

KEVSER SÛRESİ

Rahman, Rahim Allah'ın Adıyla

"Şüphesiz biz, sana Kevser'i verdik.

Şu hâlde Rabbin için namaz kıl ve tekbir alırken, namazda ellerini boğazına kadar kaldır. Doğrusu asıl soyu kesik olan, sana kin duyandır."

<https://t.me/caferilikcom>

www.caferilik.com

Ehlibeyt Mektebine Göre
HAC REHBERİ

Hazırlayan:

Muhammed Hüseyin F. ZADE

Çeviri:

Cafer BENDİDERYA

KEVSER

Kevser Yayınları: 75

Dizgi ve Mizanpaj:

Kevser

Kapak:

Ramazan Erkut

Baskı:

Ada Ofset Matbaacılık (Sertifika No:
14460) Litros Yolu 2. Mat. Sit. E Blok 1. Kat
No: ZE2 Topkapı / Zeytinburnu / İstanbul

1. Basım: Aralık / 2004

3. Basım: Haziran / 2012

ISBN: 978-975-6640-42-5

Kevser Yayınları

Sofular Mah. Simitçi Şakir Sok. No: 14 / 1

Fatih – İSTANBUL

Tel: 0212 – 534 35 28 Faks: 0212 – 631 36 01

www.kevseryayincilik.com

<https://t.me/caferilikcom>

www.caferilik.com

TAKDİM

Hac tevhid ehlinin Allah'tan başka her şeyden soyutlanmasının zirvesi, kişisel ve toplumsal hayatta aşk, fedakârlık, bilinç ve sorumluluğun eşsiz cilvesidir.

Müslümanlar her ne kadar da her yıl dünyanın dört bir yanından toplanarak tevhid zememiyle kalplerindeki pasları gideriyorlarsa da henüz bu önemli ilâhî farızanın bir çok boyutu tanınmamış ve Müslümanlar onlara yabancı kalmışlardır. Son zamanlarda Haccın, gerçek yerini bulma noktasında bir takım değerli çalışmalar yapıldıysa da ancak Haccın tüm boyutlarının anlaşılması noktasında; meleklerin indiği, peygamberlerin ve veli kulların durduğu o yüce şiar yerlerine ve saygın mekânlara bilinçli ve şuurlu bir şekilde ayak basılması için daha fazla çalışmalar yapılması gerekmektedir.

İbrahimî haccı ihya etmek, Allah uğruna İs-

mailleri kurban vermek ve Hacer gibi uçsuz bucaksız çöllerde insanlığın hayat suyunu aramak her Müslümanın alması gereken derslerdir hacdan.

Şeytan ve egoistliklerle savaşmak, müşriklerden beri oluşun ve peygamberlerin hattına bağlılığın ilânı olan büyük Hac kongresinde Müslümanlar nefisleriyle cihad edip kendilerini yetiştirme sahasında adım atarlar.

Kıyametin kıyamı ve insanoğlunun toplu hareketinin tecellisi, dua ve yakarış ocağı, vahiy ve Kur'an tilavetinin yeri olan hac ve Haremeyn-i Şerifeyn insanın kendisini yetiştirebilmesi için her yerden daha uygun bir mekândır.

En önemli ibadî-siyasî farzlardan olan hac ameli, bilinçle ve ihlas üzere yapılırsa hava ve heves şeytanını insanın içinden, büyük şeytanı ise İslam topraklarından çıkarır.

Hac amellerini öğrenmek bu siyasî-ibadî farizadan daha fazla manevî yönde yararlanmamızı kolaylaştırır ve Allah'a daha fazla yaklaşmamıza ortam hazırlar.

Bugüne kadar Ehlibeyt mektebi mensuplarının müracaat edebilecekleri ve karışık hac

hükümlerini kolay bir şekilde açıklayan Türkçe bir hac rehberi olmadığı gerçeği, öte yandan hacca gidecek olanların hac amellerini öğrenmelerinin gerekliliği Ehlibeyt fıkına uygun bir hac rehberinin hazırlanmasını kaçınılmaz kıldı.

Kısaca hac amellerini açıklayan bu musavver hac rehberi kitabının aşk diyarı yolcularına yararlı olmasını umarız.

Birkaç Hatırlatma:

1- Kitapta İmam Humeyni'nin (r.a) fetvaları esas alınmış, Türkiye'de taklit edilen diğer müçtehitlerin farklı fetvaları da dipnotta açıklanmıştır. Dipnot düşülmeyen konularda fetvalarını aktarmaya çalıştığımız müçtehitler arasında görüş birliği vardır. Kitapta fetvaları kaydedilen müçtehitler şunlardır:

Ayetullahi'l-Uzma İmam Humeyni (r.a)

Ayetullahi'l-Uzma Musevi-i Hoî (r.a)

Ayetullahi'l-Uzma Seyyid Ali Hameneî

Ayetullahi'l-Uzma Şeyh Cevad Tebrizî

Ayetullahi'l-Uzma Seyyid Ali Sistanî

Dipnotlarda yer verdiğimiz taklit mercilerinin sadece halk arasındaki meşhur olan lakap-

larıyla yetindik; bu nedenle bu saygı değer müçtehitlerimizin aflarına sığınıyorum.

2- Çalışmamızın kısa olmasına özen gösterdiğimiz için sadece en önemli hac ve umre meselelerine ve onların bazı müstehap amellerine değinmekle yetindik. Bu nedenle daha fazla ayrıntı isteyenler veya özel bir durumla karşılaşanlar daha geniş hac rehberi kitaplarına müracaat etmelidirler.

3- Bu çalışmamızda mümkün oldukça zor ıstılah ve sözcükleri kullanmaktan kaçındık; kullanma zorunda kaldığımız terimleri dipnotta açıkladık.

4- Bu eserin hazırlanmasında ve ihtiva ettiği duaların önemli bir kısmının tercümesinde katkılarını bizden esirgemeyen Musa AYDIN ve Seyyid Seccad KARAKUŞ üstatlarımıza, ayrıca şükranlarımızı sunarız.

5- Kitabın elinizdeki baskısında özellikle amellerin yapılışını gösteren resimler yenilendi.

Kevser

1. Bölüm

TEMETTÜ UMRESİNİN AMELLERİ

1- İhram

2- Tavaf

3- Tavaf Namazı

4- Sa'y

5- Taksir

<https://t.me/caferilikcom>

www.caferilik.com

TEMETTÜ¹ UMRESİ

Mekke'nin dışından (altı fersahtan ve daha uzaktan) gelen hacı adaylarının, hac amellerinden önce "Temettü Umresi"ni yerine getirmeleri gerekir.

Temettü Umresinin Amelleri:

Temettü Umresinin beş ameli vardır:

- 1- İhram
- 2- Tavaf
- 3- Tavaf Namazı
- 4- Sa'y
- 5- Taksir

1- Temettü kelimesi lügatte "lezzet alma" demektir; burada ondan hac ve umrenin bir kısmı kastedilmiştir. Hacıya, umre ihramından çıktığı andan itibaren tekrar hac amellerini yerine getirmek amacıyla ihrama girineye kadar ihramlıya haram olan bütün şeylerin -hatta eşlerin birbirlerine- helal olması itibariyle "temettü" ismi verilmiştir. Bu hac ve umreyi, hac yapmak için Mekke'ye 16 fersahtan uzak mesafeden gelenler yaparlar.

Temettü Umresinin Vakti:

Temettü umresi, şevvâl ayıyla başlar, zil-hicce ayının dokuzuncu gününün öğlesine kadar devam eder. Bu süre içerisinde yerine getirilmelidir. Aksi takdirde temettü umresinin vakti geçmiş olur ve hacının da vazifesi değişir.

Temettü Umresinin Amellerinin Yerleri:

İhram: Hac mikatlarının birisinden, örneğin Cuhfe veya Şecere Mescidi'nden ihrama girilir.

Tavaf: Mescid-i Haram'da (Kâbe etrafına) yapılır.

Tavaf Namazı: Mescid-i Haram'da (Makam-ı İbrahim'in¹ arkasında) kılınır.

Sa'y: Günümüzde salon şeklinde yapılan Safa ve Merve tepeleri arasındaki mesafede yapılır.

Taksir: Belli bir yeri yoktur; nerede yapılırsa olur.

Daha sonra bu amellerin her birinin hükümlerini genişçe açıklayacağız.

1- Makam-ı İbrahim, Hz. İbrahim Peygamber'in Kâbe'yi yaparken ayaklarını üzerine bastığı ve ayak izinin çıktığı taştır. Bu taş şimdi Mescid-i Haram'da, Kâbe'nin yanında billur bir mahfazada korunmaktadır.

İHRAM

(Temettü Umresinin İlk Ameli)

Hac amellerinden önce, Resulullah'ı (s.a.a) ve Cennetu'l-Bâki mezarlığına defnedilmiş olan Ehlibeyt İmamları'nı (a.s) ziyaret etmek için Medine'ye giden hacı adayları, hac amelleri için Mekke'ye gitmek istedikleri zaman, Medine'nin bir kaç kilometre dışında, Mekke yolu üzerinde yer alan "Şecere Mescidi"nde ihrama girip, diğer amelleri yerine getirmek için Mekke'ye doğru hareket etmelidirler. Ama Cidde'den Mekke'ye gitmek isteyen hacı adayları ise Cuhfe'de ihrama girmelidirler.

Nasıl İhrama Girilir?

Erkekler bütün dikili elbiselerini, hatta iç çamaşırlarını çıkarmalı, üzerlerine iki tane dikilmemiş parça almalıdırlar; bunlardan birisini belden aşağıya bağlamalı, diğerini ise omuzla-

rına atmalı ve Temettü umresinin ihramı niyetiyle şöyle telbiye söylemelidirler:

لَبَّيْكَ اللَّهُمَّ لَبَّيْكَ، لَبَّيْكَ لَا شَرِيكَ لَكَ لَبَّيْكَ

"Lebbeyk Allahumme lebbeyk, lebbeyke lâ şerîke leke lebbeyk."

Müstehap ihtiyat gereğince ondan sonra şöyle demelidirler:

إِنَّ الْحَمْدَ وَالنِّعْمَةَ لَكَ وَالْمُلْكَ لَا شَرِيكَ لَكَ
لَبَّيْكَ

"İnne'l-hamde ve'n-ni'mete leke ve'l-mulk lâ şerîke leke lebbeyk"

Kadınların dikili elbiselerini çıkarıp ihram elbiselerini giymeleri farz değildir.

İki Hüküm:

1- İhram elbisesi temiz ve mubah (helal maldan) olmalıdır.

2- Kadınlar ihram hâlinde, ihtiyat gereği ipek elbise giymemelidirler.

İHRAMLIYA HARAM OLAN ŞEYLER

Hacı adayı ihram elbisesini giyip, niyet edip ve lebbeyk duasını söyledikten sonra ihrama girmiş olur ve ihramda olduğu müddetçe ihramlıya haram olan şeylerden kaçınması gerekir. İhram hâlinde 24 şey haramdır. Dördü sadece erkeklere, ikisi sadece kadınlara ve geriye kalanı ise hem erkeklere, hem de kadınlara haramdır.

Burada haramları kısaca sıralayacağız, üçüncü bölümünde ise her biri hakkında geniş bilgi vermeğe çalışacağız.

Ortak Haramlar:

- 1- Çöl hayvanını avlamak
- 2- Cinsel ilişki veya şehvetle yapılan her türlü davranış [öpmek, dokunmak, bakmak gibi)
- 3- Nikâh kıymak
- 4- Mastürbasyon

- 5- Güzel koku kullanmak
- 6- Göze sürme sürmek
- 7- Aynaya bakmak
- 8- Fusuk (yalan söylemek, sövmek, diğerlerine karşı övünmek)
- 9- Cidal (bir şeyi reddetmek veya ispat etmek amacıyla Allah'a yemin etmek; "yok vallahi" veya "evet vallahi" söylemek)
- 10- İnsanın bedeninde yerleşen -bit ve pire gibi- böcekleri öldürmek
- 11- Süs için yüzük takmak
- 12- Bedene yağ sürmek
- 13- Bedenin kıllarını temizlemek
- 14- Bedenden kan çıkarmak
- 15- Tırnak kesmek
- 16- Diş çekmek
- 17- Harem sınırı¹ içerisinde biten ağaç veya bitkiyi sökmek, kesmek ve koparmak.
- 18- Silah taşımak.

1- Mekke şehri ve onun etrafından belli bir bölümü "harem"dir; harem bölgesinin kendine has hükümleri vardır.

Sadece Erkeklerle Haram Olan Şeyler:

- 1- Dikili elbise giymek
- 2- Ayağın üzerini tamamen kapatan bir şeyi giymek
- 3- Başını herhangi bir şeyle örtmek
- 4- Başın üzerinde gölge oluşturmak.

Sadece Kadınlara Haram Olan Şeyler:

- 1- Süs için ziynet eşyası takmak
- 2- Peçe veya benzeri bir şeyle yüzü kapatmak.

TAVAF

(Temettü Umresinin İkinci Ameli)

Temettü umresini yerine getirmek için ihrama girip Mekke'ye gelen hacı adayı tavaf niyeti ile Mescid-i Haram'da yer alan Kâbe'nin etrafına yedi defa dönmesi gerekir.

Tavaf Hükümleri

1- Tavafa Hacerü'l-Esved'in¹ bulunduğu köşeden başlanır ve aynı noktada da bitirilir.²

2- Tavaf ederken Kâbe, tavaf eden kişinin sol tarafında yer almalıdır. Bu nedenle hacı adayı tavaf hâlinde önünü Kâbe'ye dönerse veya arka arkaya hareket ederse tavafı batıl olur.

1- Hacerü'l-Esved, Kâbe duvarının doğu köşesine yerden 1.5 metre yükseklikte yerleştirilen siyah bir taştır.

2- Günümüzde Hacerü'l-Esved'in hizası siyah bir çizgiyle belirlenmiştir; hacılar o çizgide niyet edip tavafa başlamalı ve o çizgide tavafı bitirmelidirler.

3- İnsan vesveseli kişiler gibi aşırı bir titizlik göstermeden bütün Müslümanların yaptığı gibi Hacerü'l-Esved'in hizasından tavafa başlamalıdır; tavafın her şavtında Hacerü'l-Esved'in karşısında durmak gerekmez.

4- Hacı adayı tavaf ederken "Hicr-i İsmail"¹ de tavaf ettiği alana katacak şekilde tavaf etmelidir; yani tavaf sırasında Hicr-i İsmail'in içerisine girmemelidir.

5- Tavaf alanı, her taraftan, Kâbe ile Makam-ı İbrahim'in arasındaki mesafe kadardır, yani 26.5 zira'dır (yaklaşık 13 metredir). Dolayısıyla Hicr-i İsmail kısmında, Hicr'i de tavafa dahil ettiğimiz için bu mesafe azalır ve 6.5 zira' miktarında bir mesafe kalır.²

1- Hicr-i İsmail: Kâbe'yle Kâbe'nin kuzey açısından batı açısına kadar uzanan ve yaklaşık 10 metre genişliğinde olan yarım daire şeklindeki duvarın arasındaki alanın ismidir. Yağmur yağdığında su bu alandaki Rahmet Oluğundan dökülür; Hz. İsmail (a.s), annesi Hacer ve bir çok peygamberler oraya defnedilmişlerdir.

2- **Ayetullah Hameneî:** Tavafın belli bir sınırı yoktur.

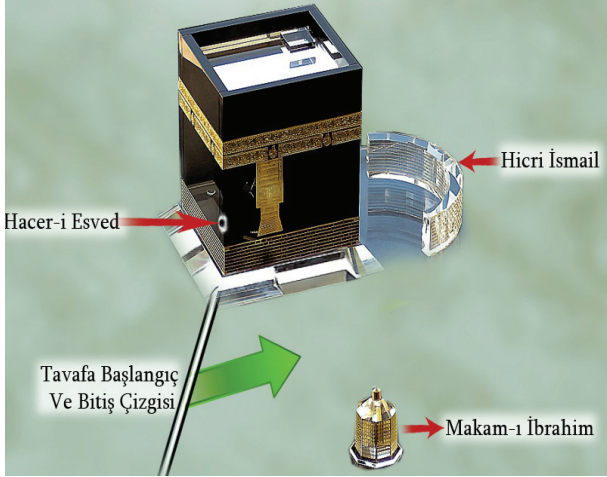
Ayetullah Hoî: Zahiren tavafın bu mesafenin (26.5 zira') dışında da yapılması yeterlidir, özellikle bunun

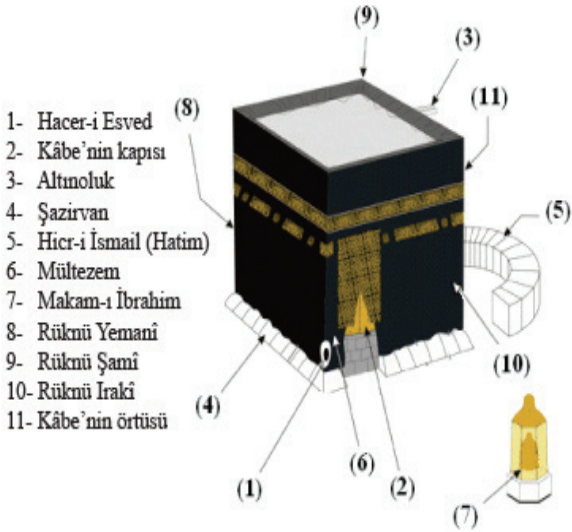
6- İnsan hastalık, yaşlılık ya da kalabalık nedeniyle bu alan içerisinde tavaf yapamazsa, bu alan dışında tavaf yapmasının sakıncası yoktur.

7- Tavaf eden kimse, taharetli olarak tavaf etmelidir; yani abdestli olmalı ve üzerine bir gusül farz olmamalıdır. Yine namazda olduğu gibi tavaf hâlinde de beden ve elbisenin pâk olması gerekir.

kendileri için meşakkatli olduğu kişiler bu mesafenin dışında yapabilirler.

Ka'be'yi Tavaf Planı

TAVAF NAMAZI

(Temettü Umresinin Üçüncü Ameli)

Hacı adayı tavaftan sonra tavaf namazı niyetiyle iki rekât namaz kılar.

Tavaf Namazının Kılınış Şekli:

Tavaf namazı, sabah namazı gibi iki rekât-tır. Ancak Fatıha ve ondan sonra okunacak su-re sessiz okunabildiği gibi sesli de okunabilir.

Tavaf Namazının Vakti:

Tavaf namazı, tavaftan sonra ve sa'ydan ön-ce kılınır.

Tavaf Namazının Yeri:

Mescid-i Haram'da, Makam-ı İbrahim'in (a.s) yanında kılınır. Farz ihtiyat geređi¹ makam taşı

1- **Ayetullah Hameneî:** Mümkün olursa tavaf nama-zını Makam-ı İbrahim'in arkasında kılmak farzdır.

Ayetullah Tebrizî ve Ayetullah Sistani: Tavaf nama-zını Makam-ı İbrahim'in arkasında kılmak farzdır.

kişiyile Kâbe arasında yer alacak şekilde makamın arkasında kılınır. Elbette (başkasına engel oluşturmazsa) makama ne kadar yakın olursa o kadar iyidir. Kalabalık nedeniyle makamın arkasında kılınamazsa, makamın iki tarafından birisinde, makama yakın bir yerde kılınır.¹

1- Her mükellefin ilâhî teklifi doğru bir şekilde yerine getirmek için namazları bütün teferruatıyla doğru bir şekilde kılmayı öğrenmelidir. Özellikle hac ve umre yapmak iste-

1- Ayetullah Hameneî: Makamdan uzak olsa bile, örfen "makamın arkasıdır" denen her noktada kılınırsa yerterlidir; hatta bu durumda namazın Mescid-i Haram'ın her tarafında sahih olması da uzak bir ihtimal değildir.

Ayetullah Hoî: Makama yakın bir yerde kılınamazsa, makamın arkasında, makama en yakın olan uzak bir noktada da kılınabilir.

Ayetullah Tebrizî: Makama yakın bir yerde kılınamazsa, ihtiyat gereği makamın arkasında, makama en yakın olan uzak bir noktada da kılınabilir.

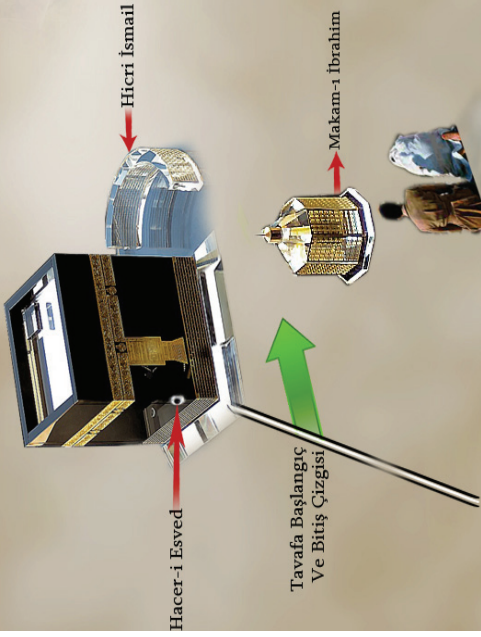
Ayetullah Sistani: Makamın arkasında ve ona yakın bir yerde kılınamazsa, farz ihtiyat gereği makamın sol veya sağ tarafında, ona yakın bir yerde kılınabileceği gibi makamın arkasında olmak şartıyla uzak bir noktada da kılınabilir.

yenlerin namazlarını ve bu cümleden olmak üzere tavaf namazını doğru bir şekilde kılmak için hatalarını düzeltmeğe özen göstermelidir.

2- Farz ihtiyat gereği tavaf namazı, "Tavafla namazını birbirinden ayırdı." denmeyecek şekilde tavaftan hemen sonra kılınmalıdır.

3- Müstehap tavaf namazı Mescid-i Haram'ın herhangi bir yerinde kılınabilir, Makam-ı İbrahim'in arkasında kılınması şart değildir.

Ka'be'yi Tavaf Planı

Makam-ı İbrahim

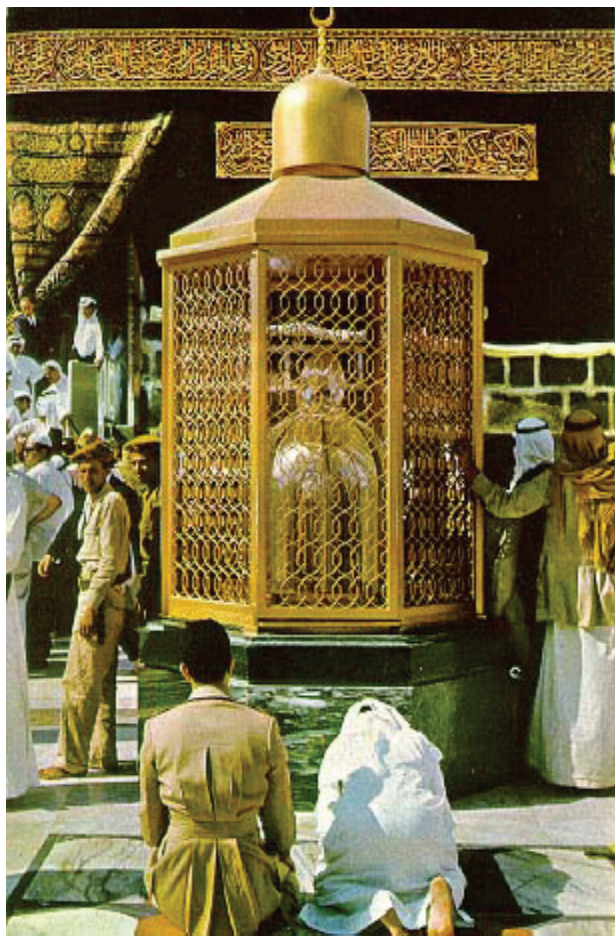

Makam-ı İbrahim

Tavaf Namazının Yeri

Ka'be'yi Tavaf

SAFA VE MERVE ARASINDA SA'Y

(Temettü Umresinin Dördüncü Ameli)

Hacı adayı tavaf namazından sonra, günümüzde bir salon şeklinde yapılan ve Mescid-i Haram'ın yanı başında bulunan "Safa ve Merve" tepeleri arasında yedi defa yaya olarak gidip gelmelidir. (Bu amelin adına sa'y denir.)

1- Sa'y, Safa'dan başlar Merve'de son bulur.

2- Sa'yıda Safa'dan Merve'ye gidiş birinci şavt,¹ Merve'den Safa'ya dönüş ise ikinci şavt sayılır; dolayısıyla sa'yın yedinci şavtı Merve'ye ulaşınca son bulur.

3- Safa ve Merve'de ve bunların arasında oturmanın ve dinlenmenin sakıncası yoktur; an-

1- Şavtın lügat anlamı, hedefe varıncaya kadar var gücüyle koşmaktır. Burada ise Kâbe'nin etrafını bir defa dönmek ve Safa'yla Merve veya Merve'yle Safa arasını bir defa kat etmek kastedilmiştir.

cak sa'yın esnasında yapılırsa kesilen yerden devam edilmelidir.

4- Safa'yla Merve arasında sa'y yaparken abdestli ve taharetli olmak şart değildir; ancak abdestli ve taharetli olmak müstehap ihtiyattır.

5- İkinci kattan sa'y yapmak, iki tepeden yüksek olduğu için sakıncalıdır.

TAKSİR¹

(Temettü Umresinin Son Ameli)

Sa'yden sonra "taksir" yapılır; yani tırnak veya saç ya da sakaldan bir miktarı kesilir; bununla temettü umresinin amelleri son bulur.

İhramlı kişi taksir yaptıktan sonra, ihram nedeniyle ona haram olan her şey helal olur ve artık ihram elbisesini çıkarabilir.

Taksirin Vakti: Taksir sa'yden sonra yapılır. Gerçi sa'yden hemen sonra yapılması gerekmez; ancak taksir yapılmadıkça ihram hâlinde haram olan şeyler insana helal olmaz.

Taksirin Yeri: Taksirin belli bir yeri yoktur; ancak genellikle hacılar sa'yden sonra Merve'-de taksir yaparlar.

Kendisi taksir yapmamış olan bir kimse başkasının taksir amelini gerçekleştiremez.

Kadınlar taksir yaparken yanlarında, namahrem erkekler olursa, tırnaklarını keserek taksir amelini gerçekleştirmeleri daha iyidir.

1- Taksir, kısaltmak anlamındadır.

2. Bölüm

TEMETTÜ HACCİNİN AMELLERİ

- 1- İhram
- 2- Arafat'ta Vakfe
- 3- Müzdelife'de Vakfe
- 4- Mina'da Son Cemre'yi Taşlamak
- 5- Kurban Kesmek
- 6- Saçı Tıraş etmek Yahut Kısaltmak
- 7- Hac Tavafı
- 8- Tavaf namazı
- 9- Safa'yla Merve Arasında Sa'y
- 10- Nisâ Tavafı
- 11- Nisâ Tavafının Namazı
- 12- Geceyi Mina'da Geçirmek
- 13- Üç Cemreyi Taşlamak

UMRE TAKSİRİNDEN HAC İHRAMINA KADAR

Temettü umresinin amelleri bittikten sonra, ihram nedeniyle haram olan şeyler hacı adaylarına helal olur; fakat hac için ihrama girip Arafat'a¹ gidinceye kadar şu amellerden sakınmalıdır:

- 1- Mekke'den dışarı çıkmak (farz ihtiyat gereği)
- 2- Mufrede umresi yapmak
- 3- Saçı tıraş etmek

Günümüzde hacılar, yaşanan yoğun trafik ve kalabalık nedeniyle, Arafat'a zamanında yetişebilmek amacıyla zilhicce'nin sekizinci günü

1- Arafat, Mekke'nin 22 km. güney doğusunda yer alan geniş ve düz bir çöldür; hacıların zilhicce ayının dokuzuncu gününün öğlesinden akşam ezanına kadar orada kalmaları gerekir. "Arafat" kelimesi, "arefe" kelimesinin çoğulu olup "irfan" ve "marifet" kökündendir.

Mekke'de ihrama girip, aynı günün akşamı (Arefe gecesi) Arafat'a giderler. Ancak dokuzuncu günde ihrama girilir ve öğleye kadar Arafat'a ulaşırsa bunun bir sakıncası yoktur.

İHRAM

(Temettü Haccının İlk Ameli)

Temettü haccının amelleri de temettü umresi gibi ihramla başlar.

Hac İhramının Yapılış Şekli:

Hac ihramıyla umre ihramı arasında, niyet dışında başka bir fark söz konusu değildir. Umrede, "temettü umresi", hacda ise "temettü haccı" niyetiyle ihrama girilir.

Hac İhramının Vakti:

Temettü umresinin amellerinden sonra, zilhiccenin dokuzuncu günü öğleye kadar Arafatta vakfeye yetişecek kadar vakit olursa, kâfidir.

Hac İhramının Yeri:

Hac ihramına Mekke'de girmek gerekir;¹

1- **Ayetullah Hoî ve Ayetullah Tebrizî:** Farz ihtiyat gereği, hac ihramına eski Mekke şehrinden girilmelidir.

ancak ihrama Hicr-i İsmail'de veya Makam-ı İbrahim'in yanında girmek müstehaptır.

Haccın bütün amelleri, ihram... ve cemreleri taşlamak bile ibadettir; dolayısıyla Allah'ın rızasını kazanmak ve O'nun emrine itaat etmek amacıyla yapılmalıdır.

Temettü haccı için ihrama girildikten sonra, temettü umresinde haram olan bütün şeyler haccı adayına bir kez daha haram olur.

ARAFAT'TA VAKFE

(Temettü Haccının İkinci Ameli)

Hacı adayları, Mekke'de ihrama girdikten sonra Arafat'ta vakfe etmek için oraya doğru hareket ederler.

1- Vakfenin Anlamı: Arafat çölünde bulunmaya vakfe denir; piyade veya binek üzerinde olmak, oturmak veya uyumak arasında bir fark yoktur. Yani hacı, o gün o çölde bulunup, oradan dışarıya çıkmamalıdır.

2- Vakfe Süresi: Farz ihtiyat gereği hacılar zilhiccenin dokuzuncu günü öğle vaktinden o günün akşam ezanına kadar Arafat çölünde kalmalıdır.

3- Arafat'ta vakfe yaparken ve haccın (tavaf ve namaz dışında) diğer amellerini yaparken

taharetli olmak (abdest ve gusül almak) şart değildir. Ancak taharetli olmak müstehaptır.

4- Arafat'ta hacılara orada bulunmaktan başka bir şey farz değildir. Ancak orada yapılan bir çok müstehap amel vardır. Orası, duanın kabul edileceği en iyi mekânlardan biridir. Orada okunacak en iyi dua İmam Hüseyin'in (a.s) ve İmam Zeynelabidin'in (a.s) meşhur Arefe dualarıdır.¹

1- Bu dualar Mefatihul-Cinan, Sahife-i Seccadiye ve Adab-ı Haremeyn kitaplarında kaydedilmiştir.

MÜZDELİFE'DE¹ VAKFE

(Temettü Haccının Üçüncü Ameli)

Zilhicce ayının dokuzuncu günü akşam vak-tinden sonra (Kurban bayramı gecesi) hacılar Arafat'tan çıkıp, başka bir hac ameli için Müzdelife'ye doğru hareket ederler.

1- Müzdelife'de vakfe süresi: Hacılar Müzdelife'ye ulaştınca farz ihtiyat gereği,² zilhicce-nin onuncu gecesi sabah ezanına kadar Alla-h'ın emrine itaat etme amacıyla Müzdelife'de kalmalı ve sabah ezanından itibaren Müzdeli-

1- Müzdelife: "Arafat"la "Mina" arasında uzun bir vadidir; ona "Meş'ar-i Haram" da denmektedir. Hacıla-rın Kurban Bayramı gecesini (Arefe gecesini Kurban Bayramı gününe bağlayan gece) orada geçirmeleri ge-rekiliyor.

2- **Ayetullah Hoî ve Ayetullah Tebrizî:** Sabah ezanın-dan önce Müzdelife'de kalmak farz değildir; müstehap ihtiyattır.

fe'de vakfe niyeti edip, güneş doğuncaya kadar orada kalmalıdır.

2- Müzdelife'de hacının üzerine orada bulunmaktan başka bir şey farz değildir. Elbette orada da yapılacak bir çok müstehap amel vardır. Allah'ı zikretmek ve Mina'da cemreleri taşlamak için çakıl taşı toplamak bu müstehaplardan bir kaçıdır.

SON CEMREYİ TAŞLAMAK

(Temettü Haccının Dördüncü Ameli)

1- Zilhicce ayının onuncu (Kurban Bayramı) günü güneş doğduktan sonra hacılar, hac-cın diğer amellerini yerine getirmek için, Müzdelife'den çıkıp, Mina'ya¹ doğru hareket ederler.

Bayram günü Mina'da yapılacak ameller şunlardır:

- Son Cemreyi taşlamak
- Kurban kesmek,
- Saçı tıraş etmek veya taksir etmek.

2- Müzdelife'den Mina'ya gelen hacılar Mina vadisinin sonunda taştan yapılmış üç sütunla karşılaşırlar; bu sütunların birincisine "İlk

1- Minâ: Mekke'yle Meşarü'l-Haram arasında, iki sıra dağ arasında yer alan bölgedir.

Cemre", ikincisine "Orta Cemre", üçüncüsüne de "Son Cemre" denilir.

Kurban Bayramı günü Mina'da yapılması farz olan ilk amel "Son Cemre" diye bilinen sütuna yedi adet çakıl taşı vurmaktır.

3- Yedi taşın hepsi kesin olarak sütuna isabet etmelidir. Elbette peş peşe olması gerekmez. Dolayısıyla, örneğin birinci ve ikinci taş isabet edip, üçüncü taş isabet etmez, dördüncüsü isabet ederse, sadece isabet eden üç taş sayılır. Yedi taşın isabet edip etmediğinden şüphe edilirse, yedi çakıl taşının cemreye isabet ettiğini kesin olarak bilinceye kadar taş atmalıdır.

4- Taşlama için kullanılan çakıllar şöyle olmalıdır:

– Fazla büyük ve kum denecek kadar küçük olmamalı;

– Taşlar Müzdelife, Mina veya Mekke şehri gibi harem bölgesinden toplanmış olmalı.

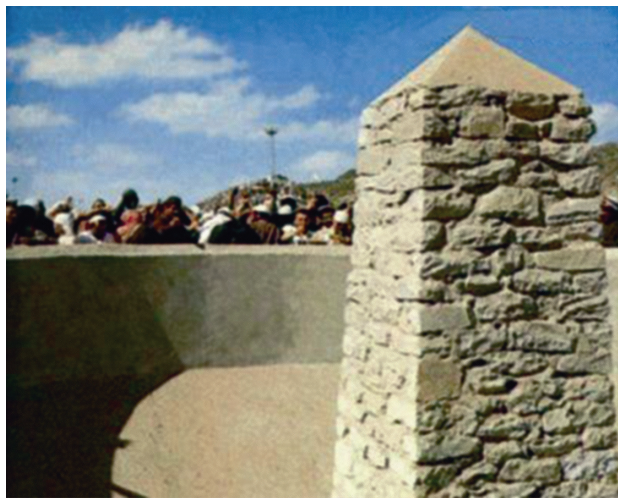
– Taşlar daha önce bu amaçla insanın kendisi veya başkası tarafından kullanılmamalıdır.

– Mubah (gasp edilmemiş) olmalıdır).

5- Kadınlar,¹ çocuklar, hastalar ve yaşlılar, Kurban Bayramı gecesini, (Arefeyi Kurban Bayramına bağlayan gece) gece yarısından sonra ve ezandan önce Müzdelife'den çıkabilirler ve eğer cemreyi gündüz taşlamaları mümkün olmayacaksa,² son cemreyi o gece taşıyabilirler.

1- Kadınlar, taşlamayı gündüz yapma imkanına sahip olsalar bile, Kurban Bayramı gününün taşlamasını akşamleyin yapabilirler. Fakat 11. ve 12. günlerde taşlamayı ancak gündüz yapamazlarsa geceleyin yapabilirler.

2- **Ayetullah Sistani:** Hasta kimse gibi mazereti olan ve şahsen cemreyi taşıyamayan kimse cemreyi kendisinden taraf taşlaması için bir naip tutmalıdır.

KURBAN KESMEK

(Temettü Haccının Beşinci Ameli)

1- Hacılar Kurban Bayramı günü Son Cemre'yi taşıdıktan sonra haccın farz amellerinden diğer birini yerine getirmek için kurban yerlerine gidip bir deve veya sığır ya da koyun kurban keserler.

2- Kurban kesilecek olan hayvanda gözetilmesi gereken bir takım kurallar vardır; bunlar ilmihâl ve hac hükümleriyle ilgili kitaplarda genişçe açıklanmıştır; kurban kesmek için kurban yerine giden kişilerin bu şartları bilmeleri gerekir. Biz burada onlara kısaca değiniyoruz:

- Sağlıklı olmalıdır (hasta olmamalıdır).
- Fazla yaşlı olmamalıdır.¹

1- **Ayetullah Hameneî:** Kurbanın yaşlı olmaması şart değildir.

Ayetullah Hoî, Ayetullah Tebrizî ve Ayetullah Sistanî: Farz ihtiyat gereği fazla yaşlı olmamalıdır.

– Herhangi bir uzvu eksik ve kusurlu olmamalıdır.

– Açık bir körlük yahut sakatlık olmamalıdır.

– Kuyruğu kesik olmamalıdır.

– Kulağı kesik ve boynuzu kırık olmamalıdır.

– Zayıf olmamalıdır.

– Husyeleri çıkarılmış olmamalıdır.

– Yaşı tam olmalıdır (Bu şartlar hac amelleriyle ilgili kitaplarda genişçe geçmiştir).

3- Kurban kestikten sonra hayvanın kusurlu olduğundan veya şartlara sahip olmadığından şüpheye düşülür veya buna ihtimal verilirse, itina edilmemelidir.

4- Başını tıraş etmeyen veya taksir yapmayan ve hatta kendisi için kurban kesmeyen kimse başka birisi için kurban kesebilir.

SAÇ TIRAŞI VEYA TAKSİR

(Temettü Haccının Altıncı Ameli)

1- Kurban kesildikten sonra baş tıraş edilir veya saç yahut sakaldan bir miktar kesilir.

2- Bu amelden sonra, güzel koku ve karı-kocanın birbirine helal olması dışında ihram nedeniyle haram olan her şey hacıya helal olur. O ikisi ise geriye kalan ameller yapıldıktan sonra helal olur. Dolayısıyla, hacı saçını tıraş ettikten veya taksir yaptıktan sonra ihram elbisesini çıkarıp normal elbiselerini giyebilir.

3- İlk kez hacca gidenler, farz ihtiyat gereği¹ saçlarını tıraş etmelidirler; taksir yapmaları yeterli değildir. Fakat ilk kez hacca gitmeyenler, taksir yapabilecekleri gibi isterlerse saçlarını tıraş edebilirler.

1- Ayetullah Hoî ve Ayetullah Tebrizî: Müstehap ihtiyat gereği.

4- Kadınların taksir yapmaları gerekiyor.

5- Taksir veya saç tıraş etmenin yeri Mina'dır.

6- Saç tıraş etmenin veya taksirin süresi zilhiccenin on üçüncü gününe kadardır. Ama Kurban Bayramı günü yapılması müstehap ihtiyattır.¹

7- Hacı, kendinden taraf kurban kesmesi için birini vekil ederse, vekil kurbanı kesmedikçe müvekkili saçını tıraş veya taksir yapamaz; dolayısıyla, kendileri kurban kesmeye gitmeyenler, kurbanın kesildiğini kendilerine haber vermeleri için beklemeli ve kurbanın kesildiğine kesin olarak emin olduktan sonra saçlarını tıraş etmeli veya taksir yapmalıdırlar.

8- Kendisi saçını tıraş etmeyen veya taksir yapmayan kimse, başkasının saçını tıraş edemez ve taksir yapamaz.

1- **Ayetullah Hoî ve Ayetullah Tebrizî:** Farz ihtiyat gereği bayram gününde yapılmalıdır; fakat eğer bayram günü yapılmazsa zilhicce ayının sonuna kadar yapılabilir.

MEKKE AMELLERİ

Kurban Bayramı günü Mina'daki amellerden sonra hacı, geri kalan beş hac amelini yapmak üzere Mekke'ye döner; fakat bu ameller zilhicce ayının sonuna kadar da yapılabilir. Ama on birinci ve on ikinci gece ve gündüzleri Mina'da yapılması gereken diğer amelleri yapmak için orada kalıp on ikinci gün öğleden sonra Mina'dan çıkarak diğer ameller için Mekke'ye de gidilebilir.

Mekke'de yapılacak beş amel şunlardır:

- 1- Temettü haccının tavafı, (haccın yedinci ameli)
- 2- Temettü haccının tavaf namazı (haccın sekizinci ameli)
- 3- Safa ve Merve arasında sa'y (haccın dokuzuncu ameli)

4- Nisâ tavafı¹ (haccın onuncu ameli)

5- Nisa tavafının namazı (haccın on birinci ameli).

Dikkat Edilmesi Gereken Birkaç Nokta:

1- Mina'dan sonraki ameller, aynen temettü umresinde olduğu gibi yapılır, sadece niyetler farklı olur.

2- Nisâ (kadın) tavafı ve namazı da aynı umre tavafı ve namazı gibidir; ancak nisâ tavafı ve nisa tavafının namazı niyetiyle yapılır.

3- Nisâ tavafı ve namazı sadece erkeklere has değildir; hac² yapan herkesin bunu yapması gerekir.

4- Temettü haccının tavafı, tavaf namazı ve sa'yı yapıldıktan sonra artık güzel koku da hacıya helal olur. Nisâ tavafından ve namazından sonra da ihram sebebiyle birbirlerine haram olan eşler artık helal olurlar.

1- Nisa tavafı: "Nisa" kadınlar anlamındadır. Nisa tavafı umre-i müfrede ve hac amellerinden biridir. Bu amel yapıldıktan sonra kadın erkeğe ve erkek de kadına helal olur.

2- Umre-i müfrede de nisâ tavafı vardır.

5- Sa'ydan sonra, nisâ tavafının hemen yapılması gerekmez; birkaç güne kadar ertelenebilir; ancak ihramlı erkek nisâ tavafını ve namazını yerine getirmediği kadın ona helal olmaz, aynı şekilde ihramlı kadın nisâ tavafını ve namazını yerine getirmediği erkek ona helal olmaz.

GECEYİ MİNA'DA GEÇİRMEK

(Temettü Haccının On İkinci Ameli)

Temettü haccının amellerinden birisi de geceyi Mina'da geçirmektir.

1- Bütün hacılar; hem Mina sonrası amelleri yapmak için Mekke'ye gidenler, hem de gitmeyip Mina'da kalanlar, zilhicce ayının on birinci ve on ikinci gecesı güneş battığı andan itibaren¹ gece yarısına kadar Allah'ın emrine itaat etmek kastıyla Mina'da bulunmalıdırlar. Dolayısıyla, Mekke'ye gitmiş olanlar güneş batmadan önce Mina'ya dönmelidirler.

2- Hasta ve hasta bakıcısı gibi gece Mina'da kalmaktan mazur olan, orada kalması kendisi-

1- Ayetullah Hoî, Ayetullah Hameneî, Ayetullah Sistanî ve Ayetullah Tebrizî: Akşamın başından gece yarısından sonraya kadar veya gece yarısından önceden şafak atıncaya kadar orada kalmalıdırlar.

ne zor olan ve yine gece Mekke'de kalıp sabaha kadar ibadete meşgul olan kimseye gece Mina'da kalmak farz olmaz.

3- Herhangi bir mazereti nedeniyle gece Mina'da kalmayan kimse, her gece için bir koyun kurban kesmelidir.¹ Ama sabaha kadar Mekke'de ibadete meşgul olan kimseye keffaret farz olmaz.

1- **Ayetullah Hoî, Ayetullah Tebrizî ve Ayetullah Sistani:** Farz ihtiyat gereği unutkanlık veya meseleyi bilmemesi nedeniyle de geceyin Mina'da kalmazsa bir koyun kesmelidir.

Ayetullah Hoî: İhtiyat, meseleyi bilmeyen veya unutan ya da Mina'da kalmaktan mazur olan kimseye ilgilidir.

ÜÇ CEMREYİ TAŞLAMAK

(Temettü Haccının On Üçüncü Ameli)

Zilhicce ayının on birinci ve on ikinci günleri hacılar üç cemrenin her birisine yedi çakıl taşı vurmalıdırlar.

Taşlama Vakti:

Güneş doğduğu andan güneş batıncaya kadardır (bayram günüyle bu günler arasında fark yoktur).

Geceleyin taşlamak câiz değildir (gündüz mazereti olup, taşıyamayan kimse bundan müstesnadır.)¹ Eğer örneğin, bir kimse on birinci günün taşlamasını yapamazsa, on ikinci gün, o günün taşlamasından önce, önceki gün-

1- Kadınlar da, onuncu gecede bayram gününün amellerinden olan son cemreyi taşıyabilirler; fakat on birinci ve on ikinci günlerin taşlamalarını mazeretleri olmazsa geceleyin yapamazlar.

nün taşlamasını kaza edip, sonra on ikinci günün taşlamasını yapmalıdır.

Taşlamanın Şekli:

Son Cemre'nin taşlamasında açıklandığı gibi yapılır.

Taşlama Sırası:

Önce ilk Cemre, sonra Orta Cemre, sonra da Son Cemre taşlanır.

Hacılar zilhicce ayının on ikinci günü, öğleden sonra Mina'dan çıkabilirler. Ancak hacı o gün güneş batıncaya kadar Mina'dan çıkmazsa, on üçüncü gece de Mina'da kalıp, on üçüncü gün her üç cemreyi taşladıktan sonra Mina'dan çıkabilir.

ÇOCUKLAR, HAC VE UMRE AMELLERİ

Çocuklar iki kısımdır:

1- Mümeyyiz: İyile kötüyü ayırt edebilen ve amelleri doğru bir şekilde yapabilen çocuk.

2- Gayri mümeyyiz: İyile kötüyü ayırt edemeyen ve amelleri doğru bir şekilde yapabilme seviyesine gelmeyen çocuk.

Mümeyyiz çocuk kendisi ihrama girer, amelleri yapar ve yapamadığı amelleri sorumlusunun, örneğin babasının yardımıyla yapar.

Mümeyyiz olmayan çocuğun ise amelleri şöyle yapılır:

1- İhram: Sorumlusu ona ihram elbisesi giydirir ve ondan taraf ihram için niyet eder. Eğer doğru bir şekilde tekrarlayabilirse, telbiyeler ona söylenir ve tekrarlatılır. Fakat doğru bir şekilde tekrarlayamazsa "lebbeykleri" ondan taraf kendisi söyler.

2- Tavaf: Çocuğa tavaf yaptırılır. Çocuğun kendisi yapabilirse tavafı kendisi yürüyerek yapar; aksi durumda taşınarak tavaf yaptırılır.

3- Tavaf namazı: Çocuğun sorumlusu onu namaz kılmaya zorlar; eğer kılamazsa namazı ondan taraf kendisi kılar.

4- Sa'y: Tavafta olduğu gibi çocuğa sa'y yaptırılır.

5- Taksir: Onun saç veya tırnağından bir miktarı kısaltılır.

6- Vakfe için Arafat ve Müzdelife'ye götürülür sorumlusu çocuktan taraf vakfe için niyet eder.

7- Kurban Bayramı günü, çocuk cemreyi taşıyamazsa, ondan taraf sorumlusu son cemreyi taşlar ve kurban keser.

8- Sorumlusu çocuğun saçını tıraş eder ve eğer çocuğun ilk haccı değilse tıraş etmekle taksir arasında muhayyerdir.

9- Zilhicce ayının 11. ve 12. gecelerinde çocuk da Mina'da kalır ve sorumlusu ondan taraf geceyi Mina'da geçirmeyi niye eder.

10- Zilhicce ayının 11. ve 12. günleri, sorumlusu çocuğun bizzat taşlamasını ister, ço-

cuk yapamazsa sorumlu ondan taraf cemreyi taşlar.

11- Mekke'ye döndükten sonra, diğer ameller umre amellerinde olduğu gibi yapılır.

Birkaç Mesele:

1- Çocuğa ihram giydirmek ve onu umre ve hac amellerine götürmek müstehaptır; farz değildir. Dolayısıyla, çocuklarını ziyaret amacıyla kendileriyle götürülenler, onları ihrama sokmak isterlerse amellerinin tümünün doğru bir şekilde yapılması ve eksik amelden dolayı bir sorunla karşılaşmamaları için son derece titiz davranmalıdırlar.

2- Umre veya hac için ihrama giren çocuk, tavaf ve tavaf namazını taharetli bir vaziyette yapmalıdır. Dolayısıyla, eğer çocuk mümeyyiz ise ve kendisi doğru bir şekilde abdest alabilirse, kendisi abdest almalıdır. Aksi durumda abdest alması ona i öğretilmelidir. Eğer kendisi abdest alamıyorsa ona abdest aldırılmalı veya abdest almada ona yardımcı olmalıdırlar.

3- Hac veya umre-i müfrede için ihrama giren çocuk, nisa tavafını ve namazını da yerine getirmelidir; bunu yapmazsa evlenemez.

4- Sünnet olmayan erkek veya erkek çocuğunun tavafı doğru değildir. Dolayısıyla, velilerin, mümeyyiz olmasa bile, sünnet olmamış erkek çocuğu ihrama sokmamaları gerekir.

5- Sorumlu, çocuk ihramda olduğu sürece onu ihramlıya haram olan işlerden sakındırma-
lıdır; fakat erkeklere haram olan gölge altına girmek erkek çocuklarına sakıncasızdır.

6- Tavaf ve sa'y hâlinde bu amellerin şartları gözetilmelidir; örneğin, tavaf hâlinde çocuğun beden ve elbisesi temiz olmalı, sol omuzu Kâbe'ye doğru olmalı, tavaf ve sa'y hâlinde uyumamalıdır. Dolayısıyla, çocukların amellerini tamamen gözetemeyecek olan kimselerin onları ihrama sokmamaları tavsiye edilir.

AMELLERİN TERTİBİ

Temettü umresinin ve temettü haccının amellerini açıkladıktan sonra şimdi de bu amellerin özetine ve hacıların bu amelleri yapmak için kat ettikleri güzergâha değinelim:

Temettü Umresi Amellerinin Tertibi:

1- Her şeyden önce ihrama girmek için mikata (Şecere Mescidi veya Cuhfe gibi) gidilir.

2- Sonra tavaf ve tavaf namazı için Mescidi Haram'a gidilir.

3- Daha sonra sa'y için, Safa ve Merve salonuna gidilir.

4- Son olarak da taksir yapılarak temettü umresinin amelleri son bulur (Taksirin belli bir yeri yoktur.)

Temettü Hacı Amellerinin Tertibi:

1- Mekke'de temettü haccının ihramı niyetiyle ihrama girilir.

2- Arefe günü (zilhicce ayının dokuzuncu günü) vakfe yapmak için Arafat'a gidilir.

3- Kurban Bayramı gecesi Müzdelife'de vakfe için Arafat'tan Müzdelife'ye göç edilir.

4- O gecenin sabahı da (Kurban Bayramı günü), Son Cemre'yi taşlamak, kurban kesmek ve saç tıraş etmek veya taksir yapmak için Müzdelife'den Mina'ya geçilir.

Bu üç amel orada yapıldıktan sonra geceyi sabahlamak için Mina'da kalınır veya Mina sonrası amelleri yapmak için Mekke'ye gidilir.

5- Mekke'ye gidilirse, önce tavaf ve tavaf namazı için Mescid-i Haram'a gidilir.

6- Sonra sa'y için Safa ve Merve arasındaki salona geçilir.

7- Daha sonra nisâ tavafı ve nisa tavafının namazı için tekrar Mescid-i Haram'a dönülür.

8- Sonra 11. ve 12. geceleri Mina'da sabahlamak için yeniden Mina'ya dönülür ve zilhicce ayının 11. ve 12. günlerinde üç cemre taşlanır.

9- On ikinci günde öğleden sonra Mina'dan çıkılır ve böylece hac amelleri son bulur. Fakat o zamana kadar Mekke amelleri (hac tavafı, tavaf namazı, sa'y ve nisâ tavafı ve namazı)

yapılmazsa, Mekke'ye döndükten sonra bu ameller yapılır.

Müstehap Tavaf:

1- Mekke-i Muazzama'da yapılan müstehap amellerden birisi tavaftır.

2- Müstehap tavafın farz tavafla hiçbir farkı yoktur, müstehap tavafın namazını kılmak da müstehaptır.

3- Müstehap tavaf namazının Makam-ı İbrahim'in arkasında kılınması gerekmez; Mescid-i Haram'ın her yerinde kılınabilir; özellikle izdiham yaşandığı zaman başkalarının durumunu gözetmek gerekir.

Vedâ Tavafı:

1- Mekke'den ayrılmak isteyen kimsenin "vedâ tavafı" yapması müstehaptır.

2- Vedâ tavafı da yedi şavttır; vedâ tavafının namazı müstehaptır.

3- Allah Teala'dan tekrar Mekke'ye dönme-yi niyaz etmek müstehaptır.

3. Bölüm

İHRAM HÂLİNDE HARAM OLAN ŞEYLER

- 1- Haramların Kısımları
- 2- Keffareti Olan Haramlar
- 3- Keffareti Olmayan Haramlar
- 4- Bazı Haramların Açıklaması
- 5- Ortak Haramlar
- 6- Erkeklerle Has Haramlar
- 7- Kadınlara Has Haramlar

İHRAM HÂLİNDEKİ HARAMLARIN KISIMLARI

İhramlıya haram olan şeyler iki kısımdır:

- 1- Keffareti gerektiren haramlar
- 2- Keffareti gerektirmeyen haramlar

Bir başka açıdan üç kısma ayrılabilir:

- 1- Müşterek haramlar
- 2- Erkekler için has haramlar
- 3- Kadınlara has haramlar

Keffareti gerektiren haramlar dört kısımda değerlendirilebilir:

- 1- Kasıt üzere yapılır (keffaret gerekir).
- 2- Yanılarak yapılır.
- 3- Unutarak yapılır.
- 4- Bilgisizlikten yapılır.

Avlanmak dışında üç durumda keffaret yoktur. Şimdi sıkça karşılaşılan haramlar hakkında açıklamalarda bulunacağız.

İHRAM HÂLİNDEKİ YASAKLAR

Keffaretli Haramlar ve Keffaretleri:

	Haramlar	Keffareti
1	Cinsel ilişki	Bir deve (Fıkıh kitaplarına bakınız)
2	Güzel koku kullanmak	Bir koyun (farz ihtiyat gereği)
3	Erkeklerin dikili elbise giymeleri	Bir koyun
4	Başı tıraş etmek (hac amellerinden önce)	Bir koyun
5	Başı örtmek (erkekler için)	Bir koyun
6	Gölgelik altına girmek (erkekler için) ¹	Bir koyun (farz ihtiyat gereği)
7	El tırnaklarının hepsini kesmek	Bir koyun
8	Ayakların bütün tırnaklarını kesmek	Bir koyun

1- **Ayetullah Hoî, Ayetullah Sistanî ve Ayetullah Tebrizî:** Bu haramın keffareti bir koyundur. Bu konuda kendi iradesiyle yapmakla zorunlu olarak yapmak arasında bir fark yoktur.

9	On parmakdan azının tırnaklarını kesmek	Her biri için bir müd taam (buğday, pirinç vb. gıda maddesi)
10	Harem'in büyük bir ağacını söküp çıkarmak ¹	Bir sığır (farz ihtiyat gereği)
11	Harem'in küçük bir ağacını söküp çıkarmak	Bir koyun (farz ihtiyat gereği)
12	Bir ağacın bir kısmını koparmak	Onun fiyatını ödemek
13	Üç defa veya daha çok doğru yere ant içmek	Bir koyun
14	Yalan yere ant içmek: Bir defa: İki defa: Üç defa:	Bir koyun Bir sığır ² Bir deve

1- **Ayetullah Hoî:** Ağacı kökünden söküp çıkarmanın keffareti o ağacın fiyatı ve onun bir bölümünü koparmanın keffareti ise o bölümün fiyatıdır.

Ayetullah Sistanî: İhtiyat gereği her ağacı sökmenin keffareti o ağacın fiyatıdır.

2- **Ayetullah Hoî, Ayetullah Sistanî ve Ayetullah Tebrizi:** Yalan yere edilen yeminin keffareti ikinci defada iki koyun ve üçüncü defada bir sığırdır.

15	Diş çekmek veya çektirmek ¹	Bir koyun (farz ihtiyat gereği)
16	Her iki koltuk altının kıllarını temizlemek	Bir koyun
17	Bir koltuk altının kıllarını temizlemek	Bir koyun (farz ihtiyat gereği)
18	Başın saçını koparmak	Bir koyun (farz ihtiyat gereği)

Hacı unutkanlıkla ihram hâlinde haram olan bazı amelleri yaparsa keffaret lazım gelmez. Ancak avlanmak için her durumda keffaret farzdır.²

1- **Ayetullah Hameneî:** Diş çekmek veya çektirmek kan çıkmasına neden olmazsa haram değildir.

Ayetullah Hoî, Ayetullah Tebrizî ve Ayetullah Sistanî: Kan çıkmazsa caiz olması uzak bir ihtimal değildir.

2- Avlanmanın keffareti farklıdır; bu konuda ayrıntılı bilgi edinmek için geniş fıkıh kitaplarına müracaat edilmelidir.

KEFFARETİ OLMAYAN HARAMLAR

- 1- Kokusu hoş olmayan bir sürme sürmek.¹
- 2- Aynaya bakmak.²
- 3- Ayağın üzerini tamamen örten bir şeyi giymek.³

1- **Ayetullah Hoî ve Ayetullah Tebrizî:** Sürme siyah olursa veya ziyet amacıyla sürerse keffareti bir koyundur.

2- **Ayetullah Hoî, Ayetullah Hameneî, Ayetullah Terbi-zî, Ayetullah Sistani:** Ziyet kastı olmaksızın aynaya bakmak sakıncasıdır.

Ayetullah Hoî: 2, 3, 6, 7, 9, 10, 11 şıklarında her birinin keffareti ihtiyat gereği bir koyundur; aynaya bakmanın keffareti ise ziyet için olursa verilmelidir.

3- **Ayetullah Hoî ve Ayetullah Tebrizî:** İhtiyat gereği keffareti bir koyundur.

Ayetullah Sistani: Çizme vb. şeyleri giymenin keffareti yoktur; fakat kasıtlı olarak çorap vb. şeyler giyerse farz ihtiyat gereği keffareti bir koyundur.

4- Fusuk (yalan söylemek, sövmek, ve birilerine karşı övünmek).

5- Cidal (üç defadan az doğru yere Allah'a ant içmek).

6- Süs amacıyla yüzük takmak.

7- Kına sürmek.

8- Ziyinet takıları takmak.

9- Bedene kokusuz yağ sürmek.

10- Kadınların yüzlerini örtmesi.¹

11- Bedenden kan çıkarmak.²

12- Harem'de biten bir bitkiyi koparmak, söküp çıkarmak.

1- **Ayetullah Hoî ve Ayetullah Tebrizî:** Farz ihtiyat gereği keffareti bir koyundur.

2- **Ayetullah Tebrizî:** İhtiyat gereği keffareti bir koyundur.

İHRAM HÂLİNDEKİ HARAMLARLA İLGİLİ AÇIKLAMALAR

Ortak Haramlar:

İhramlı iken hacıya haram olan şeyleri kısaca sıraladıktan sonra, şimdi bunlardan hacıların en çok karşılaştığı kısımları açıklamaya çalışacağız.

1- Güzel Koku Kullanmak:

Haram olan güzel koku kullanma şekilleri:

- 1- Elbiseye güzel koku sürmek.
- 2- Bedene güzel koku sürmek.
- 3- Güzel kokan bir elbiseyi giymek.
- 4- Güzel kokan bir yemeği yemek (içerisine safran bırakılmış bir yemek gibi).

5- Güzel kokan gülleri ve bitkileri koklamak (çölde bitenler bundan müstesnadır).¹

Birkaç Mesele:

1- Elma ve ayva gibi hoş kokulu meyveleri yemek ve koklamak sakıncasızdır.²

2- İhram hâlinde güzel kokuları alıp-satılabilir; ancak onları denemek için bile koklamak ve kullanmak haramdır.

3- İhram hâlinde güzel kokulu diş macunu ve sabun kullanılmamalıdır.³

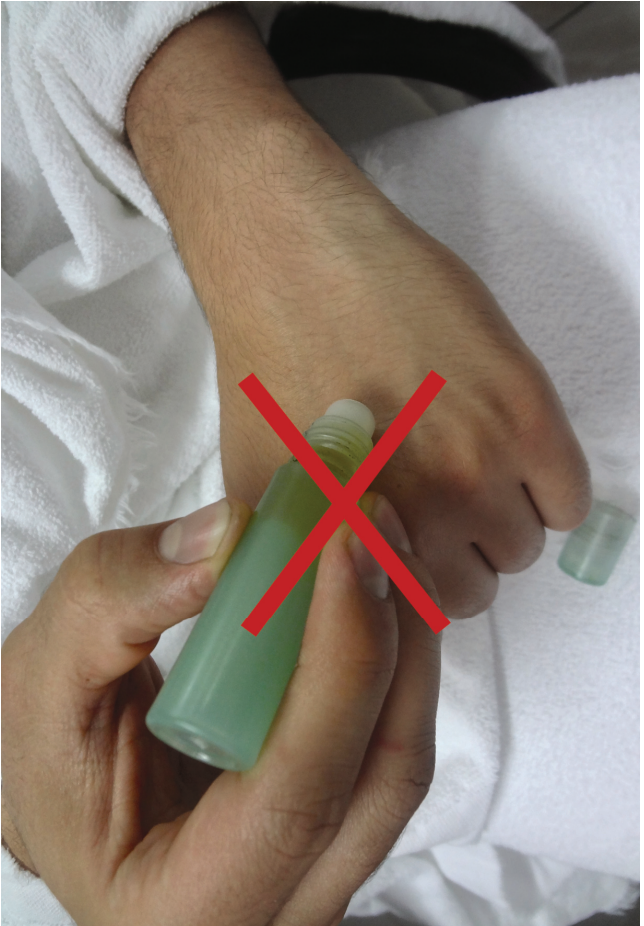
1- **Ayetullah Hameneî:** Farz ihtiyat gereği ıtır denilen güzle kokulu herhangi bir şeyi koklamamak gerekir.

Ayetullah Hoî: Lazım ihtiyat gereği her türlü güzel kokudan sakınmak gerekir.

Ayetullah Tebrizî: Safran, ud (bir çeşit koku), anber, dağ servisi ağacı ve misk dışında diğer güzel kokulardan da sakınmak müstehap ihtiyattır.

2- **Ayetullah Hoî ve Ayetullah Sistanî:** İhtiyatı gözetip elma ve ayva gibi güzel kokulu meyveleri koklamamak gerekir.

3- **Ayetullah Hameneî, Ayetullah Hoî ve Ayetullah Sistanî:** Bu, farz ihtiyattır.

2- Aynaya Bakmak:

1- Sslenmek amacıyla bakmak haramdır.

2- Sslenmek dışında başka bir amaçla,da farz ihtiyat gereği bakılmamalıdır.¹

3- Ayna dışında saf ve berrak Őeylere bakılabilir.

4- Berrak suya bakılabilir.²

* İhramlıyken fotoğraf makinesine bakmak ve fotoğraf çekmek sakıncasıdır.

1- **Ayetullah Hoı, Ayetullah Hameneı ve Ayetullah Tebrizi:** Aynaya süslenmek amacıyla bakılmazsa (şoförün arkasını görmesi için aynaya bakması gibi) sakıncasıdır.

2- **Ayetullah Sistani:** Ayna gibi insanı gösterir ve süslenmek amacıyla bakılırsa, bu haramdır.

3- Ss Amacıyla Yüzük Takmak ve Kına Sürmek:¹

- 1- Ss amacıyla takılırsa haramdır.
- 2- Sevap amacıyla takılırsa câizdir.

Kına Sürmek

- 1- Amaç ss ise, haramdır.
- 2- Amaç ss olmamasına rağmen ss sayılırsa, yine haramdır.²

İhrama girmeden önce kına sürmek, izi ihram zamanına kadar kalsa bile câizdir; ancak bu durumda da ihtiyat etmek daha iyidir.

1- **Ayetullah Ho:** Sslenmek hangi vesileyle olursa olsun ihram halindeki kişiye haramdır.

2- **Ayetullah Hameneî:** Ss olursa, süslenmek amacıyla yapmasa bile, farz ihtiyat gereği bu iten sakınılmalıdır.

4- Vücuda Yağ Sürmek:

1- İhramlıyken vücuda yağ sürmek haramdır (güzel kokmasa bile)

2- Yağ sürmeye mecbur kalırsa câiz olur; fakat kullanılan yağ güzel kokulu ise keffaret lazım gelir.

3- İhramdan önce vücuda yağ sürmek:

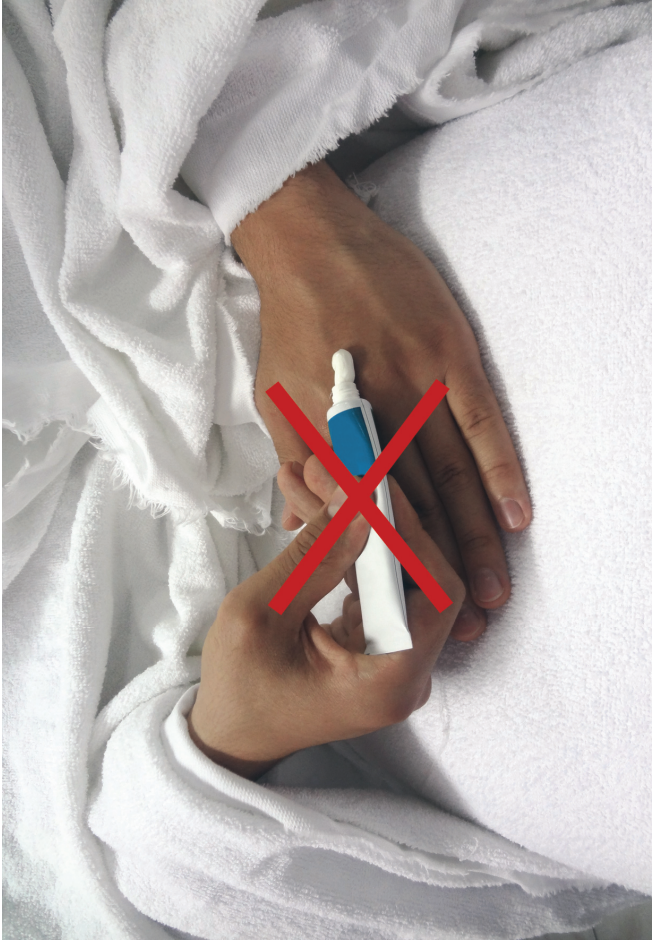
a) Güzel kokulu ise ve ihram zamanına kadar kokusu vücutta kalacaksa câiz olmaz.

b) Güzel kokulu olmaz veya kokusu ihram zamanına kadar kalmayacaksa, câiz olur.

Yağ Yemek (İhramlı iken):

1- Güzel kokulu ise haramdır.

2- Güzel kokulu değilse câizdir.

5- Bedenin Kollarını veya Tüylerini Temizlemek:

Bedenin kollarını veya tüylerini temizlemenin haram olduğu yerler:

- 1- Kendi bedeninden.
- 2- Başkasının bedeninden.
- 3- Az yahut çok.
- 4- Koparmak
- 5- Tıraş etmek.
- 6- Almak.

Birkaç Mesele:

1- Abdest veya gusül sırasında, kasıtsız olarak bedeninden kıl kopmasının sakıncası yoktur.

2- Mecburiyet durumunda kılları temizlemenin sakıncası yoktur; insanı rahatsız eden gözdeki kılı temizlemek gibi.

3- Elini başına veya yüzüne çekerken (abdest ve gusül dışında) bir veya birden fazla kıl

koparsa, ihtiyat gereği fakire bir el ayası dolu-
su yiyecek maddesi vermelidir.¹

1- Ayetullah Hoî, Ayetullah Sistanî ve Ayetullah Teb-
rizî: Bir avuç yiyecek maddesi vermelidir.

6- Bedenden Kan Çıkarmak:

Bedenden kan çıkarmanın her türlü haramdır.

- Kan almak; örneğin enjektörle.
- Kan çıkacak şekilde bedeni kaşımak..
- Fırçalama sonucu dişleri kanatmak.

Birkaç Mesele:

1- Mecburiyet durumunda, (örneğin hastalığın teşhisi için) vücudundan kan almanın sakıncası yoktur.

2- Başkasının vücudundan kaç çıkarmanın örneğin ihramlı doktorun hastadan kan alması veya hastanın dişini çekmesi gibi durumlarda kan aksa bile sakıncası yoktur.

3- Vücudu kaşımak ve dişleri fırçalamak, kanın çıkmasına sebep olmaz ve diş macunu da güzel kokulu olmazsa sakıncasızdır.

4- İhramlıyken iğne yaptırmak sakıncasızdır; fakat vücuttan kan çıkmasına neden olursa zaruret durumu dışında iğne yaptırılmamalıdır.¹

1- **Ayetullah Hameneî:** Her durumda keffareti gerektirmez.

7- Tırnak Kesmek:

1- İhramlı iken el ve ayak parmaklarının tırnağını kesmek ve kısaltmak haramdır.

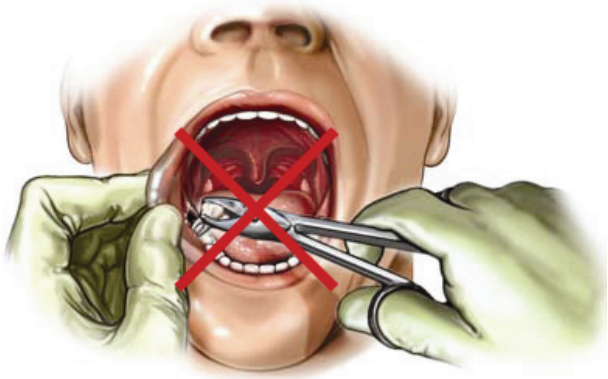
2- Tırnaklar ister makasla, ister bıçakla ve ister tırnak makası ile kesilsin, fark etmez; hepsi haramdır.

8- Diş Çektirmek:

İhramlı kişinin dişini çekmesi ve çekmesi, kan gelmese bile farz ihtiyat gereği haramdır.¹

Zaruret durumunda diş çekmek câizdir; ancak farz ihtiyat gereği keffaret verilmelidir.²

1- Ayetullah Hoî, Ayetullah Tebrizî ve Ayetullah Sistani: Bu amelin caiz olması uzak bir ihtimal değildir.

2- Ayetullah Hameneî: Kan gelmezse diş çekmek haram değildir ve keffareti de gerektirmez. Zaruret durumunda diş çekmek kan gelmesine neden olursa, müstehap ihtiyat gereği bir koyun keffaret verilmelidir.

9- Harem'in Ağaç ve Bitkisini Kesmek veya Yerinden Sökmek:

Harem'in sınırları içerisinde biten ağaçları ve bitkileri kesmek, koparmak veya yerinden sökmek, ihramlı olan veya olmayan herkese haramdır. Bu ise sadece Harem'e mahsus bir haramdır.

Harem'in Ağaç ve Bitkisini Sökmenin Câiz Olduğu Yerler:

- 1- İnsanın kendisinin diktiği ağaç veya ektiği bitki.
 - 2- Hurma ve diğer meyve ağaçları.
 - 3- "İzhır"¹ denen bitki.
- Yürürken normalde kopan bitkilerin sakıncası yoktur.

1- İzhır: Kör bitki; ince dalları, küçük kıvılcık veya sarı renkli yaprakları olan ve sert kokulu bir çöl bitkisidir. Beyaz çiçekleri vardır. Bu bitkinin yaprak ve kökünün öğütülmüşüne Arapça'da "gasul" denir ve elleri yıkamada kullanılır.

ERKEKLERE AİT HARAMLAR

1- **Dikili Elbise Giymek:**

1- **Dikili gömlek.**

2- **Dikili iç çamaşırları.**

3- **Dikili cübbe ve benzeri.**

• **Dikili kemer farz ihtiyat gereği takılmamalıdır.**

• **Hemyan (para cebi olan bir nevi kemer) dikili olsa bile câizdir.**

• **İhramlı kişi dikili elbise giyme ihtiyacı duyarsa, onu giymesi câiz olur; ama bir koyun keffaret vermelidir.¹**

1- Ayetullah Hameneî, Ayetullah Hoî, Ayetullah Tebrizî ve Ayetullah Sistanî: Farz ihtiyat gereği bir koyun keffaret vermelidir.

2- Ayakların Üzerini Tamamen Örtün Bir Şeyi Giymek

1- İhramlı erkek ayaklarının üzerini tamamen kapatan ayakkabı, çorap vb. bir şey giymemelidir.

2- Ayağın üzerini tamamen kapatmayan, geniş bağları olan ayakkabı veya terlikleri giymenin sakıncası yoktur.

3- İhram elbisesi veya başka bir şeyin ayağın üzerine düşmesi sonucu ayağın üzeri örtülürse, bunun bir sakıncası olmaz.

3- Başın Tamamını veya Bir Kısımını Örtmek:

1- Takke veya benzeri bir giysiyle başı örtmek haramdır.

2- Başı kurulamak için havluyla örtmek haramdır.

3- Başı suya daldırmak haramdır.

4- Başta yük taşımak, farz ihtiyat gereği câiz değildir.

Başı Örtmek Konusunda İhramlı Erkeğe Câiz Olan Şeyler:

1- Baş ağrısı için başa bağlanan mendil.

2- Banyoda duş almak.

3- Yatmak için başı yastığa koymak.

4- Elleri başa bırakmak.

Başın bir bölümü de başın tamamı hükmündedir; dolayısıyla başın bir bölümü de örtülmemelidir. Kulaklar da baştan sayıldığı için örtülmemelidir.

4- Gölge Altına Girmek:

1- İki menzil arasında yol giderken gölge altına girmek haramdır.

2- Restoran gibi konaklama yerlerinde câizdir.

3- Menzilde, yani Mekke şehri gibi menzil edinilen yerde câizdir.¹

İhrama giren hacı, bir süre kalacağı bir yere yetiştikten sonra, hatta Mekke'nin Mescid-i Haram'dan uzak olan yeni yapılan mahallelerinde olsa bile, Mescid-i Haram'a gitmek için arabaya binebilir ve herhangi bir gölgelik altına girebilir.

İki menzil arasında hareket hâlinde ihramlı erkeğe haram olan gölge altına girme durumlarından bazı örnekler:

- 1- Şemsiye ve gölgeliklerin altına girmek.
- 2- Üstü kapalı arabaya binmek.
- 3- Üstü kapalı gemiye binmek.
- 4- Uçağa binmek.

1- **Ayetullah Tebrizî ve Ayetullah Sistanî:** Farz ihtiyat gereği bu mekânlarda hareket halinde gölge altına girmemelidir.

t.me/caferilikcom

<https://t.me/caferilikcom>

www.caferilik.com

Gölge Altına Girmenin Câiz Olduğu Yerler:

- 1- Yol arasındaki konaklama yerlerinde.
- 2- Duvar gölgesi gibi, başın üzerinde olmayan gölgelerden yararlanmak.¹
- 3- Üstü açık araba köprü altından geçerken veya petrol istasyonunda beklerken.

İki Mesele:

- 1- İhram hâlindeki erkeklerin geceleyin üstü kapalı arabaya binmeleri câizdir.²
- 2- Umre-i müfredenin ihramı için Mekke'nin içinden Ten'im mescidine gidip oradan ih-

1- **Ayetullah Hoî:** İhtiyat, hatta zahire daha uygun olanı başın üzerinde olmayan gölgenin altına da girmemektir.

2- **Ayetullah Hoî:** Tavan soğuk, sıcak veya yağmuru önlemezse ve olup olmaması bir şeyi değiştirmezse sakıncası yoktur.

Ayetullah Hameneî: Ancak yağmurlu ve soğuk gecelerde farz ihtiyat gereği üstü kapalı arabaya binmemelidir; fakat bu ihtiyata uymak insanın sıkıntıya düşmesine neden olursa başka.

Ayetullah Tebrizî: Geceyle gündüz arasında bir fark yoktur; her iki durumda haramdır.

Ayetullah Sistani: Geceleyin hava yağmurlu olmazsa sakıncasızdır.

ram bağlayanlar Mescid-i Haram'a dönerken gölge altına girebilirler; çünkü günümüzde Ten'im mescidi Mekke şehrinin içine dahil olmuş durumdadır.

KADINLARA AİT HARAMLAR

1- Ss Takmak:

• İster süslenme kastıyla olsun, ister başka bir amaçla olsun, ihramlı kadının ss eşyası takması haramdır.¹

• İhramdan önce takmayı adet ettiği ss eşyalarını, ihram hâlinde de takması sakıncasızdır; ancak onları erkeğe -hatta kocasına bile-göstermesi haramdır.

1- **Ayetullah Ho ve Ayetullah Tebrizî:** Kadınların ihram hâlinde süslenme amacıyla ss eşyaları takmaları haramdır.

2- Yüzü Örtmek:

İhram hâlindeki kadının, yüzünün tümünü veya bir kısmını peçete veya benzeri bir şeyle örtmesi haramdır.

Kadınlara Yüzlerini Örtmelerinin Câiz Olduğu Durumlar

- 1- Yatarken yüzü yastığa koymak
- 2- Eller ile yüzü kapatmak
- 3- Namahreme yüzünü göstermemek için kullandığı çarşaf veya elbiseyi burunun üzerine ve hatta çenesine kadar aşağı sarkmak.¹

1- **Ayetullah Hoî ve Ayetullah Tebrizî:** İhtiyat gereği aşağı sarkan bölümü eliyle veya başka bir şeyle yüzünden uzak tutmalıdır.

4. Bölüm

UMRE VE HACCIN ADAP VE MÜSTEHAPLARI

- 1- İhramdan Önceki Müstehaplar
- 2- İhram Hâlindeki Müstehaplar
- 3- Telbiyenin Müstehapları
- 4- Telbiyeyi Kesmek
- 5- İhramla İlgili Mekruhları
- 6- Mescid-i Haram'a Girmenin Adabı
- 7- Tavafın Müstehapları
- 8- Tavaf Namazının Müstehapları
- 9- Sa'yden Önceki Müstehaplar
- 10- Sa'yin Müstehapları
- 11- Mekke'de Yapılacak Diğer Müstehaplar

UMRE VE HACCIN ADAP VE MÜSTEHAFLARI

Bu bölümde, değerli ziyaretçilerin umre ve haccın bazı müstehap amellerini öğrenmelerini ve onlarla amel ederek sevablarını artırmalarını amaçlıyoruz. Hac ve umre için gözetilecek bir çok adap söz konusudur. Fakat prensibimizi burada da gözetiyor, sadece kısa değinmekle yetiniyoruz.

UMRENİN MÜSTEHAFLARI

İhramdan Önce

- 1- Zilkade ayının başından ve eğer yapamazsa zilhicce ayının başından saç ve sakalı kısaltmamak.
- 2- İhrama girmeden önce vücudu temizlemek.
- 3- Tırnak ve bıyığı kısaltmak.

4- İhrama girmeden önce, mikatta ihram guslünü yapmak.

İhrama Girerken

1- Eğer mümkünse öğle namazından sonra ve eğer mümkün olmazsa başka bir farz namazdan sonra ihrama girmek ve o da mümkün olmazsa altı¹ veya iki rekât müstehap namazdan sonra ihrama girmek; bu namazın birinci rekâtında Fatiha Suresi'nden sonra İhlas Suresi'ni ve ikinci rekâta ise Kafirun Suresi'ni okumak; fakat altı rekât namaz kılmak daha faziletlidir.

2- Namazdan sonra, Allah'a hamd ve şükretmek, Resulullah (s.a.a) ve Ehlibeyti için rahmet talebinde bulunmak.

3- İki ihram elbisesini giyerken şu duayı okumak:

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِي رَزَقَنِيْ مَا اُوَارِيْ بِهٖ عَوْرَتِيْ وَ
اُوَدِّيْ فِيْهِ فَرَضِيْ وَ اَعْبُدُ فِيْهِ رَبِّيْ وَ اَنْتَهِيَ فِيْهِ اِلَى مَا

1- Bu namazlar, ihram öncesi namazları niyetiyle iki rekat halinde kılınır.

أَمْرَبِي، الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي قَصَدْتَهُ قَبْلَغَنِي وَارَدْتَهُ فَأَعَانَنِي
وَ قَبْلَنِي وَ لَمْ يَقْطَعْ بِي وَ وَجْهَهُ أَرَدْتُ فَسَلَّمَنِي فَهُوَ
حِصْنِي وَ كَهْفِي وَ حِرْزِي وَ ظَهْرِي وَ مَلَاذِي وَ رَجَائِي
وَ مَنجَايَ وَ ذُخْرِي وَ عُدَّتِي فِي شِدَّتِي وَ رَحَائِي.

Okunuşu: Elhamdu lillahillezî rezaganî mâ uvarî bihi avretî, ve ueddî fihi farzî, ve a'budu fihi Rabbî, ve entehî fihi ilâ mâ emerenî. Elhamdu lillahillezî gesadtuhu febelleğenî, ve iredtuhu feeânenî, ve kabilenî ve lem yegta' bî, ve vechehu eradtu fesellemenî, fe-huve hinsî ve kehfi ve hirzî ve zahrî ve melazî ve Recâî ve mencâyê ve zuhrî ve uddetî fî şiddetî ve rehâî.

Anlamı: Hamd Allah'a mahsustur; O ki ayıbımı örttüğüm, içinde farzımı yerine getirdiğim, onda Rabb'ime ibadet ettiğim ve bana emrettiğini yaptığım şeyi bana rızık olarak bahşetmiştir; hamd, kendisini amaçladığımda bana ulaştıran, irade ettiğimde bana yardım eden, beni kabul eden ve ümidimi kesmeyen, veçhini talep ettiğimde bana teslim eden Allah'a mahsustur. O benim sığınağım, kalem, kalkanım,

desteğim, ilticam, ümidim, necatım, sıkıntıda yardımcı ve kurtuluşumdur.

Telbiyenin Müstehapları

1- Telbiyenin farz miktarını söyledikten sonra şu duayı okumak müstehaptır:

لَبَّيْكَ ذَا الْمَعَارِجِ ، لَبَّيْكَ لَبَّيْكَ ذَاعِيَا إِلَى دَارِ
السَّلَامِ، لَبَّيْكَ غَفَّارَ الذُّنُوبِ لَبَّيْكَ ، لَبَّيْكَ أَهْلَ التَّلِيَّةِ
لَبَّيْكَ ذَا الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ لَبَّيْكَ تُبْدِيُّ وَالْمَعَادُ إِلَيْكَ
لَبَّيْكَ لَبَّيْكَ نَسْتَعْنِي وَ نَفْتَقِرُ إِلَيْكَ، لَبَّيْكَ لَبَّيْكَ
مَرَهُوبًا وَ مَرْعُوبًا، لَبَّيْكَ لَبَّيْكَ إِلَهَ الْحَقِّ لَبَّيْكَ ذَا
النِّعْمَاءِ وَالْفَضْلِ الْحَسَنِ الْجَمِيلِ، لَبَّيْكَ لَبَّيْكَ كَشَافَ
الْكُرْبِ الْعِظَامِ، لَبَّيْكَ لَبَّيْكَ عَبْدُكَ وَابْنُ عَبْدَيْكَ،
لَبَّيْكَ لَبَّيْكَ يَا كَرِيمُ لَبَّيْكَ.

Okunuşu: Lebbeyke ze'l-meârici lebbeyk, lebbeyke dâiyen ilâ dâri's-selâmi lebbeyk, lebbeyke ğaffâre'z-zunûbi lebbeyk, lebbeyke ehle't-telbiyeti lebbeyk, lebbeyke ze'l-celâli ve'l-ikrâmi lebbeyk, lebbeyke tubdiu ve'l-meâdu

ileyke lebbeyk, lebbeyke testağnî ve yufferagu
ileyke lebbeyk, lebbeyke merhûben ve merğû-
ben ileyke lebbeyk, lebbeyke ilâhe'l-haqqi leb-
beyk, lebbeyke ze'n-nâ'mâi ve'l-fazli'l-haseni'l-
cemîli lebbeyk, lebbeyke keşşâfe'l-kurûbi'l-azî-
mi lebbeyk, lebbeyke abduke vebnu abdeyke
lebbeyk, lebbeyke yâ kerîmu lebbeyk.

Anlamı: Lebbeyk ey göklerin sahibi, leb-
beyk; lebbeyk ey selametlik yurduna davet eden,
lebbeyk; lebbeyk ey günahları bağışlayan, leb-
beyk; lebbeyk ey telbiye ehli, lebbeyk; leb-
beyk ey azamet ve yücelik sahibi, lebbeyk; leb-
beyk, doğuş ve dönüş sanadır, lebbeyk; leb-
beyk, ey zengin olan ve kendisine muhtaç olu-
nan, lebbeyk; lebbeyk ey kendisinden korkulan
ve rağbet edilen, lebbeyk; lebbeyk ey hak ilâh,
lebbeyk; lebbeyk ey güzel nimet ve bağışların
sahibi, lebbeyk; lebbeyk ey büyük sıkıntıları
gideren, lebbeyk; lebbeyk, ben kulun ve kulu-
nun oğluyum, lebbeyk; lebbeyk ey cömert, leb-
beyk.

2- Telbiyelerin ihram hâlinde tekrarlanması
müstehaptır; özellikle aşağıdaki durumlarda:

- Uykudan uyanırken.
- Farz ve müstehap namazlardan sonra.

- Binek üzerindeki bir kişiye ulaşılınca.
- Tepeye çıkınca veya inince.
- Binince veya inince.
- Gecenin son vaktinde.
- Sabah vaktinde.

Telbiye Ne Zaman Kesilir?

Temettü umresi için ihrama giren kimse Mekke'nin evleri görününce farz ihtiyat gereği telbiyeyi kesmeli ve "lebbeyk" söylememelidir.

İhramın Mekruhları

- 1- Siyah havluyla ihrama girmek. Beyaz elbiseyle ihrama girmek daha iyidir.
- 2- Kirli havluyla ihrama girmek.
- 3- Banyo yapmak; ihramlı kişinin vücudunu kese vb. şeylerle sürmemesi daha iyidir.
- 4- Kendisini çağırın kimsenin cevabında lebbeyk söylemek.

Mescid-i Harama Girmenin Adabı

- 1- Mescid-i Harama girmek için gusül almak müstehaptır.

2- Yalın ayakla ve vakarlı bir şekilde girmek müstehaptır.

3- Mescid-i Harama "Benî Şeybe"¹ kapısından girilmelidir; bunun şimdiki "Bab-ı Selâm"ın karşısında olduğu söylenmektedir.

4- Mescid-i Haram'ın kapısında durarak şu duayı okumak müstehaptır:

السَّلَامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا النَّبِيُّ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ،
بِسْمِ اللَّهِ وَبِاللَّهِ وَمَا شَاءَ اللَّهُ، السَّلَامُ عَلَى أَنْبِيَاءِ اللَّهِ وَ
رُسُلِهِ، السَّلَامُ عَلَى رَسُولِ اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَى إِبْرَاهِيمَ
خَلِيلِ اللَّهِ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ.

Okunuşu: Esselâmu aleyke eyyuhe'n-nebiyyu ve rahmetullâhi ve berekâtuh. Bismillâhi ve billâhi ve mâ şâallâh. Esselâmu alâ enbiyâ-

1- Rivayetlerde şöyle geçer: Kâbe ve etrafındaki putlar kırıldıktan sonra büyük "Hubel" putunu oraya defnettiler; dolayısıyla putperestlik ve şirkin timsali olan o putu ayaklar altına almak için o kapıdan girmek müstehaptır. Gerçi Mescid-i Haram'ın genişletilmesi nedeniyle o kapı da şimdi yoktur; fakat onun "Bab-ı Selâm"ın karşısında olduğu söylenmektedir.

illâhi ve rusulih. Esselâmu alâ rasûlih. Esselâmu alâ ibrâhîme halîlillâh, ve'l-hamdulillâhi rabbi'l-âlemîn.

Anlamı: Selâm olsun sana ey peygamber; Allah'ın rahmet ve bereketleri senin üzerine olsun. Allah'ın adıyla, Allah'ın yardımıyla; Allah'ın dilediği olur. Selâm olsun Allah'ın peygamberlerine ve elçilerine; selâm olsun Resullullah'a; selâm olsun İbrahim Halilullah'a; hamd âlemlerin Rabb'i Allah'a mahsustur."

- Daha sonra üç defa:

اللَّهُمَّ فُكِّ رَقَبَتِي مِنَ النَّارِ.

Okunuşu: Allahumme fukke ragabetî mine'n-nar.

Anlamı: Allah'ım! Boynumu cehennem ateşinden kurtar"

- Sonra şöyle devam edilir:

و أَوْسِعْ عَلَيَّ مِنْ رِزْقِكَ الْحَلَالِ الطَّيِّبِ وَاذْرَأْ عَنِّي
شَرَّ شَيَاطِينِ الْجِنَّ وَالْإِنْسِ وَشَرَّ فَسَقَةِ الْعَرَبِ وَالْعَجَمِ.

Okunuşu: Ve evsi' aleyye min rizqike'l-helâli't-tayyib, vedra' annî şerre şeyâtini'l-cinni ve'l-insi ve şerre feseqati'l-arabi ve'l-acem.

Anlamı: Helal ve tertemiz rızkını bana artır; cin ve insan şeytanlarının kötülüğünü ve yine Arap ve acem fasıklarının kötülüğünü benden uzaklaştır.

• Sonra Mescid-i Harama girilir ve Kâbe'ye doğru durulur ve eller kaldırılarak şu dua okunur:

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ فِي مَقَامِي هَذَا وَ فِي أَوَّلِ
مُنَاسِكِي أَنْ تَقْبَلَ تَوْبَتِي وَ أَنْ تَتَجَاوَزَ عَن خَطِيئَتِي وَ
أَنْ تَضَعَ عَنِّي وَزْرِي الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي بَلَّغَنِي بَيْتَهُ الْحَرَامَ،
اللَّهُمَّ إِنِّي أَشْهَدُ أَنَّ هَذَا بَيْتُكَ الْحَرَامُ الَّذِي جَعَلْتَهُ
مَثَابَةً لِلنَّاسِ وَ أَمْنًا مُبَارَكًا وَ هُدًى لِّلْعَالَمِينَ، اللَّهُمَّ إِنْ
الْعَبْدَ عَبْدُكَ وَ الْبَلَدَ بَلَدُكَ وَ الْبَيْتَ بَيْتُكَ حَيْثُ
أَطْلُبُ رَحْمَتَكَ وَ أَوْمُّ طَاعَتِكَ مُطِيعًا لِأَمْرِكَ، رَاضِيًا
بِقَدْرِكَ، أَسْأَلُكَ مَسْأَلَةَ الْفَقِيرِ إِلَيْكَ الْخَائِفِ

لِعُقُوبَتِكَ، اَللّٰهُمَّ افْتَحْ لِيْ اَبْوَابَ رَحْمَتِكَ وَاسْتَعْمِلْنِيْ
بِطَاعَتِكَ وَ مَرْضَاتِكَ.

Okunuşu: Allâhumme innî es'eluke fî me-
qâmî hâzâ ve fî evveli menâsikî en teqbele
tevbetî ve en tecâveze an hatîetî ve en tezaa
annî vizrî. Elhamdulillâhillezî belleġanî beyte-
hu'l-harâm. Allâhumme innî eşhedu enne hâ-
zâ beytuke'l-harâmu'llezi cealtehu mesâbeten
linnâsi ve emnen ve mubâreken ve huden li'l-
âlemîn. Allâhumme innî abduke ve'l-beledu
beleduke ve'l-beyte beytuk, ci'tu etlubu rahme-
teke ve eummu tâeteki, mutîan li-emriki râzi-
yen bi-qaderik. Es'eluke mes'elete'l-faqîri iley-
ke, el-hâifi li-uqûbetik. Allâhummeftih lî ebvâ-
be rahmetike ve'stamilnî bi-tâetike ve meizrâ-
tik.

Anlamı: Allah'ım! Bu makamımda ve amel-
lerimin başında senden dileğim şudur: Tövbe-
mi kabul et, hatalarımdan geç, üzerimden ve-
balimi al. Beni Beyt-i Haram'ına ulaştıran Al-
lah'a hamdolsun.

Allah'ım! Şehadet ederim ki bu senin Beyt-i
Haram'ındır; sen onu insanlar için toplanma ve

emniyet yeri, mübarek ve âlemdelikler için hidayet kıldın.

Allah'ım! Ben senin kulunum, bu şehir senin şehrin, bu ev de senin evindir; rahmetini dileyerek ve itaatine girerek, emrine itaat ederek, kaza ve kaderine razı olarak geldim. Senin cezalandırmandan korkan muhtaç bir kimse gibi senden istiyorum.

Allah'ım! Rahmet kapılarını benim üzerime aç ve beni kendi itaat ve rızan doğrultusunda hareket ettir.

- Sonra Kâbe'ye hitaben şöyle denir:

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي عَظَّمَكَ وَشَرَّفَكَ وَكَرَّمَكَ وَ
جَعَلَكَ مَثَابَةً لِلنَّاسِ وَ أَمْنًا وَ هُدًى لِّلْعَالَمِينَ.

Okunuşu: Elhamdulillâhillezî azzameki ve şerrafe ki ve kerrameki, ve cealeki mesâbeten linnâsi ve emnen, mubâreken ve huden li'l-âlemîn.

Anlamı: Hamd seni yücelten, şereflendiren, değerlendiren ve insanların sığınağı, güvenli, mübarek ve âlemdeliklere hidayet kılan Allah'a mahsustur.

Tavafın Adap ve Müstehapları

Tavaf hâlinde şöyle demek müstehaptır:

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ بِاسْمِكَ الَّذِي يُمَشَى بِهِ عَلَى
ظِلِّ الْمَاءِ كَمَا يُمَشَى بِهِ عَلَى جُدَدِ الْأَرْضِ وَ
أَسْأَلُكَ بِاسْمِكَ الَّذِي يَهْتَرُ لَهُ عَرْشُكَ وَ أَسْأَلُكَ
بِاسْمِكَ الَّذِي تَهْتَرُ لَهُ أَقْدَامُ مَلَائِكَتِكَ وَ أَسْأَلُكَ
بِاسْمِكَ الَّذِي دَعَاكَ بِهِ مُوسَى مِنْ جَانِبِ الطُّورِ،
فَاسْتَجَبْتَ لَهُ وَ أَلْقَيْتَ عَلَيْهِ مَحَبَّةً مِنْكَ، وَ أَسْأَلُكَ
بِاسْمِكَ الَّذِي غَفَرْتَ بِهِ لِمُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ
مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ وَ مَا تَأَخَّرَ وَ أَتَمَّمْتَ عَلَيْهِ نِعْمَتَكَ.

Okunuşu: Allâhumme innî es'eluke bismi-
kellezî yumşâ bihî alâ zuleli'l-mâi kemâ yumşâ
bihî alâ cudedi'l-erz, ve es'eluke bismikellezî
yehtezzu lehû arşuk, ve es'eluke bismikellezî
tehtezzu lehû arşuk, ve es'eluke bismikellezî
de-âke bihî Mûsa min cânibi't-tûr, festecebe
lehû ve elqayte aleyhi mehebbeten mink, ve
es'eluke bismikellezi ğaferte bihî li-Muhamme-

din ma teqaddeme min zenbihî ve mâ teahhar, ve etmemte aleyhi ni'metek.

Anlamı: Allah'ım! Düz yerde yüründüğü gibi su üzerinde yürümeyi sağlayan ismin hürmetine, arşının kendisi için titrediği isminin hürmetine, meleklerin kendisi için ayakları titreyen ismin hürmetine, Musa'nın Tur dağı yönünden kendisiyle seni çağırıp da icabet ettiğin ve kendisiyle üzerine katından bir sevgi bıraktığın ismin hürmetine ve kendisiyle Muhammed'in (s.a.a) önceki ve sonraki günahlarını bağışlayıp, ona olan nimetini tamamladığın ismin hürmetine senden istiyorum.

Sonra hacetlerini iste.

• Yine tavaf hâlinde şu duayı okumak müstehaptır:

اللَّهُمَّ إِنِّي إِلَيْكَ فَقِيرٌ وَ إِنِّي خَائِفٌ مُسْتَجِيرٌ فَلَا
تُعَيِّرْ جِسْمِي وَلَا تُبَدِّلْ إِسْمِي.

Okunuşu: Allâhumme innî ileyke feqîrun ve innî hâifun mustecîr, fe-lâ tuğayyir cismî ve la tubeddil ismî.

Anlamı: Allah'ım! Ben sana muhtacım; ben korkuyorum ve sana sığınıyorum. O hâlde cis-mimi dönüştürme ve ismini değiştirme.

• Sonra Muhammed (s.a.a) ve Ehlibeyt'ine salavat getirilir; özellikle kapıya ulaşınca ve sonra da şöyle denir:

سَأَلُكَ فَقِيرُكَ مِسْكِينُكَ بِبَابِكَ فَتَصَدَّقْ عَلَيْهِ
بِالْجَنَّةِ اللَّهُمَّ الْبَيْتُ بَيْتُكَ وَالْحَرَمُ حَرَمُكَ وَالْعَبْدُ
عَبْدُكَ وَهَذَا مَقَامُ الْعَائِدِ بِكَ الْمُسْتَجِيرُ بِكَ مِنَ النَّارِ
فَاعْتَقِنِي وَوَالِدِيَّ وَاهْلِي وَوَلَدِي وَإِخْوَانِي الْمُؤْمِنِينَ
مِنَ النَّارِ يَا جَوَادُ يَا كَرِيمُ.

Okunuşu: Sâiluke faqîruke miskînuke bi-bâbik, fetesaddeq aleyhi bil-cenne. Allâhumme, el-beytu beytuk, vel-haramu haramuk, vel-abdu abduk, ve hâzâ maqâmul-aizi bik, el-mustecîri bike minen-nâr, fee'tiqnî ve vâlideyye ve ehli ve vuldî ve ihvâniyel-mu'minîne minen-nâr, yâ cevâdu, yâ kerîm.

Anlamı: Allah'ım! Sana muhtaç olan düşkün biri kapıda durup rahmetini dilemektedir.

O hâlde sadaka olarak cenneti ver ona. Allah'ım! Ev sesin evin, harem senin haremin, kul da senin kulundur. Burası ise cehennem ateşinden sana sığınanların makamıdır. O hâlde beni, anne ve babamı, çoluk çocuğumu ve mümin kardeşlerimi cehennem ateşinden azat eyle, ey bağışı bol olan Cevad ve ey Kerim!

• Hicr-i İsmail'e ulaşınca altın oluğa bakılır ve şöyle denir:

اللَّهُمَّ ادْخِلْنِي الْجَنَّةَ وَاجْرِنِي مِنَ النَّارِ بِرَحْمَتِكَ وَ
عَافِنِي مِنَ السُّقْمِ وَ أَوْسِعْ عَلَيَّ الرِّزْقَ الْحَلَالَ وَادْرَأْ
عَنِّي شَرَّ فِسْقَةِ الْجِنَّ وَالْأَنْسِ وَ شَرَّ فِسْقَةِ الْعَرَبِ
وَالْعَجَمِ.

Okunuşu: Allâhumme edhilni'l-cenne, ve ecirni mine'n-nâri bi-rahmetik, ve âfini mines-suqmi ve evsi' mine'r-rizqil-helâl, vedra' annî şerre feseqati'l-cinni ve'l-insi ve şerre feseqati'l-arabi vel-acem.

Anlamı: Allah'ım! Rahmetinle beni cennete sok, beni cehennemden kurtar, hastalıklardan bana şifa ver, helal rızktan payımı bol et, in-

sanlar ve cinlerin, Arap ve Acemin kötülüklerinden beni uzaklaştır.

• Hicr-i İsmail'den geçip Kâbe'nin arkasına ulaştınca şöyle söylenir:

يَا ذَا الْمَنِّ وَالطَّوْلِ يَا ذَا الْجُودِ وَالْكَرَمِ إِنَّ عَمَلِي ضَعِيفٌ
فَضَاعَفَهُ لِي وَتَقَبَّلَهُ مِنِّي إِنَّكَ أَنْتَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ.

Okunuşu: Yâ zel-menni vet-tavl, yâ zel-cûdi vel-keram. İinne amelî zaîfun fe-zâifhu lî, ve teqabelhu minnî inneke entes-semîu'l-alîm.

Anlamı: Ey en büyük nimet sahibi; ey bol bağış ve kerem sahibi. Hiç kuşkusuz amelim çok azdır. Onu kat kat artırarak benden kabul et. Hiç şüphesiz sen duaları işitir, niyetleri bilirsin.

• Rûkn-i Yemanî'ye ulaştınca el açılır ve şöyle dua edilir:

يَا اللَّهُ يَا وَلِيَّ الْعَافِيَةِ، وَ خَالِقَ الْعَافِيَةِ، وَ رَازِقَ
الْعَافِيَةِ، وَالْمُنْعِمُ بِالْعَافِيَةِ، وَ الْمَنَّانُ بِالْعَافِيَةِ، وَالْمُتَفَضِّلُ
بِالْعَافِيَةِ عَلَيَّ وَ عَلَى جَمِيعِ خَلْقِكَ يَا رَحْمَنَ الدُّنْيَا

وَالْآخِرَةَ وَرَحِيمَهُمَا صَلَّى عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ
وَارْزُقْنَا الْعَافِيَةَ وَتَمَامَ الْعَافِيَةِ وَشُكْرَ الْعَافِيَةِ فِي الدُّنْيَا
وَالْآخِرَةِ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ.

Okunuşu: Yâ Allâhu yâ veliyye'l-âfiyeh, ve hâliqal-âfiyeh, ve râziqa'l-âfiyeh, ve'l-mun'imi bi'l-âfiyeh, ve'l-mennânu bi'l-âfiyeh, ve'l-mute-fazzilu bi'l-âfiyeti aleyye ve alâ cemîi halqik, yâ rahmâne'd-dunya, vel-âhireh, ve rahîmehumâ salli alâ Muhammedin ve âli Muhammed, ver-zuqni'l-âfiyeh, ve tamâme'l-âfiyeh, ve şukra'l-âfiyeti fi'd-dunyâ ve'l-âhireh, yâ erhamer-râhi-mîn.

Anlamı: Allah'ım! Ey afiyetin velisi, afiyetin yaratıcısı, afiyetin dağıtıcısı! Ey bana ve bütün mahluklarına afiyet nimetini veren, afiyet ile lütufta bulunan! Ey dünya ve ahirette Rahman ve Rahim olan! Muhammed ve Ehli-beyt'ine salat eyle ve bize dünya ve ahirette afiyet ver, hem de afiyetin tamamını; afiyete karşı şükretmeyi de bize nasip eyle, ey merhametlilerin en merhametlisi!

- Sonra Kâbe'ye yönelinir ve şöyle denir:

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي شَرَّفَكَ وَ عَظَّمَكَ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ
الَّذِي بَعَثَ مُحَمَّدًا نَبِيًّا وَجَعَلَ عَلِيًّا إِمَامًا اللَّهُمَّ اهْدِ لَهُ
خِيَارَ خَلْقِكَ وَ جَنِّبْهُ شِرَارَ خَلْقِكَ.

Okunuşu: Elhamdu lillâhillezî şerrafeki ve azzamek, vel-hamdu lillâhillezî bease Muhammeden nebiyyen ve ceale Aliyyen imâmâ. Al-lâhumme'hdi lehû hiyâre halqik, ve cennibhu şirâra halqik.

Anlamı: Seni (Kâbe'yi) şerefli ve yüce kılan Allah'a hamdolsun. Muhammed'i peygamber olarak gönderen ve Ali'yi imam kılan Allah'a hamdolsun. Allah'ım! Kâbe ziyaretini kullarının iyilerine nasip eyle; kötü kullarını ondan uzaklaştır.

• Rûkn-i Yemanî ve Hacerü'l-Esved'in arasına ulaştınca şöyle denir:

رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي الْآخِرَةِ حَسَنَةً وَقِنَا
عَذَابَ النَّارِ.

Okunuşu: Rabbenâ, âtinâ fid-dunyâ haseneten ve fil-âhirati haseneten ve qinâ azâben-nâr.

Anlamı: Rabb'imiz, bize dünyada da iyilik ver, ahirette de ve bizi cehennem ateşinin azabından korusun.

Tavaf Namazının Müstehapları

Tavaf namazında Fatiha Suresi'nden sonra birinci rekâta İhlas ve ikinci rekâta ise Kafirun Suresi'ni¹ okumak müstehaptır. Namazdan sonra Allah'a hamdüsena edilir, Muhammed ve Ehlibeyt'ine salat ve selâm gönderilir, âlemlerin Rabb'inden kabulü niyaz edilir ve sonra da şu dua okunur:

اللَّهُمَّ تَقَبَّلْ مِنِّي وَ لَا تَجْعَلْهُ آخِرَ الْعَهْدِ مِنِّي،
الْحَمْدُ لِلَّهِ بِمَحَامِدِهِ كُلِّهَا عَلَى نِعْمَائِهِ كُلِّهَا حَتَّى يَنْتَهَى
الْحَمْدُ إِلَى مَا يُحِبُّ وَ يَرْضَى، اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ
وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَ تَقَبَّلْ مِنِّي وَ طَهِّرْ قَلْبِي وَ زَكِّ عَمَلِي .

Okunuşu: Allâhumme teqabbel minnî, ve lâ

1- Tavaf namazının doğru bir kıraatle kılınması gerektiği için, bu sureyi doğru bir şekilde kıraat edemeyenlerin ikinci rekâta da İhlas Suresi'ni okumaları tavsiye edilir.

tec'alhu âhire'l-ahdi minî. Elhamdu lillâhi bi-mehâmedihi kullihâ alâ ne'mâihi kullihâ, hattâ yentehi'l-hamdu ilâ mâ yuhibbu ve yerzâ. Allâhumme salli alâ Muhammedin ve âli Muhammed, ve teqabbel minnî ve tahhir qalbî ve zekki amelî.

Anlamı: Allah'ım! Benden kabul et ve bunu benim son ahdim etme; tüm nimetlerinden dolayı hamdedilecek şeylerle Allah'a hamdolsun; öyle ki hamd onun sevdiği ve razı olduğu şeyle sonuçlansın. Allah'ım! Muhammed ve Ehli-beyt'ine rahmet eyle; benden kabul buyur, kalbimi arındır ve amelimi temizle.

Sa'yden Önceki Müstehaplar

Tavaf namazından sonra ve sa'y yapmaya başlamadan önce hacının biraz Zemzem suyundan içip, başına ve üzerine dökmesi ve sonra da şu duayı okuması müstehaptır:

اللَّهُمَّ اجْعَلْهُ عِلْمًا نَافِعًا وَ رِزْقًا وَاسِعًا وَ شِفَاءً مِّنْ كُلِّ دَاءٍ وَ سَقْمٍ.

Okunuşu: Allâhummec'alhu ilmen nâfian, ve rizqan vâsian, ve şifâen min kulli dâin ve suqm.

Anlamı: Allah'ım! Bu suyu benim için faydalı bir ilim, bol bir rızık, her derde deva ve her hastalığa şifa kıl.

• Sonra kalp huzuruyla, Safa tepesine çıkılır Kâbe'ye bakılır, Hacerü'l-Esved'in bulunduğu rükne yönelinir, Allah'a hamd ve sena edilir, O'nun nimetleri hatırlanır ve şu zikirler söylenir:

Yedi defa: Allah-u Ekber

Yedi defa: Elhamdulillah

Yedi defa: La ilâhe illellah

Ve üç defa şu cümleler tekrarlanır:

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ وَ لَهُ

الْحَمْدُ يُحْيِي وَيُمِيتُ، وَيُمِيتُ وَيُحْيِي وَ هُوَ حَيٌّ لَا

يَمُوتُ وَ هُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ.

Okunuşu: Lâ ilâhe illallâh, vahdehû lâ şerîke leh, lehu'l-mulku ve lehu'l-hamd, yuhyî ve yumîtu ve huve hayyun lâ yemût, bi-yedihil-hayr, ve huve alâ kulli şey'in qadîr.

Anlamı: Allah'tan başka ilâh yoktur; tektir; ortağı yoktur; mülk ve hamd O'na mahsustur.

Diriltir ve öldürür, öldürür ve diriltir; O, hiç ölmeyen diridir. Hayır O'nun elindedir ve O'nun her şeye gücü yeter.

• Sonra Muhammed ve Ehlibeyt'ine salat ve selâm gönderilir ve peşinden de şu zikirler söylenir:

Yüz defa: Elhamdulillah

Yüz defa: Subhanellah

Sa'yın Müstehap Amelleri

Yaya olarak sa'y yapmak, Safa'dan başlayıp orta minareye kadar normal olarak yürümek, oradan Attarlar pazarına¹ kadarki mesafeyi koşarcasına kat etmek, oradan da Merve'ye kadar normal şekilde yürümek ve dönünce de aynı şekilde dönmek, yeşil ışıklarla belirtilen bölümü koşarcasına kat etmek ve diğer bölümleri normal yürümek müstehaptır. Ancak kadınlar yeşil ışıklarla belirlenen bölümü de normal yürürler.

Safa'dan gelince yeşil ışıklarla belirtilen yere ulaşıncaya şu dua okunur:

1- Şimdi orta minare ve Attarlar pazarı yoktur; fakat bu mesafe yeşil ışıkla belirtilmiştir.

بِسْمِ اللَّهِ وَ بِاللَّهِ وَاللَّهُ أَكْبَرُ اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ
آلِ مُحَمَّدٍ اللَّهُمَّ اغْفِرْ وَ ارْحَمْ وَ تَجَاوَزْ عَمَّا تَعْلَمُ إِنَّكَ
أَنْتَ الْأَعَزُّ الْأَكْرَمُ وَ اهْدِنِي لِلَّتِي هِيَ أَقْوَمُ اللَّهُمَّ إِنَّ
عَمَلِي ضَعِيفٌ فَضَاعِفُهُ لِي وَ تَقَبَّلْ مِنِّي اللَّهُمَّ لَكَ
سَعْيِي وَ بِكَ حَوْلِي وَ قُوَّتِي فَتَقَبَّلْ عَمَلِي يَا مَنْ يَقْبَلُ
عَمَلَ الْمُتَّقِينَ .

Okunuşu: Bismillâhi ve billâhi vallâhu ekber, ve sallallâhu alâ Muhammedin ve Ehli beytih. Allâhummeğfir verham ve tecâvez emmâ ta'lem. İnneke entel-eazzul-ecellul-ekrem, vehdinî lilletî hiye eqvam. Allâhumme inne amelî zaîf, fezâifhu lî ve teqabelhu minî. Allâhumme leke sa'yî, ve bike havlî ve quvvetî, teqabel minnî ve amelî yâ men yeqbelu amel-l-mutteqîn.

Anlamı: Allah'ın adıyla, Allah'ın yardımıyla; Allah vasedilmeyecek kadar büyüktür; Allah'ın rahmeti Muhammed'e ve Ehlibeyt'inin üzerine olsun. Allah'ım! Bağışla, merhamet et, bildiğin günahlarımdan geç. Doğrusu sen en

yüce ve bağışlayansın ve beni en sağlama hi- dayet et. Allah'ım! Doğrusu benim amelim za- yıftır; o hâlde onu benim için artır ve benden kabul buyur. Allah'ım! Çabam sanadır, güç ve kuvvetim sendendir. Amelimi benden kabul eyle; ey sakınanların amelini kabul eden!"

• Yeşil ışıklarla belirtilen yerden geçtikten sonra şu dua okunur:

يَا ذَا الْمَنِّ وَالْفَضْلِ وَالْكَرَمِ وَالنَّعْمَاءِ وَالْجُودِ اغْفِرْ لِي
ذُنُوبِي إِنَّهُ لَا يَغْفِرُ الذُّنُوبَ إِلَّا أَنْتَ.

Okunuşu: Yâ zel-menni vel-fazli vel-kere- mi ven-na'mâi ve'l-cûd, iğfir lî zunûbî, innehû lâ yeğfiru'z-zunûbe illâ ent.

Anlamı: Ey minnet ve fazl sahibi, ey kerem, nimetler ve cömertlik sahibi! Benim günahları- mı bağışla. Doğrusu senden başka kimse gü- nahları bağışlamaz.

• Merve'ye ulaşınca Merve tepesine çıkıp Safa'da söylenenler yapılır ve açıklanan dualar sırasıyla okunur. Ve sonra şöyle dua edilir:

اللَّهُمَّ يَا مَنْ أَمَرَ بِالْعَفْوِ يَا مَنْ يُحِبُّ الْعَفْوَ يَا مَنْ
يُعْطِي عَلَى الْعَفْوِ يَا مَنْ يَعْفُو عَلَى الْعَفْوِ يَا رَبَّ الْعَفْوِ يَا
رَبَّ الْعَفْوِ أَلْعَفْوِ أَلْعَفْوِ أَلْعَفْوِ.

Okunuşu: Allâhumme yâ men emera bi'l-afv. Yâ men yuhibbul-afv, yâ men yu'tî alel-afv, yâ men ya'fû alel-afv, yâ rabbe'l-afv, el-afv, el-afv, el-afv.

Anlamı: Allah'ım! Ey affetmeyi emreden, ey affi seven, ey affa karşı mükâfat veren, ey affi üzere affeden, ey affin Rabb'i! Affet, affet, affet.

• Ağlamak için çaba harcamak, kendisini ağlamaya zorlamak, sa'y ederken çok dua etmek ve şu duayı okumak müstehaptır:

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ حُسْنَ الظَّنِّ بِكَ عَلَى كُلِّ حَالٍ
وَ صِدْقَ النِّيَّةِ فِي التَّوَكُّلِ عَلَيْكَ.

Okunuşu: Allâhumme innî es'eluke hus-nez-zanni bike alâ kulli hâlin, ve sidqan-niyeti fit-tevekkuli aleyk.

Anlamı: Allah'ım! Ben her durumda sana karşı güzel zan beslemeyi ve sana tevekkül etmede doğru bir niyete sahip olmayı diliyorum.

HACCIN ADAP VE MÜSTEHAPLARI

Umrenin ihramında, tavafında, tavaf namazında ve sa'yında müstehap olan şeyler hacda da müstehaptır.

Arafat'ta Vakfenin Bazı Müstehap Amelleri

1- Vakfe yaparken taharetli (abdest ve gusüllü) olmak.

2- Gusletmek; öğleye yakın yapılması daha iyidir.

3- Şu duayı okumak:

اللَّهُمَّ رَبَّ الْمَشَاعِرِ كُلِّهَا فُكِّ رَقَبَتِي مِنَ النَّارِ وَ
أَوْسِعْ عَلَيَّ مِنَ الرِّزْقِ الْحَلَالِ وَ اذْرَأْ عَنِّي شَرَّ فَسَقَةِ
الْجِنِّ وَالْإِنْسِ، اللَّهُمَّ لَا تَمَكِّرْ بِي وَ لَا تَخْدَعْنِي وَ لَا
تَسْتَدْرِجْنِي، يَا أَسْمَعَ السَّمَاعِينَ وَ يَا أَبْصَرَ النَّاطِرِينَ وَ يَا

أَسْرَعَ الْحَاسِبِينَ وَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ أَسْأَلُكَ أَنْ
تُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَ أَنْ تَغْفِرَ لِي ذُنُوبِي

Okunuşu: Allâhumme rabbel-meşâiri kullihâ fukke raqabetî minen-nâr, ve evsi' aleyye min rizqike'l-helâl, vedra' annî şerre feseqatil-cinni vel-ins. Allâhumme lâ temkur bî ve lâ tehda'nî ve lâ testedricnî yâ esmea's-sâmiîn, ve yâ ebsaran-nâzirîn, ve ya esraa'l-hâsibîn. Yâ erhamer-râhimîn. Es'eluke en tusalliye alâ Muhammedin ve âli Muhammed, ve en teğfire lî zunûbî.

Anlamı: Allah'ım! Ey tüm şiarların Rabb'i! Boynumu cehennem ateşinden kurtar, bana helal rızkını artır, fasık insan ve cinlerin kötülüğünü benden uzaklaştır.

Allah'ım! Bana hile yapma, beni aldatma ve beni yavaş yavaş helake sürükleme; ey duyanların en iyisi, ey görenlerin en iyisi, ey hızlı hesaba çeken ve ey merhametlilerin en merhametlisi! Muhammed ve Ehlibeyt'ine rahmet eyle ve benim günahlarımı bağışla.¹

1- "Günahlarımı bağışla" cümlesi yerine Allah Teala'dan diğer hacetler de istenebilir.

4- Sonra Allah Teala'dan istekte bulunmak ve peşinden de elleri gökyüzüne doğru kaldırarak şöyle dua etmek:

اللَّهُمَّ حَاجَتِي إِلَيْكَ الَّتِي إِنْ أُعْطِيتِهَا لَمْ يَضُرَّنِي
مَا مَنَعْتَنِي وَ الَّتِي إِنْ مَنَعْتِهَا لَمْ يَنْفَعْنِي مَا أُعْطِيتَنِي
أَسْأَلُكَ خَلاصَ رَقَبَتِي مِنَ النَّارِ، اللَّهُمَّ إِنِّي عَبْدُكَ وَ
مَلِكُ نَاصِيَتِي بِيَدِكَ وَ أَجَلِي بِعِلْمِكَ أَسْأَلُكَ أَنْ
تُوقِّفَنِي لِمَا يُرْضِيكَ عَنِّي وَ أَنْ تُسَلِّمَ مِنِّي مَنَاسِكِي
الَّتِي أَرَيْتَهَا خَلِيلَكَ إِبْرَاهِيمَ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَ ذَلَّلْتَ
عَلَيْهَا نَبِيَّكَ مُحَمَّدًا صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ، اللَّهُمَّ
اجْعَلْنِي مِمَّنْ رَضِيتَ عَمَلَهُ وَ أَطَلْتَ عُمُرَهُ وَ أَحْيَيْتَهُ بَعْدَ
الْمَوْتِ.

Okunuşu: Allâhumme hâcetî ileyk, elletî in e'taytenîha lem yezurranî mâ mena'tenî, ve in mena'tenîha lem yenfa'nî mâ e'taytenî, es'eluke helâse raqabetî minen-nâr. Allâhumme innî abduke ve milku nâsiyetî bi-yedik, ve ecelî bi-

ilmike, es'eluke en tuveffiqañî li-mâ yurzîke annî, ve en tusellime minnî menâsikiyelletî e-raytehâ halîleke İbrâhîme salavâtullâhi aleyh, ve delelte aleyhâ nebiyyeke Muhammeden sallallâhu aleyhi ve âlih. Allâhummecalnî mimmen razîte amelehu ve etalte umrahû ve eh-yeytehû ba'de'l-mevt.

Anlamı: Allah'ım! Hacetlerimi sana yönelttim; eğer benim hacetlerimi verecek olursan, benden engellediğin şey bana bir zarar vermez ve eğer onları benden engellersen bana verdiklerin bana bir yarar sağlamaz. Boynumun cehennem ateşinden kurtulmasını niyaz ediyorum.

Allah'ım! Ben senin kulunum, kontrolüm senin elindedir, ecelim senin ilmindedir. Beni benden razı olacağın şeye muvaffak et ve halilin İbrahim'e -selâmın onun ve evlatlarının üzerine olsun- gösterdiğin ve peygamberin Muhammed'i -Allah'ın selâmı onun ve Ehlibeyt'i-nin üzerine olsun- yönlendirdiğin hac amellerini benden teslim al.

Allah'ım! Beni amelinden razı olduğun, ömrünü uzattığın ve ölümden sonra dirilttiğin kimselerden eyle.

5- Yine şu duayı okumak müstehaptır:

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ وَهُوَ
الْحَمْدُ يُحْيِي وَيُمِيتُ وَهُوَ حَيٌّ لَا يَمُوتُ، بِيَدِهِ الْخَيْرُ
وَهُوَ عَلِيٌّ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ، اَللّٰهُمَّ لَكَ الْحَمْدُ كَالَّذِي
تَقُولُ وَ خَيْرًا مِّمَّا نَقُولُ وَ فَوْقَ مَا يَقُولُ الْقَائِلُونَ، اَللّٰهُمَّ
لَكَ صَلَاتِي وَ نُسُكِي وَ مَحْيَايَ وَ مَمَاتِي وَ لَكَ تُرَاتِي
(بِرَاءَتِي) وَ بِكَ حَوْلِي وَ مِنْكَ قُوَّتِي، اَللّٰهُمَّ اِنِّيْ اَعُوْذُ
بِكَ مِنَ الْفَقْرِ وَ مِنْ وَسْوَاسِ الصُّدُوْرِ وَ مِنْ شَتَاتِ
الْاَمْرِ وَ مِنْ عَذَابِ الْقَبْرِ، اَللّٰهُمَّ اِنِّيْ اَسْأَلُكَ خَيْرَ
الرِّيَّاحِ وَ اَعُوْذُ بِكَ مِنْ شَرِّ مَا يَجِيْءُ بِهٖ الرِّيَّاحُ وَ
اَسْأَلُكَ خَيْرَ اللَّيْلِ وَ خَيْرَ النَّهَارِ، اَللّٰهُمَّ اجْعَلْ فِيْ قَلْبِي
نُوْرًا وَ فِيْ سَمْعِيْ نُوْرًا وَ بَصْرِيْ نُوْرًا وَ فِيْ لَحْمِيْ وَ
دَمِيْ وَ عِظَامِيْ وَ عُرُوْقِيْ وَ مَفْعَدِيْ وَ مَقَامِيْ وَ مَدْخَلِيْ

وَمَخْرَجِي نُورًا وَاعْظِمِ لِي نُورًا يَا رَبِّ يَوْمَ أَلْقَاكَ
إِنَّكَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ.

Okunuşu: Lâ ilâhe illallâhu vahdehû lâ şerî-ke leh, lehu'l-mulku ve lehu'l-hamd, yuhyî ve yumîtu ve huve hayyun lâ yemût, bi-yedihil-hayru ve huve alâ kulli şey'in qadîr. Allâhumme lekel-hamdu kellezî teqûlu ve hayran mim-mâ neqûlu ve fevqa ma yequlul-qâilûn.

Allâhumme leke salâtî ve nusukî ve mehyâ-ye ve memâtî ve leke turâsî (berâetî) ve bike havlî ve minke quvvetî. Allâhumme innî eûzu bike minel-faqri ve min vesâvisis-sudûri ve min şetâtil-emri ve min azâbil-qabr.

Allâhumme innî es'eluke hayrar-riyâh, ve eûzu bike min şerri mâ yecîu bihir-riyâh, ve es'eluke hayral-leyli ve hayran-nehâr. Allâhummec'al, fî qalbî nûran ve fî sem'î ve basarî nûran ve fî lemhî ve demî ve izâmî ve urûqî ve meq'adî ve meqâmî ve medhalî ve mehracî nûran ve a'zim lî nûran yâ rabbi yevme elqâk, inneke alâ kulli şey'in qadîr.

Anlamı: Allah'tan başka ilâh yoktur; tektir; ortağı yoktur. Mülk ve hamd O'na hastır. Diril-

tir ve öldürür ve O ölmez bir diridir; hayır O'nun elindedir ve O'nun her şeye gücü yeter.

Allah'ım! Bizim dediğimizden hayırlı olan, kendi dediğin gibi ve söyleyenlerin söylediğinden üstün olan hamd sana mahsustur.

Allah'ım! Namazım, amellerim, dirilişim, ölümüm ve beraatim senin içindir; güç ve kuvvetim sendendir.

Allah'ım! Fakirlikten, kalplerdeki vesveselerden, işimin dağınıklığından ve kabir azabından sana sığınyorum.

Allah'ım! Senden en hayırlı rüzgarları niyaz ediyorum, rüzgarların getirdiği kötülükten sana sığınyorum ve senden en hayırlı geceleri ve en hayırlı gündüzleri diliyorum.

Allah'ım! Kalbime nur, kulağıma ve gözüme nur ver; etime, kanıma, kemiğıme, ciğeri-me, oturuşuma, kalkışıma, girişime, çıkışıma nur ver ve benim nurumu yücelt, seninle mülakat edilecek gün ey Rabbi! Senin her şeye gücün yeter.

6- Sonra Kâbe'ye dönerek şu zikirler söylenir:

"Subhanellah"

سُبْحَانَ اللَّهِ

"Allah-u Ekber

اللَّهُ أَكْبَرُ

مَا شَاءَ اللَّهُ لَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ

"Maşaallah ve la kuvvete illa billah."

Anlamı: Allah'ın dilediği olur; O'ndan başka güç sahibi yoktur.

أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، لَهُ
الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ يُحْيِي وَيُمِيتُ وَ يُمِيتُ وَ يُحْيِي
وَهُوَ حَيٌّ لَا يَمُوتُ، بِيَدِهِ الْخَيْرُ وَهُوَ عَلِيٌّ كُلِّ شَيْءٍ
قَدِيرٌ.

Okunuşu: Eşhedu en lâ ilâhe illallâh vah-dehû lâ şerîke leh, lehul-mulku ve lehul-hamd, yuhyî ve yumîtu ve yumîtu ve yuhyî ve huve hayyun lâ yemût, bi-yedihil-hayr, ve huve alâ kulli şey'in qadîr.

Anlamı: Şahadet ederim ki Allah'tan başka ilâh yoktur; tektir; ortağı yoktur; mülk ve hamd ona mahsustur; diriltir ve öldürür, öldürür ve diriltir; O hiç ölmeyecek bir diridir. Hayır O'nun elindedir ve O'nun her şeye gücü yeter.

7- Bu zikri mümkün olduğu kadar tekrarlamak:

اللَّهُمَّ اغْتِنِي مِنَ النَّارِ

Okunuşu: Allahumme e'tiqnî minen-nâr.

Anlamı: Allah'ım! Beni cehennem ateşinden kurtar.

8- Bu günde İmam Hüseyin'den (a.s) ve İmam Zeynelabidin'den (a.s) nakledilen ve Arefe duası adıyla bilinen duaları okumak çok iyidir.

9- Güneşin batışına yakın şu duayı okumak müstehaptır:

اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنَ الْفَقْرِ وَ مِنْ تَشْتِ الْأَمْرِ وَ
مِنْ شَرِّ مَا يَحْدُثُ بِاللَّيْلِ وَ النَّهَارِ أُمْسِي ظُلْمِي مُسْتَجِيرًا
بِعَفْوِكَ وَ أُمْسِي خَوْفِي مُسْتَجِيرًا بِأَمَانِكَ وَ
أُمْسِي ذُنُوبِي مُسْتَجِيرَةً بِمَغْفِرَتِكَ وَ أُمْسِي ذُلِّي
مُسْتَجِيرًا بِعِزِّكَ وَ أُمْسِي وَجْهِي الْفَانِي الْبَالِي مُسْتَجِيرًا
بِوَجْهِكَ الْبَاقِي، يَا خَيْرَ مَنْ سُئِلَ وَ يَا أَجْوَدَ مَنْ

أَعْطِي، جَلِّلْنِي بِرَحْمَتِكَ، وَ أَلْسِنِي عَافِيَتِكَ، وَاصْرِفْ
عَنِّي شَرَّ جَمِيعِ خَلْقِكَ.

Okunuşu: Allâhumme innî eûzu bike minel-faqr, ve min teşettutil-umûr, ve min şerri mâ yeh-dusu bi'l-leyli ven-nehâr, emsâ zulmî mustecîran bi-afvik, ve emsâ havfî mustecîran bi-emânik, ve emsâ zunûbî musteciraten bi-mağfiratik, ve emsâ zullî mustecîran bi-izzik, ve emsâ vechiyel-fâniyel-bâlî mustecîran bi-vechikel-bâqî, yâ hayra men suil, ve yâ ecvede men e'tâ, cellilnî bi-rahmetik, ve elbisnî âfiyetek, vesrif annî şerra cemîa halqik.

Anlamı: Allah'ım! Ben fakirlikten, işlerin dağınıklığından, gündüz ve geceleyin meydana gelen olaylardan sana sığınıyorum. Affına sığınarak zulmümle akşamıyorum, güvenine sığınarak korkumla akşamıyorum, bağışına sığınarak günahlarımla akşamıyorum, yüceliğine sığınarak ayak sürçmelerimle akşamıyorum, bâki veçhine sığınarak müptela olan fani veçhimle akşamıyorum. Ey kendisinden istenilen en iyi zat, ey bağıшта bulunanların en cömert! Kendi rahmetinle beni cilalandır; bana afiyet

elbiseni giydir ve tüm yaratıklarının kötülüğünü benden gider.

10- Güneş battıktan sonra da şu duayı okumak müstehaptır:

اللَّهُمَّ لَا تَجْعَلْهُ آخِرَ الْعَهْدِ مِنْ هَذَا الْمَوْقِفِ،
وَارْزُقْنِي مِنْ قَابِلِ أَبَدًا مَا أَبْقَيْتَنِي، وَأَقْلِبْنِي الْيَوْمَ مُفْلِحًا
مُنْجِحًا مُسْتَجَابًا لِي مَرْحُومًا مَغْفُورًا لِي بِأَفْضَلِ مَا
يُنْقَلِبُ بِهِ الْيَوْمَ أَحَدٌ مِنْ وَفْدِكَ وَحُجَّاجِ بَيْتِكَ الْحَرَامِ
وَاجْعَلْنِي الْيَوْمَ مِنْ أَكْرَمِ وَفْدِكَ عَلَيْكَ وَأَعْطِنِي
أَفْضَلَ مَا أَعْطَيْتَ أَحَدًا مِنْهُمْ مِنَ الْخَيْرِ وَالْبَرَكَاتِ
وَالرَّحْمَةِ وَالرِّضْوَانِ وَالْمَغْفِرَةِ وَبَارِكْ لِي فِيمَا أَرْجِعُ
إِلَيْهِ مِنْ أَهْلِ أَوْ مَالٍ أَوْ قَلِيلٍ أَوْ كَثِيرٍ وَبَارِكْ لِي فِيَّ.

Okunuşu: Allâhumme lâ tec'alhu âhiral-ah-di min hâzel-mevqif, verzuqnîhi min qâbilin e-beden mâ ebqaytenî, veqlibni'l-yevme muflihen muncihan mustecâben lî merhûben meğ-fûran lî bi-efzali mâ yenqalibu bihil-yevme ehadun min vefdike ve huccâci beytikel-ha-

râm, vec'alnîyel-yevme min ekrami vefdike aleyk, ve e'tinî efzale ma e'tayte ehaden min-hum minel-hayri vel-beraketi ver-rahmeti ver-rizvâni vel-mağfirat, ve bârik lî fîmâ erciu ileyhi min ehlin ev mâlin ev qalîlin ev kesîrin ve bârik lehum fiyy.

Anlamı: Allah'ım! Bunu benim bu yerdeki son ahdim etme; beni hayatta tuttuğun sürece gelecekte de devamlı bunu bana rızık kıl. Bugün beni kurtuluşa ermiş, saadete kavuşmuş, duası icabet edilmiş, rahmetine kavuşmuş ve bağışlanmış olarak elçilerinden ve Beyt-i Haram'ının hacılarından birinin bugün döndüğü şey olarak kabul et. Bugün beni senin en kerim misafirlerinden kıl ve bana onlardan birine verdiğin en üstün hayrı, bereketi, rahmeti, rıdvânı ve bağışlanmayı ver ve benim döndüğüm aileme, malıma, azına ve çoğuna bereket ver ve onlara da bende bereket ver.

Müzdelife'de Vakfe Yapmanın Müstehapları

Bu geceyi mümkün olduğu kadar ibadetle geçirmek, itaatle meşgul olmak ve şu duayı okumak müstehaptır:

اللَّهُمَّ هَذِهِ جُمُعٌ، اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ أَنْ تَجْمَعَ لِي
 فِيهَا جَوَامِعَ الْخَيْرِ، اللَّهُمَّ لَا تُؤَيِّسْنِي مِنَ الْخَيْرِ الَّذِي
 سَأَلْتُكَ أَنْ تَجْمَعَهُ لِي فِي قَلْبِي وَأَطْلُبُ إِلَيْكَ أَنْ
 تُعَرِّفَنِي مَا عَرَّفْتَ أَوْلِيَاءَكَ فِي مَنْزِلِي هَذَا وَأَنْ تَقِينِي
 جَوَامِعَ الشَّرِّ.

Okunuşu: Allâhumme hâzihî cumeu, Allâ-
 humme innî es'eluke en tecmea lî fîhâ cevâmi-
 al-hayr. Allâhumme lâ tu'yisnî minel-hayrillezî
 seeltuke en tecmeahû lî fî qalbî, ve etlubu iley-
 ke en tuarrifenî mâ arrafte evliyâeke fî menzilî
 hâzâ ve en teqiyenî cevâmia'ş-şerr.

Anlamı: Allah'ım! Bu toplantıdır. Allah'ım!
 Bu toplantıda bana en hayırlı toplantıları topla.
 Allah'ım! Kalbimde toplamayı istediğim hayır-
 lardan beni meyus etme. Bu menzirimde evli-
 yalarına tanıttığın şeyleri tanıt bana ve beni
 tüm kötülüklerden koru.

- Hacı, Mina'da yapacağı taşlama için Müz-
 delife'den çakıl taşı toplaması müstehaptır.

• Sabah namazından sonra şu duayı okumak müstehaptır:

اللَّهُمَّ رَبَّ الْمَشْعَرِ الْحَرَامِ فَكِّرْ رَقَبَتِي مِنَ النَّارِ، وَ
أَوْسِعْ عَلَيَّ مِنْ رِزْقِكَ الْحَلَالِ، وَ اذْرَأْ عَنِّي شَرَّ فَسَقَةِ
الْجِنِّ وَ الْإِنْسِ، اللَّهُمَّ أَنْتَ خَيْرُ مَطْلُوبٍ إِلَيْهِ، وَ خَيْرُ
مَدْعُوٍّ وَ خَيْرُ مَسْئُولٍ، وَ لِكُلِّ وَافِدٍ جَائِزَةٌ فَاجْعَلْ
جَائِزَتِي فِي مَوْطِنِي هَذَا أَنْ تُقِيلَنِي عَشْرَتِي، وَ تَقْبَلَ
مَعْدِرَتِي، وَ أَنْ تَجَاوِزَ عَنِّي خَطِيئَتِي، ثُمَّ اجْعَلِ التَّقْوَى
مِنَ الدُّنْيَا زَادِي.

Okunuşu: Allâhumme rabbel-meş'aril-ha-
râm, fukke raqabetî minen-nâr, ve evsi' aleyye
min rizqikel-helâl, vedra' annî şerra feseqatil-
cinni vel-ins. Allâhumme ente hayru metlûbin
ileyhi ve hayru med'uvvin ve hayru mes'ûlin,
ve li-kulli vâfidin câizetun fec'al câizetî fî mev-
tinî hâzâ en tuqîlenî esratî ve teqbele me'ziratî
ve en tucâvize an hatîetî summe'cali't-taqvâ
mined-dunyâ zâdî.

Anlamı: Allah'ım! Ey Meş'ar-i Haram'ın Rabb'i! Beni cehennem ateşinden kurtar, bana helal rızkını artır, insan ve cinlerin kötülüğünü benden uzaklaştır. Allah'ım! Sen kendisinden istenilen ne hayırlı varlık, çağırılan en üstün zat ve en hayırlı talep edilensin. Her elçinin bir mükâfatı var; benim bu konumumda mükâfatımı sıkıntımı gidermek, mazeretimi kabul etmek ve hatalarımdan geçmek kıl. Sonra takvayı dünyadan aldığım azık kıl.

Cemreleri Taşlamanın Müstehapları:

- 1- Cemreleri taşlarken abdestli olmak.
- 2- Her taşı atarken tekbir getirmek.
- 3- Son cemreyi sırt kıbleye gelecek şekilde taşlamak, ilk ve orta cemreyi de yüzü kıbleye doğru taşlamak.
- 4- Taşları eline alıp taşlamaya hazırlandığı zaman şu duayı okumak:

اللَّهُمَّ هَذِهِ حَصِيَّاتِي فَأَحْصِيْنِي لِي وَارْفَعْنِي فِي عَمَلِي .

Okunuşu: Allâhumme hâzihî heseyâtî feeh-sihunne lî, verfe'hunne fî amelî.

Anlamı: Allah'ım! Bunlar benim taşlarımdır. O hâlde bunları benim için say ve amelimde bunları yücelt.

Kurban Kesmenin Müstehapları

- 1- Kurbanın çok şişman olması
- 2- Kurbanlık sığır veya deve olursa dişi olması ve koyun olursa erkek olması.
- 3- Kurbanı insanın kendisinin kesmesi ve eğer kesemezse elini kurbanı kesenin elinin üzerine bırakması.
- 4- Kurbanı keserken şu duayı okumak:

وَجَّهْتُ وَجْهِي لِلَّذِي فَطَرَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ
خَنِيفًا مُسْلِمًا وَمَا أَنَا مِنَ الْمُشْرِكِينَ إِنَّ صَلَاتِي وَنُسُكِي
وَمَحْيَايَ وَمَمَاتِي لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ لَا شَرِيكَ لَهُ
وَبِذَلِكَ أُمِرْتُ وَأَنَا مِنَ الْمُسْلِمِينَ، اللَّهُمَّ مِنْكَ وَلَكَ
بِسْمِ اللَّهِ وَبِاللَّهِ وَاللَّهُ أَكْبَرُ، اللَّهُمَّ تَقَبَّلْ مِنِّي.

Okunuşu: Veccehtu vechiye lillezî fetara's-semâvâti vel-arz, hanîfen muslimen ve mâ eneminel-muşrikîn, inne salâtî ve nusukî ve meh-

yâye ve memâtî lillâhi rabbil-âlemîn, lâ şerîke lehû ve bi-zâlike umirtu ve ene minel-muslimîn. Allâhumme minke ve leke bismillâhi val-lâhu ekber. Allâhumme teqabbel minnî.

Anlamı: Ben yüzümü tamamen gökleri ve yeri yoktan var edene çevirdim ve artık ben O'na ortak koşanlardan değilim. Benim namazım, ibadetim, hayatım ve ölümüm hep âlemlerin Rabb'i Allah içindir. O'nun ortağı yoktur. Bana böyle emrolundu ve ben Müslümanlardayım. Allah'ım! Senden ve senin için, Allah'ın adıyla, Allah vasfedilmeyecek kadar yücedir. Allah'ım! Bunu benden kabul et.

Mina'daki Müstehaplar

Hacının on birinci ve on ikinci günde Mina'da kalması ve hatta müstehap tavaf için bile olsa Mina'dan çıkmaması müstehaptır.

Yine, namazlardan sonra tekbir söylemek de müstehaptır; tekbirin en güzeli şudur:

اللَّهُ أَكْبَرُ، اللَّهُ أَكْبَرُ، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، وَاللَّهُ أَكْبَرُ، اللَّهُ
أَكْبَرُ، وَاللَّهُ أَحْمَدُ، اللَّهُ أَكْبَرُ عَلَيَّ مَا هَدَانَا اللَّهُ أَكْبَرُ

عَلَيْ مَا رَزَقْنَا مِنْ بَهِيمَةِ الْأَنْعَامِ الْحَمْدُ لِلَّهِ عَلَي مَا آبَلَانَا.

Okunuşu: Allâhu ekber, Allâhu ekber, lâ ilâhe illallâh, vallâhu ekber, Allâhu ekber ve lil-lâhil-hamd. Allâhu ekberu alâ mâ hedânâ. Allâhu ekberu alâ mâ razeqanâ min behîmetil-en'âm, velhamdu lillâhi alâ mâ eblânâ.

Anlamı: Allah vasfedilmeyecek kadar yücedir, Allah vasfedilmeyecek kadar yücedir, Allah'tan başka ilâh yoktur, Allah vasfedilmeyecek kadar yücedir, Allah vasfedilmeyecek kadar yücedir, hamd Allah'a mahsustur, Allah vasfedilmeyecek kadar yücedir bizi hidayet ettiği şeyde; Allah vasfedilmeyecek kadar yücedir bizi dört ayaklı hayvanlardan rızkladığı şeyde; bizi imtihan etmesinden dolayı Allah'a hamdolsun.

Mekke'deki Diğer Müstehap Ameller

Mekke'nin diğer adap ve müstehap amelleri şunlardır:

- Allah'ı çok zikretmek ve Kur'an okumak.
- Kur'an'ı hatmetmek.
- Zemzem suyundan içmek ve sonra şu duayı okumak:

اللَّهُمَّ اجْعَلْهُ عِلْمًا نَافِعًا وَرِزْقًا وَاسِعًا وَشِفَاءً مِنْ كُلِّ
دَاءٍ وَسُقْمٍ.

Okunuşu: Allâhummec'alhu ilmen nâfian, ve rizqan vâsian ve şifâen min kulli dâin ve suqm.

Anlamı: Allah'ım! Bunu faydalı ilim, geniş rızık, bütün dertlere deva ve hastalıklara şifa kıl.

Ve yine şu duayı da eklemek müstehaptır.:

بِسْمِ اللَّهِ وَبِاللَّهِ وَ الشُّكْرِ لِلَّهِ

Okunuşu: Bismillahi ve billah veş-şükru lillah.

Anlamı: Allah'ın adıyla, Allah'ın yardımıyla, Allah'a şükürler olsun.

• Kâbe'ye bakmak ve bunu mümkün oldukça sürdürmek.

• Her gün on defa tavaf yapmak: Üç tavaf akşamın başında, üç tavaf gecenin sonunda, iki tavaf sabah olunca ve iki tavaf öğleden sonra.

• Mekke'de kaldığı müddet içerisinde yılın günleri sayısında, yani üç yüz altmış beş defa tavaf yapmak, eğer yapamazsa elli iki defa ve eğer bunu da yapamazsa yapabildiği kadar tavaf etmek müstehaptır.

• Mescid-i Haram ve Mescid-i Nebi'de namaz kılmak bu iki mescidin adabındandır; bu amelin çok sevabı vardır. Bazı rivayetlerde, Mescid-i Haram'da kılınan bir rekât namazın sevabının başka bir yerde kılınan yüz bin rekât namaza ve Mescid-i Nebi'de kılınan namazın ise diğer yerde kılınan on bin rekât namaza eşit olduğu geçer.¹ Değerli ziyaretçilerin bu fırsattan en iyi şekilde yararlanarak üzerlerinde kaza namazı varsa bu kutlu yerde onları yerine getirmeleri ve böylece hem şer'î vazifelerini yerine getirmeleri ve hem de bu kadar büyük mü-kâfattan yararlanmaları ne kadar uygun olur?!

1- Furu-u Kâfi, c.4, s.526 ve 556.

DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN BAZI ÖNEMLİ HUSUSLAR

1- Namaz vakitlerinde Mescid-i Haram'dan yahut Mescid-i Nebi'den çıkmak câiz değildir ve Şii hacıların oradaki diğer hacılarla birlikte cemaat namazı kılmaları farzdır.

2- Ehlisünnet'in cemaat namazına katılmanın câiz oluşu Mescid-i Haram'a ve Mescid-i Nebi'ye has değildir; diğer camilerde de onların cemaat namazlarına katılarak kılınan farz namaz yeterlidir.¹

3- Şu anda Mescid-i Haram'a ve Mescid-i Nebi'ye döşenen taşların üzerine secde etmek sakıncasızdır.

1- **Ayetullah Hoî, Ayetullah Sistani ve Ayetullah Terbi-zî:** Fatiha ve ondan sonraki okunan sureyi yavaşça kendisi okursa yeterlidir; Cuma namazında ise, namazdan sonra öğle namazını kılmalıdır.

4- Mescid-i Nebi'deki sergi ve halıların üzerine secde etmek sakıncasıdır ve mühür koymak câiz değildir;¹ mescidin taşla döşenmiş yerlerine gidip oralarda namaz kılmak yahut hacının kendisiyle birlikte hasır götürüp onun üzerine secde etmesi de gerekmez;² fakat hakaret edilmeye neden olmamayı gözetmek kaydıyla diğer Müslümanlar arasında normal olduğu gibi hasır seccade götürüp onun üzerine secde etmenin sakıncası yoktur. Ancak diğerleri tarafından saygısızlık yapılmasına ve parmakla gösterilmeye neden olan hareketlerden kaçınılması önemle vurgulanmaktadır.

Birkaç Mesele:

1- Yolcular, Mescid-i Haram ve Mescid-i Nebi'de dört rekât kılınması gereken namazları seferî veya tam kılmak arasında serbesttirler. Bu hüküm bu iki mescidin asıl yerlerine has

1- **Ayetullah Hoî ve Ayetullah Tebrizî:** Taş döşemenin üzerine secde etmesi mümkün olursa gidip orada namaza durmalıdır.

2- **Ayetullah Sistani:** Mümkün olursa gereklidir.

değildir; mescidin sonradan genişletilen yerlerinde de durum böyledir.¹

2- Mescid-i Haram, Mescid-i Nebi ve diğer camilerdeki Kur'anları ilgili sorumlulardan izin almadan alıp götürmek câiz değildir.

3- Safa ve Merve'den taş getirmek câiz değildir.

4- Umre amelleri sırasında kadınlar âdet olurlarsa, vazifeleri değişir. Bu konuda vazifelerinin ne olduğunu bilmek için hac amelleri kitaplarına müracaat etmeleri veya kabilelerdeki hocalardan sormaları gerekir.

1- **Ayetullah Hoî:** Hatta Mekke ve Medine şehirlerinde bile namazı tam kılabilirler.

MEDİNE ZİYARETLERİ

Birçok ziyaret edilecek yerler vardır. Hiç şüphesiz bunların başında Hz. Resulullah'ın mübarek ravzası ve Mescid-i Nebi ve daha sonra Cennetü'l-Baki mezarlığı gelir. Her biri hakkında kısaca bilgi sunduktan sonra ziyaret-nameleri açıklayacağız.

Mescid-i Nebi İle İlgili Açıklama

Mescid-i Nebi hakkında daha fazla bilgi sahibi olmak açısından şu bilgileri sunuyoruz:

1- **Vüfud (Hey'etler) Sütunu:** Muhtelif kabilelerden gelen heyetlerin, yanında oturup Resulullah'la (s.a.a) görüştükleri sütundur.

2- **Hurras (Koruyucular) Sütunu:** Hz. Ali (a.s) ve ashaptan bazısının, yanında bekleyerek Resulullah'ı (s.a.a) korudukları sütundur.

3- **Serir (Yaslanma) Sütunu:** Resulullah'ın (s.a.a) yaslanarak soruları cevaplandığı sütundur.

4- **Tövbe Sütunu:** Müslümanların askerî sırlarını düşmana verdikten sonra pişman olup tövbe eden, Ebu Lübabe adındaki Müslüman, kendisini bu sütuna bağlamış ve "Resulullah (s.a.a) beni bağışlamayınca kadar buraya bağlı kalacağım." dedikten sonra Resulullah (s.a.a) da onun tövbesini kabul edip bağışlamıştır.

5- **Muhallaka (Süslenme) Sütunu:** Resulullah'ın (s.a.a) huzuruna varmak isteyen kimsele-
rin bu sütunun yanında kendilerine çekidüzen verip güzel koku sürdükleri söyleniyor.

6- **Teheccüd (Gece İbadeti) Sütunu:** Resulullah'ın (s.a.a) geceleri yanında ibadet ve namazla meşgul olduğu sütundur.

Ravza-i Mutahhara: Resulullah'ın (s.a.a) evi ve minberinin arası; Resul-i Ekrem (s.a.a) bu mekânı bir cennet bahçesi olarak nitelemiştir. Orada kılınan namazlar oldukça faziletli ve edilen dualar kabuldür. Şu anda bu alan, aşağı

tarafı beyaz harem taşlarıyla örülen sütunlarla belirlenmiştir.

Resulullah'ın (s.a.a) diktiği ve onun kendi zamanında üzerine tavan yapılan sütunlar alanını gösteren işaret; şu anda bu alan kırmızı renkli ve sarı çizgili sütunlarla belirlenmiştir.

Mescid-i Nebi'nin Resulullah'ın (s.a.a) kendi zamanındaki alanı; şu anda bu alan, üzerine "Hadd-u Mescid-in Nebi" diye yazılan sütunlarla belirlenmiştir.

Bâki Mezarlığıyla İlgili Açıklama

1- İmam Hasan (a.s), kardeşi İmam Hüseyin'e (as) yapmış olduğu vasiyet gereğince cedit Resulullah'ın (s.a.a) yanı başında defnedilmesine müsaade edilmediği takdirde Baki'de babaannesini Fatıma bint-i Esed'in mezarının yakınında toprağa verilmesini istemişti. Bu yüzden İmam Hasan'ın (as) mezarı, Hz. Ali'nin (a.s) annesi Fatıma bint-i Esed'in mezarının yanı başındadır.

2- Bir rivayete göre Hz. Fatımatü'z-Zehra'nın (s.a) mezarı Baki'dedir.

3- İmam Hasan'ın yanı sıra Ehlibeyt İmamları'ndan üçünün mezarı da orada bulunmaktadır.

dır. İmam Zeynelabidin, İmam Muhammed Bâkır ve İmam Cafer Sadık (hepsine Allah'ın selâmı olsun).

4- Osman'ın mezarının bulunduğu yer daha önceleri Yahudilerin mezarlığı idi. Bu bölge Benî Ümeyye zamanında Baki'ye eklenmiştir.

5- İmam Cafer Sadık'ın (a.s) oğlu İsmail daha önce Bakii'nin dışında Ebuzer caddesi çevresindeki bir alanda toprağa verilmişti; burası caddeye düştüğü için mübarek naşı Baki'ye Uhud şehitlerinin gömüldüğü yerin yakınlarında bulunan kuyunun arka kesimine aktarılmıştır.

6- Baki'de toprağa verilen Uhud şehitleri, Uhud Savaşı'nda yaralanıp daha sonra Medine'de şehadet mertebesine erenlerdir. Böylece bu şehitler Uhud dağı'nın yanında (diğer Uhud şehitlerinin yanında) toprağa verilmemişlerdir.

7- Ashabın büyüklerinden olan ve üstün bir makama sahip bulunan Abdullah b. Mes'ud'un mezarı, kendi vasiyeti üzerine Osman b. Mez'un'un mezarının yakınındadır.

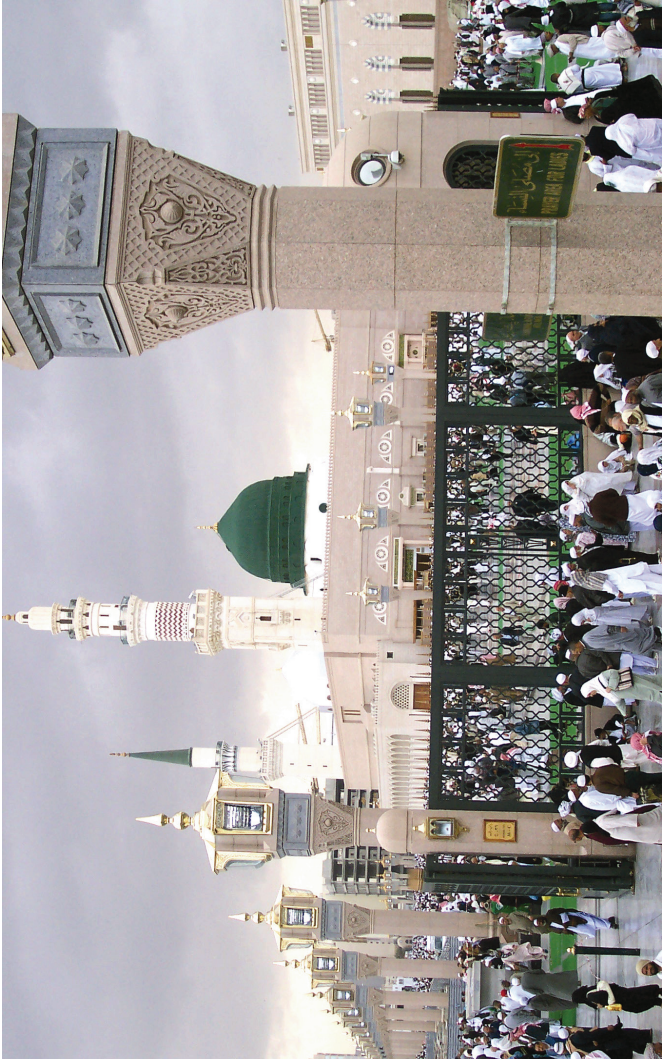
8- Sa'd b. Muaz'ın mezarı Baki'nin sonlarındadır. Hadislerde nakledildiğine göre Hz. Pey-

gamber (s.a.a) Sa'd'ın cenazesine namaz kıldığı zaman 90 bin melek de Peygamber'le (s.a.a) birlikte ona namaz kılmıştır. Ayrıca Sa'd, Hz. Ali'ye (as) olan sevgisi yüzünden Peygamber-i Ekrem'in (s.a.a) *"Müjdeler olsun sana ey Sa'd! Allah senin ömrünü şehadetle sona erdirir ve kâfirlerden bir grubunu senin vasıtanla helak eder..."* buyruğuyla övdüğü kimsedir.

9- Kendi zamanının fakihlerinden ve Ehli-beyt'in sadık dostlarından olan değerli sahabi Ebu Said el-Hudri'nin mezarı da Baki mezarlığındadır.

10- Akil, Hz. Ali'nin (a.s) kardeşidir. Halime-i Sa'diye ise Hz. Resulullah'ın (s.a.a) süt annesidir.

Bu mezarlıkta yaklaşık 9 bin kişinin gömüldüğü rivayet olunmuştur.

ZİYARETNÂMELER

Resulullah'ın (s.a.a) Ziyareti

أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، وَأَشْهَدُ أَنَّ
مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ، وَأَشْهَدُ أَنَّكَ رَسُولُ اللَّهِ، وَأَنَّكَ
مُحَمَّدُ بْنُ عَبْدِ اللَّهِ، وَأَشْهَدُ أَنَّكَ قَدْ بَلَغْتَ رِسَالَاتِ
رَبِّكَ، وَنَصَحْتَ لِأُمَّتِكَ، وَجَاهَدْتَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ،
وَعَبَدْتَ اللَّهَ حَتَّى آتَاكَ الْيَقِينَ بِالْحِكْمَةِ وَالْمَوْعِظَةِ
الْحَسَنَةِ، وَأَدَيْتَ الَّذِي عَلَيْكَ مِنَ الْحَقِّ، وَأَنَّكَ قَدْ
رُوِّفْتَ بِالْمُؤْمِنِينَ، وَعَلَّظْتَ عَلَيَّ الْكَافِرِينَ، فَبَلَغَ اللَّهُ
بِكَ أَفْضَلَ شَرَفٍ مَحَلِّ الْمُكْرَمِينَ، الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي
اسْتَنْقَدَنَا بِكَ مِنَ الشِّرْكِ وَالضَّلَالَةِ، اللَّهُمَّ فَاجْعَلْ

صَلَوَاتِكَ، وَصَلَوَاتِ مَلَائِكَتِكَ الْمُقَرَّبِينَ، وَأَنْبِيَائِكَ
الْمُرْسَلِينَ، وَعِبَادِكَ الصَّالِحِينَ، وَأَهْلِ السَّمَاوَاتِ
وَالْأَرْضِينَ، وَمَنْ سَبَّحَ لَكَ يَا رَبَّ الْعَالَمِينَ مِنَ الْأَوَّلِينَ
وَالْآخِرِينَ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ عَبْدِكَ وَرَسُولِكَ وَنَبِيِّكَ
وَأَمِينِكَ وَنَحِيَّكَ وَحَبِيبِكَ وَصَفِيَّكَ وَخَاصَّتِكَ وَ
صَفْوَتِكَ وَخَيْرَتِكَ مِنْ خَلْقِكَ، اللَّهُمَّ أَعْطِهِ الدَّرَجَةَ
الرَّفِيعَةَ، وَآتِهِ الْوَسِيلَةَ مِنَ الْجَنَّةِ، وَابْعَثْهُ مَقَاماً مَحْمُوداً
يَغِيبُهُ بِهِ الْأَوْلُونَ وَالْآخِرُونَ، اللَّهُمَّ إِنَّكَ قُلْتَ: (وَلَوْ
أَنَّهُمْ إِذْ ظَلَمُوا أَنْفُسَهُمْ جَاؤُكَ فَاسْتَغْفَرُوا اللَّهَ وَاسْتَغْفَرَ
لَهُمُ الرَّسُولُ لَوَجَدُوا اللَّهَ تَوَّاباً رَحِيماً) وَأَنِّي آتَيْتُكَ
مُسْتَعْفِراً تَائِباً مِنْ ذُنُوبِي، وَأَنِّي أَتَوَّجَّهُ بِكَ إِلَيَّ اللَّهُ رَبِّي
وَرَبِّكَ لِيغْفِرَ لِي ذُنُوبِي.

Okunuşu: Eşhedu enlâ ilâhe illallâhu vah-
dehû lâ şerîke leh, ve eşhedu enne Muham-
meden abduhû ve rasuluh, ve eşhedu enneke

rasulullâhi ve enneke Muhammedebnu abdil-
lâhi ve eşhedu enneke qad belleğte risâlâti
rabbike ve nesahte liummetike ve câhed'te fî
sebîlillâhi ve abedtellâhe hettâ etâke'l-yaqînu
bil-hikmeti ve'l-mev'izatil-haseneti ve eddeytel-
lezi aleyke minel-heqqi ve enneke qad raufte
bil-mu'minîne ve ğaluzte alel-kâfirine febelle-
ğallahu bike efzale şerafi mehalli'l-mukerre-
mîn. Elhamdu lillâhillezî istenqazenâ bike mi-
neş-şirki vez-zalâleh. Allâhumme fec'al sala-
vâtike ve salavâti melâiketike'l-muqarrabîn, ve
enbiyâike'l-murselîn, ve ibâdide's-salihîn, ve
ehlis-semâvâti vel-erazîn, ve men sebbehe le-
ke yâ rabbel-âlemîne, minel-evvelîne vel-âhirî-
ne alâ Muhammedin abdike ve rasûlike ve ne-
biyyike ve emînike ve neciyyike ve habîbike
ve safiyyike ve hâssatike ve safvetike ve hiya-
rike min halqik. Allâhumme a'tihi'd-deracete'r-
raffah, ve âtihi'l-vesîlete minel-cenneti veb'as-
hu meqamen mehmûden yeğbituhû bihi'l-ev-
velune ve'l-âhirûn. Allâhumme inneke qulte ve
lev ennehum iz zalemû enfusehum câûke fes-
tağfirullâhe vestağfere lehumu'r-rasûlu le-ve-
cedullâhe tevvâben rahîma, ve innî âteyтуke
mustağfiran tâiben min zunûbî ve innî etevec-
cehu bi-ke ilallâhi rabbî ve rabbike li-yağfira lî
zunûbî.

Anlamı: Şahadet ederim ki Allah'tan başka ilâh yoktur; tektir; ortağı yoktur. Ve şahadet ederim ki Muhammed onun kulu ve elçisidir. Şahadet ederim ki sen Allah'ın elçisisin ve sen Abdullah oğlu Muhammed'sin. Şahadet ederim ki sen Rabb'inin risaletlerini ulaştırdın; ümmetine nasihatte bulundun, Allah yolunda cihad ettin; Allah'a ibadet ettin; tâ ki hikmet ve iyi bir nasihatle yakine ulaştın (ölüm gelip çattı). Ve üzerine bırakılan hakkı yerine getirdin. (Şahadet ederim ki) sen müminlere karşı yumuşak ve şefkatli, kâfirlere karşı ise sert davrandın. Böylece Allah seni ikram edilmişlerin en üstün şeref makamına ulaştırdı. Senin vasıtanla bizleri şirk ve dalaletten kurtaran Allah'a hamdolsun.

Allah'ım! Kendi salatını, mukarreb meleklerinin, gönderilen peygamberlerinin, salih kulların, göktekilerle yerdekilerin ve ey âlemlerin Rabb'i, öncekilerden sonrakilere kadar seni tenzih edenlerin salatını kulun, elçin, peygamberin, emin kıldığın, seçtiğin, habibin, tertemiz kıldığın, kendine has kıldığın ve yaratıklarının arasından seçip çıkardığın Muhammed'in üzerine kıl. Allah'ım! Ona yüce bir makam ver.

Ona cennetten bir vesile ver. Onu, öncekilerle sonrakilerin gıpta edecekleri seçkin bir makama yücelt. Allah'ım! Sen buyurmuşsun ki: **"Onlar kendi nefislerine zulmettiklerinde şayet sana gelip Allah'tan bağışlanma dileselerdi ve Peygamber de onlar için bağışlama dileseydi, elbette Allah'ı tövbeleri kabul eden, esirgeyen olarak bulurlardı."** Şimdi ben de bağışlama dileyerek ve günahlarımdan tövbe ederek sana geldim ve günahlarımı bağışlaması için seni vasıta kılarak Rabb'im ve Rabb'in olan Allah'a yöneldim.¹

Hz. Fatıma'nın (s.a) Ziyareti

اَلْسَّلَامُ عَلَیْكَ يَا مُمْتَحَنَةٌ قَدْ اِمْتَحَنَكَ الَّذِي خَلَقَكَ
قَبْلَ اَنْ يَخْلُقَكَ وَوَجَدَكَ لِمَا اِمْتَحَنَكَ صَابِرَةً وَنَحْنُ
لَكَ اَوْلِيَاءُ صَابِرُونَ، مُصَدِّقُونَ وَلِكُلِّ مَا اَتَيْنَا بِهِ اَبُوكَ
صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَاتَيْنَا بِهِ وَصِيَّتُهُ فَاِنَا نَسْأَلُكَ اِنْ كُنَّا

1- Tehzibu'l-Ahkam, s.606; Kamilu'z-Ziyarat, s.16.
(Mefatihu'l-Cinan, s.629; Sevabu'l-Hac, s.164).

صَدَقْنَاكَ إِلَّا الْحَقَّتْنَا بِتَصَدِّقِنَا لَهُمَا لِنُبَشِّرَ أَنْفُسَنَا أَنَّا قَدْ
طَهَّرْنَا بِوَلَايَتِكَ.

Okunuşu: Esselâmu aleyki yâ mumtehi-
neh, qad imtehanekillezî halaqaki qable en
yehluqak, fe-vecedeki lime'mtehaneki sâbirah,
ve nehnu leki evliyâu sâbirûn, ve musaddiqû-
ne li-kulli mâ etânâ bihî ebûk, sallallâhu aleyhi
ve âlih, ve etânâ bihî vasiyyuh, feinnâ nes'elu-
ki in kunnâ saddeqnâki illa elhaqtinâ bi-
tasdîqinâ lehumâ li-nubeşşira enfusenâ ennâ qad
tahurnâ bi-velâyetik.

Anlamı: Ey kendisini yaratan Allah'ın, ya-
ratmadan önce imtihan ettiği ve imtihan ettiği
şeye sabırlı bulduğu! Bizler senin dostun oldu-
ğumuzu, babanın -Allah ona ve Ehlibeyti'ne
rahmet etsin- ve onun vasisinin bize getirdikle-
rini tasdik edici ve sabrediciler olduğumuzu
sanıyoruz. Biz seni tasdik ettiğimiz zaman se-
nin velayetinle kendimize temizlendiğimizi
müjdelemek için bizi o ikisinin -Resulullah ve
vasisinin- tasdikine ulaştırmanı istiyoruz.

- Sonra şöyle de:

السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا بِنْتَ رَسُولِ اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا
 بِنْتَ نَبِيِّ اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا بِنْتَ خَلِيلِ اللَّهِ، السَّلَامُ
 عَلَيْكَ يَا بِنْتَ آمِينَ اللَّهُ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا بِنْتَ خَيْرِ
 خَلْقِ اللَّهِ، أَشْهَدُ اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَمَلَائِكَتَهُ أَنِّي رَاضٍ عَمَّنْ
 رَضِيَ عَنْهُ، سَاخِطٌ عَلَيَّ مَنْ سَخِطَ عَلَيْهِ، مُتَبَرِّئٌ
 مِمَّنْ تَبَرَّأَتْ مِنْهُ، مُوَالٍ لِمَنْ وَآلِيَةٍ، مُعَادٍ لِمَنْ عَادَيْتَ،
 مُبْغِضٌ لِمَنْ أَبْغَضْتَ، مُحِبٌّ لِمَنْ أَحْبَبْتَ، وَكَفِي بِاللَّهِ
 شَهِيداً وَحَسِيباً وَجَازِياً وَمُثِيباً.

Okunuşu: Esselâmu aleyki yâ binte Rasu-
 lillâh. Esselâmu aleyki yâ binte nebiyyillâh. Es-
 selâmu aleyki yâ binte halîlillâh. Esselâmu aleyki
 yâ binte emînillâh. Esselâmu aleyki ya binte
 hayri halqillâh. Uşhidullahe ve rasûlehu ve melâ-
 iketehu ennî razin ammen razîti anhu, sâhitun
 alâ men sehatti aleyh, muteberriun mimmen
 teberra'ti minhu, muvâlin li-men vâ-leyti, muâdin
 li-men âdeyti, mubğizun li-men ebğazti, muhib-
 bun li-men ehbebti, ve kefâ bil-lâhi şehîden ve
 hasîben ve câziyen ve musîben.

Anlamı: Selâm olsun sana ey Resulullah'ın kızı. Selâm olsun sana ey Allah'ın peygamberinin kızı. Selâm olsun sana ey Allah'ın halilinin kızı. Selâm olsun sana ey Allah'ın emininin kızı. Selâm olsun sana ey Allah'ın kullarının en hayırlısının kızı.

Allah'ı, peygamberlerini ve melekleri şahit tutuyorum ki ben senin razı olduğun kimseden razıyım, senin öfkeli olduğun kimseye öfkeliyim, senin uzak olduğun ilân ettiğin kimseden uzak olduğumu ilân ediyorum, senin dost olduğun kimseye dostum, senin düşman olduğun kimseye düşmanım, senin gazap ettiğin kimseye gazaplıyım, senin sevdiğin kimseyi seviyorum. Şahit, hesap görücü, ceza ve mükâfat verici olarak Allah yeter.

• Sonra Resulullah'a ve onun tertemiz Ehlibeyti'ne salat gönder.¹

Bâki'deki Ehlibeyt İmamları'nın Ziyareti

Ehlibeyt İmamları'ndan dördünün türbesi Baki mezarlığındadır. İmam Hasan, İmam Zeynelabidin, imam Muhammed Bâkır ve İmam

1- Mezarul-Kebir, s. 19; Mefatihul-Cinan, s. 632.

Cafer Sadık, hepsine Allah'ın selâmı olsun.

السَّلَامُ عَلَيْكُمْ أَيْمَّةَ الْهُدَى، السَّلَامُ عَلَيْكُمْ أَهْلَ التَّقْوَى،
السَّلَامُ عَلَيْكُمْ أَيُّهَا الْحُجَّجُ عَلِي أَهْلَ الدُّنْيَا، السَّلَامُ
عَلَيْكُمْ أَيُّهَا الْقَوَّامُ فِي الْبَرِّيَّةِ الْقِسْطِ، السَّلَامُ عَلَيْكُمْ
أَهْلَ الصَّفْوَةِ، السَّلَامُ عَلَيْكُمْ آلَ رَسُولِ اللَّهِ، السَّلَامُ
عَلَيْكُمْ أَهْلَ النَّجْوَى، أَشْهَدُ أَنَّكُمْ قَدْ بَلَّغْتُمْ وَنَصَحْتُمْ
وَصَبَرْتُمْ فِي ذَاتِ اللَّهِ، وَكُذِّبْتُمْ وَأُسِيَءَ إِلَيْكُمْ فَعَفَرْتُمْ،
وَأَشْهَدُ أَنَّكُمْ الْأَيْمَّةَ الرَّاشِدُونَ الْمُهْتَدُونَ، وَأَنَّ طَاعَتَكُمْ
مَفْرُوضَةٌ، وَأَنَّ قَوْلَكُمْ الصِّدْقُ، وَأَنَّكُمْ دَعَوْتُمْ فَلَمْ
تُجَابُوا، وَأَمَرْتُمْ فَلَمْ تُطَاعُوا، وَأَنَّكُمْ دَعَائِمُ الدِّينِ
وَأَرْكَانُ الْأَرْضِ، لَمْ تَزَالُوا بِعَيْنِ اللَّهِ يَنْسَخُكُمْ مِنْ
أَصْلَابِ كُلِّ مُطَهَّرٍ، وَيَنْقُلُكُمْ مِنْ أَرْحَامِ الْمُطَهَّرَاتِ، لَمْ
تُدْنِسْكُمْ الْجَاهِلِيَّةُ الْجَهْلَاءُ، وَلَمْ تَشْرِكْ فِيكُمْ فِتْنُ
الْأَهْوَاءِ، طِبْتُمْ وَطَابَ مَنبَتُكُمْ، مَنْ بِكُمْ عَلَيْنَا دِيَانٌ

الدِّينَ، فَجَعَلَكُمْ فِي بُيُوتِ أَذْنِ اللَّهِ أَنْ تَرْفَعَ وَيُذَكَّرَ فِيهَا
اسْمُهُ، وَجَعَلَ صَلَاتَنَا عَلَيْكُمْ رَحْمَةً لَنَا وَكَفَّارَةً لِدُنُوبِنَا،
إِذِ اخْتَارَكُمُ اللَّهُ لَنَا، وَطَيَّبَ خَلْقَنَا بِمَا مَنَّ عَلَيْنَا مِنْ
وَلَايَتِكُمْ، وَكُنَّا عِنْدَهُ مُسَمِّينَ بِعِلْمِكُمْ، مُعْتَرِفِينَ
بِتَصَدِيقِنَا إِيَّاكُمْ، وَهَذَا مَقَامٌ مِنْ أَسْرَفٍ وَأَخْطَاءٍ
وَاسْتِكَانٍ وَأَقْرَبُ بِمَا جَنِي وَرَجَا بِمَقَامِهِ الْخَلَاصَ، وَأَنْ
يَسْتَنْقِذَهُ بِكُمْ مُسْتَنْقِذُ الْهَلْكِ مِنَ الرَّدِيِّ، فَكُونُوا لِي
شُفَعَاءَ، فَقَدْ وَفَدْتُ إِلَيْكُمْ إِذْ رَغِبَ عَنْكُمْ أَهْلُ الدُّنْيَا،
وَاتَّخَذُوا آيَاتِ اللَّهِ هُزُوءًا وَاسْتَكْبَرُوا عَنْهَا

Okunuşu: Esselâmu aleykum eimmetel-hu-
dâ. Esselâmu ehle't-teqvâ. Esselâmu aley-
kum eyyuhel-hucecu alâ ehli'd-dunyâ. Esselâ-
mu aleykum eyyuhel-qavâmu fi'l-beriyyeti bi'l-
qisti. Esselâmu aleykum ehles-savfeh. Esselâ-
mu aleykum Âl-e Rasulillâh. Esselâmu aley-
kum ehlen-necvâ, eşhedu ennekum qad bel-
leğtum ve nesahtum ve sabertum fî zâtillahi ve
kezzebtum ve usîe ileykum feğafertum, ve eş-

hedu ennekumul-eimmetur-râşidûnel-muhtedûn, ve enne tâatekum mefrûzah, ve enne qavlekumu's-sidgu, ve ennekum deâimu'd-dîni ve erkânu'l-erzi, lem tezâlû bi-aynillâhi yensehukum min aslâbi kulli mutahharin, ve yenqulukum min erhâmil-mutahharât, lem tundennis-kumul-câhiliyyetul-cehlâ, ve lem teşrak fikum fitenul-ehvâ, tibtum ve tâbe menbetukum, menne bikum aleynâ deyyânud-dîn, fecealekum fî buyûtin ezinellahu en turfea ve yuzkerâ fihesmuh, ve ceale salavâtenâ aleykum rahmeten lenâ ve keffâraten li-zunûbina, izih-tâarakumullâhu lenâ, ve tayyebe helqana bimâ menne aleynâ min vilâyetikum, ve kunnâ indehû musemmîne bi-ilmikum, mu'terifîne bitesdîqina iyyâkum, ve hâzâ meqâmu men esrafe ve ehtae vestekâne ve eqarre bima cenâ ve recâ bimeqâmihil-halâs, ve en yestenqizehu bi-kum, mustenqizu'l-helkâ mine'r-redâ, fekûnû lî şufeâ, feqad vefedtu ileykum iz rağibe ankum ehlud-dunya vettehazû âyâtillâhi huzuvan vestekberû enhâ.

Anlamı: Selâm olsun siz hidayet imamlarına, selâm olsun siz takva ehline, selâm olsun dünya ehline hüccet olan sizlere, selâm olsun halk içerisinde adaleti uygulayan sizlere, selâm

olsun siz seçkinlere, selâm olsun siz Resulullah'ın Ehlibeyti'ne, selâm olsun siz necva ehline (Allah'ın kendileriyle özel konuştuğu kimselere). Şahadet ederim ki siz Allah için tebliğ ettiniz, nasihat ettiniz ve Allah yolunda sabrettiniz, yalanlandınız, size karşı kötü davranıldı, ama siz affettiniz. Şahadet ederim ki siz rüşde ermiş ve hidayet olmuş imamlarsınız. Size itaat farzdır, sözünüz doğrudur, siz davet ettiniz de icabet edilmediniz, emrettiniz de itaat edilmediniz; doğrusu siz dinin direkleri ve yeryüzünün rükünlerisiniz. Sürekli Allah'ın gözündesiniz, O sizi bütün temiz insanların sulbünden geçirdi ve temiz kadınların rahimlerinden intikal ettirdi, cahillerin cehaleti sizi kirletemedi, heveslerin fitneleri sizde ortak olamadı, kendiniz pâk idiniz ve kaynağınız da pâk idi, dini yaratan sizin vasıtanızla bizim üzerimize minnet bıraktı, böylece sizi(n zikrinizi) kendisinin yükseltilmesine ve içlerinde adının anılmasına izin verdiği evlerde kıldı, size salatımızı bizim için rahmet ve günahlarımız için keffaret kıldı; çünkü Allah sizi bizim için seçti, sizin velayetinizle bize minnet bırakarak yaratılışımızı tertemiz kıldı ve adımız O'nun yanın-

da sizi tanıyan olarak geçmiş, sizleri tasdikimizle O'nun yanında itiraf edenler olarak yer almıştır. Bu, aşırı giden, hata eden, çaresiz kalan, cinayetlerini ikrar ederek size gelen, size gelişiyle kurtulmayı ve sizin hürmetinize helak olanları helaketten kurtaran Allah'ın kendisini kurtarmasını ümit eden bir kimsenin hâlidir; o hâlde benim için şefaatçiler olun. Dünya ehli sizden yüzlerini çevirirken, Allah'ın ayetleriyle alay ederken, o ayetlere sırtlarını çevirirken ben size taraf yöneldim.

• Sonra başını göğe doğru kaldır ve şöyle de:

يَا مَنْ هُوَ قَائِمٌ لَا يَسْهُو، وَ دَائِمٌ لَا يَلْهُو، وَ مُحِيطٌ بِكُلِّ شَيْءٍ لَكَ الْمَنُّ بِمَا وَفَّقْتَنِي وَ عَرَّفْتَنِي بِمَا أَقَمْتَنِي عَلَيْهِ، إِذْ صَدَّ عَنْهُ عِبَادُكَ، وَ جَهِلُوا مَعْرِفَتَهُ، وَ اسْتَخَفُّوا بِحَقِّهِ، وَ مَالُوا إِلَي سِوَاهُ، فَكَانَتِ الْمِنَّةُ مِنْكَ عَلَيَّ مَعَ أَقْوَامٍ خَصَصْتَهُمْ بِمَا خَصَصْتَنِي بِهِ، فَلَكَ الْحَمْدُ إِذْ كُنْتُ عِنْدَكَ فِي مَقَامِي هَذَا مَذْكُورًا مَكْتُوبًا، فَلَا تَحْرِمْنِي مَا

رَجَوْتُ، وَ لَا تُحَيِّنِي فِيمَا دَعَوْتُ، بِحُرْمَةِ مُحَمَّدٍ وَ
آلِهِ الطَّاهِرِينَ، وَ صَلَّى اللهُ عَلَي مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ.

Okunuşu: Ya men huve qâimun lâ yeshû ve dâimun lâ yelhû ve muhî tun bi-kulli şey'in, lekel-mennu bimâ veffaqtênî ve arraftênî bi-mâ eqamtenî aleyhi, iz sade anhu ibâduke ve cehilû ma'rifetehu vestehaffû bi-haqqihi ve mâlû ilâ sivâh, fekânetil-minnetu minke aleyye mea eqvâmin hasastehum bimâ hasastenî bih, felekel-hamdu iz kuntu indeke fî meqâmî hâzâ mezkûran mektûben felâ tehrimnî ma r- cevtu ve lâ tuhayyibni fîmâ deavtu, bi-hurmeti Muhammedin ve âlihî t-tâhirîn, ve sallallâhu alâ Muhammedin ve âli Muhammed.

Anlamı: Ey hiçbir zaman yanılmayan kâim ve sabit, ey boş şeylerden uzak ebedi ve her şeyi kuşatan zat! Kulların engelleyip tanımadıkları, hakkını hafife aldıkları ve başkalarına yöneldikleri hâlde beni muvaffak etmenden, beni üzerine ikame ettiğin şeyi bana tanıttımandan dolayı sana hamdolsun; benim üzerimde ve bana verdiğin şeyi kendilerine de verdiğin kavim üzerinde minnet sahibisin sen. O hâlde sana hamd olsun; çünkü ben senin yanında bu

makamımla anılıp yazıldım. O hâlde ümit ettiğim şeyden beni mahrum etme. Çağırduğım şeyde beni ümitsiz etme; Muhammed ve pâk Ehlibeyti'nin hürmeti hakkı için; Allah Muhammed ve Ehlibeyti'ne rahmet etsin.¹

• Sonra kendin için dua et ve sonra Ehlibeyt İmamları'ndan (hepsine selâm olsun) her biri için iki rekât ziyaret namazı kıl (Bâki'de türbesi bulunan Ehlibeyt İmamları'nın kutsiyetini korumak için ziyaret namazını Mescid-i Nebi'de kılmalı ve Bâki mezarlığında namaz kılmaktan sakınılmalıdır.

Camia-i Sağira Ziyareti

Bu ziyaret el-Kâfi, et-Tehzib ve Kamilu'z-Ziyarat kitaplarında İmam Rıza'dan (a.s) nakledilir. Bu ziyaretnâme bütün imamların, peygamberlerin ve vasilerin türbelerinde okunabilir.²

1- Mefatihu'l-Cinan, Tehzibu'l-Ahkam, c.6, s.80, Kâmilu'z-Ziyarat, s.55.

2- el-Kâfi, c.4, s.579, hadis: 2; Tehzibu'l-Ahkam, c.6, s.102 ve Kâmilu'z-Ziyarat, s.331.

السَّلَامُ عَلَيَّ أَوْلِيَاءَ اللَّهِ وَأَصْفِيَاءِهِ، السَّلَامُ عَلَيَّ أَمَنَاءِ
 اللَّهِ وَأَحِبَّائِهِ، السَّلَامُ عَلَيَّ أَنْصَارِ اللَّهِ وَخُلَفَائِهِ، السَّلَامُ
 عَلَيَّ مَحَالِّ مَعْرِفَةِ اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَيَّ مَسَاكِينِ ذِكْرِ اللَّهِ،
 السَّلَامُ عَلَيَّ مُظْهِرِي أَمْرِ اللَّهِ وَنَهْيِهِ، السَّلَامُ عَلَيَّ الدُّعَاةِ
 إِلَيَّ اللَّهُ، السَّلَامُ عَلَيَّ الْمُسْتَقْرِينَ فِي مَرَضَاتِ اللَّهِ،
 السَّلَامُ عَلَيَّ الْمُخْلِصِينَ فِي طَاعَةِ اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَيَّ
 الْأَدْلَاءِ عَلَيَّ اللَّهُ، السَّلَامُ عَلَيَّ الَّذِينَ مَنَ وَالَاهُمْ فَقَدْ
 وَالِيَّ اللَّهُ، وَمَنَ عَادَاهُمْ فَقَدْ عَادِيَّ اللَّهُ، وَمَنَ عَرَفَهُمْ
 فَقَدْ عَرَفَ اللَّهُ، وَمَنَ جَهِلَهُمْ فَقَدْ جَهِلَ اللَّهُ، وَمَنَ
 اعْتَصَمَ بِهِمْ فَقَدْ اعْتَصَمَ بِاللَّهِ، وَمَنَ تَخَلَّى مِنْهُمْ فَقَدْ
 تَخَلَّى مِنَ اللَّهِ عَزَّوَجَلَّ، وَأُشْهِدُ اللَّهَ أَنِّي سَلِمٌ لِمَنَ
 سَأَلْتُمُ، وَحَرْبٌ لِمَنَ حَارَبْتُمُ، مُؤْمِنٌ بِسِرِّكُمْ
 وَعَلَانِيَتِكُمْ، مُفَوِّضٌ فِي ذَلِكَ كُلِّهِ إِلَيْكُمْ، لَعَنَ اللَّهُ

عَدُوَّ آلِ مُحَمَّدٍ مِنَ الْجِنَّ وَالْإِنْسِ وَأَبْرَأُ إِلَى اللَّهِ مِنْهُمْ،
وَصَلَّى اللَّهُ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِهِ.

Okunuşu: Esselâmu alâ evliyâillâhi ve esfiyâih. Esselâmu alâ umenâillâh ve ehıbbâih. Esselâmu alâ ensârillâhi ve hulefâih. Esselâmu alâ mehâlli ma'rifetillâh. Esselâmu alâ mesâkini zikrillâh. Esselâmu alâ muzhirî emrillâhi ve nehyih. Esselâmu aled-duâti ilallâh. Esselâmu alel-musteqarrîne fî merzâtillâh. Esselâmu alel-muhlesîne fî tâetillâh. Esselâmu alel-edillâi alallâh, esselâmu aallezîne men vâlâhum feqad vâlallâh, ve men âdâhum feqad âdallâh, ve men arafehum feqad arafallâh, ve men cehilehum feqad cehilallah, ve meni'tesame bihim feqadi'tesamallâh, ve men tehallâminhum feqad tehallâ minallâhi azze ve celle, ve uşhidullâhe ennî silmun limen sâlemekum ve harbun limen hârebtum, mu'minun bissirrikum ve alâniyetikum, mufevvizun fî zâlike kullihî ileykum, leânallâhu aduvve âli Muhammedin minel-cinni vel-insi, ve ebrau ilallâhi minhum ve sallallâhu alâ Muhammedin ve âlih.

Anlamı: Selâm olsun Allah'ın velilerine ve seçkin kullarına. Selâm olsun Allah'ın eminlerine ve sevgililerine. Selâm olsun Allah'ın en-

sarı ve halifelerine. Selâm olsun Allah'ın marifetinin yerlerine. Selâm olsun Allah'ın zikrinin menzillerine. Selâm olsun Allah'ın emrini ve nehyini açığa vuranlara. Selâm olsun Allah'a davet edenlere. Selâm olsun Allah'ın rızasında istikrar bulanlara. Selâm olsun Allah'ın itaatinde ihlaslı olanlara. Selâm olsun Allah'a yönlendiren kılavuzlara. Selâm olsun o zatlara ki, onları sevenler Allah'ı sevmiş ve onlara düşmanlık edenler Allah'a düşmanlık etmiş, onları tanıyanlar Allah'ı tanımış, onları tanımayanlar Allah'ı tanımamış, onlara sarılanlar Allah'a sarılmış, onlardan ayrılanlar Allah'tan ayrılmış olurlar. Allah'ı şahit tutuyorum ki ben sizinle barışta olanlarla barış içindeyim ve sizlere savaşmakta olanlarla savaş hâlindeyim; sizin gizlinize (Hz. Mehdi'ye -a.f-) ve açığınıza inanmaktayım; bütün bunları size bırakıyorum. Allah, Muhammed'in (s.a.a) insan ve cinlerden olan düşmanlarına lânet etsin; ben onlardan Allah'a doğru uzaklaşıyorum; Allah'ın rahmeti Muhammed ve Ehlibeyt'inin üzerine olsun.

TAVAF DUALARI

Tavafın Birinci Şavtının Duası

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ بِاسْمِكَ الَّذِي يُمَشَى بِهِ عَلَى
ظُلَلِ الْمَاءِ كَمَا يُمَشَى بِهِ عَلَى جُدَدِ الْأَرْضِ وَ
أَسْأَلُكَ بِاسْمِكَ الَّذِي يَهْتَرُ لَهُ عَرْشُكَ وَ أَسْأَلُكَ
بِاسْمِكَ الَّذِي تَهْتَرُ لَهُ أَقْدَامُ مَلَائِكَتِكَ وَ أَسْأَلُكَ
بِاسْمِكَ الَّذِي دَعَاكَ بِهِ مُوسَى مِنْ جَانِبِ الطُّورِ،
فَاسْتَجَبْتَ لَهُ وَ الْقَيْتَ عَلَيْهِ مَحَبَّةً مِنْكَ، وَ أَسْأَلُكَ
بِاسْمِكَ الَّذِي غَفَرْتَ بِهِ لِمُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ
مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ وَ مَا تَأَخَّرَ وَ أَتَمَّمْتَ عَلَيْهِ نِعْمَتَكَ.

Okunuşu: Allâhumme innî es'eluke bis-
mikellezî yumşâ bihî alâ zulelil-mâi kemâ

yumşâ bihî alâ cudedil-erz, ve es'eluke bismikellezî yehtezzu lehû arşuk, ve es'eluke bismikellezî tehtezzu lehû arşuk, ve es'eluke bismikellezî de-âke bihî Mûsa min cânibi't-tûr, festecebe lehû ve elqayte aleyhi mehebbeten mink, ve es'eluke bismikellezi ğaferte bihî li-Muhammedin ma teqaddeme min zenbihî ve mâ teahhar, ve etmemte aleyhi ni'metek.

Anlamı: Allah'ım, düz yerde yüründüğü gibi su üzerinde yürümeyi sağlayan ismin hürmetine, Arşının kendisi için titrediği ismin hürmetine, meleklerin kendisi için ayakları titreyen ismin hürmetine, Musa'nın Tur dağı yönünden kendisiyle seni çağırıp da icabet ettiğin ve kendisiyle üzerine katından bir sevgi bıraktığın ismin hürmetine ve kendisiyle Muhammed'in (s.a.a) önceki ve sonraki günahlarını bağışlayıp, ona olan nimetini tamamladığın ismin hürmetine senden dünya ve ahiret hayrını bana vermeni istiyorum.

Tavafın İkinci Şavtının Duası

اللَّهُمَّ إِنِّي إِلَيْكَ فَقِيرٌ وَإِنِّي خَائِفٌ مُسْتَجِيرٌ فَلَا تُعَيِّرْ
جِسْمِي وَلَا تُبَدِّلْ إِسْمِي سَأَلْتُكَ فَقِيرُكَ مَسْكِينُكَ
بِبَابِكَ فَتَصَدَّقْ عَلَيْهِ بِالْجَنَّةِ اللَّهُمَّ الْبَيْتُ بُيُوتِكَ وَالْحَرَمُ
حَرَمُكَ وَالْعَبْدُ عَبْدُكَ وَ هَذَا مَقَامُ الْعَائِدِ بِكَ
الْمُسْتَجِيرِ بِكَ مِنَ النَّارِ فَأَعْتِنِي وَ وَالِدِيَّ وَ أَهْلِي وَ
وُلْدِي وَ إِخْوَانِي الْمُؤْمِنِينَ مِنَ النَّارِ يَا جَوَادُ يَا كَرِيمُ.

Okunuşu: Allâhumme innî ileyke feqî-
run ve innî hâifun mustecîr, fe-lâ tuğayyir
cismî ve la tubeddil ismî.

Sâiluke faqîruke miskînuke bi-bâbik, fe-
tesaddeq aleyhi bil-cenne. Allâhumme, el-
beytu beytuk, vel-haramu haramuk, vel-ab-
du abduk, ve hâzâ maqâmul-aizi bik, el-
mustecîri bike minen-nâr, fee'tiqnî ve vâli-

deyye ve ehlî ve vuldî ve ihvâniyel-mu'mi-nîne minen-nâr, yâ cevâdu, yâ kerîm.

Anlamı: Allah'ım, hiç kuşkusuz ben sana muhtacım; korkuyorum, sana sığınmışım. O halde cismimi değişime uğratma, ismimi değiştirme.

Allah'ım, Sana muhtaç olan düşkün biri kapıda durup rahmetini dilemektedir. O halde sadaka olarak cenneti ona ver. Allah'ım, ev senin evin, harem senin haremin, kul da senin kulundur. Burası ise cehennem ateşinden sana sığınanların makamıdır. O halde beni, anne ve babamı, çoluk çocuğumu ve mü'min kardeşlerimi cehennem ateşinden azat eyle, ey bağış bol olan Cevad ve ey Kerim!

Tavafın Üçüncü Şavtının Duası

اللَّهُمَّ اَدْخِلْنِي الْجَنَّةَ وَ اَجِرْنِي مِنَ النَّارِ بِرَحْمَتِكَ وَ
عَافِنِي مِنَ السُّقْمِ وَ اَوْسِعْ عَلَيَّ الرِّزْقَ الْحَلَالَ وَ اذْرَأْ
عَنِّي شَرَّ فَسَقَةِ الْجَنِّ وَالْاِنْسِ وَ شَرَّ فَسَقَةِ الْعَرَبِ
وَ الْعَجَمِ يَا ذَا الْمَنِّ وَ الطَّوْلِ يَا ذَا الْجُودِ وَ الْكَرَمِ اِنَّ عَمَلِي
ضَعِيفٌ فَضَاعِفُهُ لِي وَ تَقَبَّلْهُ مِنِّي اِنَّكَ اَنْتَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ

Okunuşu: Allâhumme edhilni'l-cenne, ve ecirnî mine'n-nâri bi-rahmetik, ve âffinî mines-suqmi ve evsi' mine'r-rizqil-helâl.

Vedra' annî şerre feseqati'l-cinni ve'l-insi ve şerre feseqa-ti'l-arabi vel-acem.

Yâ zel-menni vet-tavl, yâ zel-cûdi vel-keram. İnne amelî zaîfun fe-zâifhu lî, ve teqabbelhu minnî inneke entes-semîu'l-alîm.

Anlamı: Allah'ım, rahmetinle beni cennete sok, cehennemden kurtar, hastalıklarına şifa ver, helal rızktan payımı bol eyle.

İnsanlar ve cinlerin, Arap ve Acemin kötülüklerinin şerrini benden uzaklaştır, ey büyük nimetlerin sahibi; ey bol bağış ve kerem sahibi. Hiç kuşkusuz amelim çok azdır. Onu kat kat artırarak benden kabul eyle. Hiç şüphesiz sen, duaları işitir, niyetleri bilirsin.

Tavafın Dördüncü Şavtının Duası

يَا اللَّهُ يَا وَلِيَّ الْعَافِيَةِ، وَ خَالِقَ الْعَافِيَةِ، وَ رَازِقَ
الْعَافِيَةِ، وَالْمُنْعِمُ بِالْعَافِيَةِ، وَ الْمَنَّانُ بِالْعَافِيَةِ، وَالْمُتَفَضِّلُ
بِالْعَافِيَةِ عَلَيَّ وَ عَلَى جَمِيعِ خَلْقِكَ يَا رَحْمَنَ الدُّنْيَا
وَالْآخِرَةِ وَ رَحِيمَهُمَا صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ
وَارْزُقْنَا الْعَافِيَةَ وَ تَمَامَ الْعَافِيَةِ وَ شُكْرَ الْعَافِيَةِ فِي الدُّنْيَا
وَالْآخِرَةِ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ.

Okunuşu: Yâ Allâhu yâ veliyyel-âfiyeh, ve hâliqal-âfiyeh, ve râziqal-âfiyeh, vel-mun'imi bil-âfiyeh, vel-mennânu bil-âfiyeh, vel-mutefazzilu bil-âfiyeti aleyye ve alâ cemîi halqik.

Yâ Rahmâne'd-dunya, vel-âhireh, ve rahîmehumâ, salli alâ Muhammedin ve âli Muhammed, verzuqnil-âfiyeh, ve tamâmel-

âfiyeh, ve şukral-âfiyeti fîd-dunyâ vel-âhi-
reh, yâ erhamer-râhimîn.

Anlamı: Allah'ım, ey afiyetin velisi, afi-
yetin yaratıcısı, afiyetin dağıtıcısı! Ey bana
ve bütün mahluklarına afiyet nimetini ve-
ren, afiyet ile lütufta bulunan!

Ey dünya ve ahirette Rahman ve Rahim
olan! Muhammed ve âl-i Muhammed'e sa-
lat eyle ve bize dünya ve ahirette afiyet
ver, hem de afiyetin tamamını; afiyete kar-
şı şükretmeyi de bize nasip eyle, ey merha-
metlilerin en merhametlisi!

Tavafın Beşinci Şavtının Duası

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي شَرَّفَكَ وَ عَظَّمَكَ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ
الَّذِي بَعَثَ مُحَمَّدًا نَبِيًّا وَجَعَلَ عَلِيًّا إِمَامًا اللَّهُمَّ اهْدِ لَهُ
خِيَارَ خَلْقِكَ وَ جَنِّبَهُ شِرَارَ خَلْقِكَ رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا
حَسَنَةً وَ فِي الْآخِرَةِ حَسَنَةً وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ.

Okunuşu: Elhamdu lillâhillezî şerrafe ki ve azzamek, vel-hamdu lillâhillezî bease Muhammeden nebiyyen ve ceale Aliyyen imâmâ. Allâhumme'hdi lehû hiyâre halqik, ve cennibhu şirâra halqik. Rabbenâ, âtinâ fid-dunyâ hase-neten ve fil-âhirati hasene-ten ve qinâ azâben-nâr.

Anlamı: Hamd Allah'a ki, seni (Kâbe'yi) şerefli ve büyük kıldı. Hamd Allah'a ki, Muhammed'i peygamber olarak gönderdi ve Ali'yi imam kıldı. Allah'ım, Kâbe ziyaretini kullarının iyilerine nasip eyle; kötü kullarını ondan uzaklaştır. Rabbimiz, bize dünyada da iyilik ver, ahirette de ve bizi cehennem ateşinin azabından korusun.

Tavafın Altıncı Şavtının Duası

اللَّهُمَّ الْبَيْتُ بَيْتُكَ وَالْعَبْدُ عَبْدُكَ وَ هَذَا مَقَامُ الْعَائِدِ
بِكَ مِنَ النَّارِ، اللَّهُمَّ مِنْ قَبْلِكَ الرُّوحُ وَالْفَرْجُ
وَالْعَافِيَةُ، اللَّهُمَّ إِنَّ عَمَلِي ضَعِيفٌ فَصَاعِفُهُ لِي وَاعْفِرْ
لِي مَا أَطَّلَعْتَ عَلَيْهِ مِنِّي وَ خَفِيَ عَلَيَّ خَلْقِكَ،
أَسْتَجِيرُ بِاللَّهِ مِنَ النَّارِ

Okunuşu: Allahumme el-beytu beytuk, vel-abdu abduk, ve haza mekamu-ai-zi bike minen-nar. Allahumme min kibelik-errevhu vel-ferecu vel-afiye. Allahumme inne amelî zaifun fe-zaifhu lî, veğfir lî me'ttele'te aleyhi minnî ve hafiyet alâ halgik, estecîru billahi minen-nar.

Anlamı: Allah'ım, ev senin evin, kul da senin kulundur. Burası ise cehennem ateşinden sana sığınanların makamıdır. Allah'ım, rahatlık, kurtuluş ve afiyet senin tarafındandır. Allah'ım, hiç kuşkusuz amelim çok azdır; onu benim için kat kat arttır. Senin bildiğin, ama insanlara gizli kalan günahlarımı bağışla. Allah'ım, cehennem ateşinden sana sığınırım.

Tavafin Yedinci Şavtının Duası

اللَّهُمَّ إِنَّ عِنْدِي أَفْوَاجًا مِنْ ذُنُوبٍ ، وَ أَفْوَاجًا مِنْ
خَطَايَا، وَ عِنْدَكَ أَفْوَاجٌ مِنْ رَحْمَةٍ، وَ أَفْوَاجٌ مِنْ
مَغْفِرَةٍ، يَا مَنْ اسْتَجَابَ لَأَبْغَضِ خَلْقِهِ إِذْ قَالَ: أَنْظِرْنِي
إِلَى يَوْمٍ يُبْعَثُونَ اسْتَجِبْ لِي.

اللَّهُمَّ قِنِّعْنِي بِمَا رَزَقْتَنِي وَ بَارِكْ لِي فِيمَا آتَيْتَنِي.

Okunuşu: Allahumme inne indî efvacen min zunûb, ve efvacen min hataya, ve indeke efvacun min rahmetin, ve efvacun min meğfiretin. Ya menistecabe li-ebğazi halgihi iz kale enzirnî ila yevmi yub'esûn, istecib lî.

(Burada dileklerini ister, sonra şöyle dersin:)

Allahumme kanni'nî bima rezaktenî, ve barik lî fîma ateytenî.

Anlamı: Allah'ım, benim yığınlar halinde günahlarım, yığınlar halinde hatalarım vardır. Senin de rahmet ve mağfiretinin so-

nu yoktur. Ey, katında en sevilmez olan yaratığına (şeytana), "*İnsanların diriltileceği güne kadar bana süre ver.*" dediği zaman icabet eden yüce Allah, dualarımı kabul eyle.

(Burada dileklerini ister, sonra şöyle dersin:)

Allah'ım bana verdiğin rızıkla yetinmemi sağla ve bana verdiğin şeyi benim için mübarek ve bereketli kıl.

SA'Y DUALARI

Sa'yın Birinci Şavtının Duası (Safa'dan Merve'ye Giderken)

اللَّهُ أَكْبَرُ كَبِيرًا، وَ سُبْحَانَ اللَّهِ الْعَظِيمِ وَ بِحَمْدِهِ
الْكَرِيمِ بُكْرَةً وَ أَصِيلًا، وَ مِنْ اللَّيْلِ فَاسْجُدْ لَهُ وَ سَبِّحْهُ
لَيْلًا طَوِيلًا، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ، أَنْجَزَ وَعْدَهُ، وَ نَصَرَ
عَبْدَهُ، وَ هَزَمَ الْأَخْزَابَ وَحْدَهُ، لَا شَيْءَ قَبْلَهُ وَ لَا
بَعْدَهُ، يُحْيِي وَ يُمِيتُ، وَ هُوَ حَيٌّ دَائِمٌ لَا يَمُوتُ وَ لَا
يَفُوتُ أَبَدًا، بِيَدِهِ الْخَيْرُ وَ إِلَيْهِ الْمَصِيرُ، وَ هُوَ عَلَى كُلِّ
شَيْءٍ قَدِيرٌ، رَبِّ اغْفِرْ وَ ارْحَمْ وَ اعْفُ وَ تَكْرَّمْ وَ
تَجَاوَزْ عَمَّا تَعَلَّمَ إِنَّكَ تَعَلَّمُ مَا لَا نَعْلَمُ، إِنَّكَ أَنْتَ اللَّهُ

الْأَعَزُّ الْأَكْرَمُ، رَبِّ نَجِّنَا مِنَ النَّارِ سَالِمِينَ غَانِمِينَ،
فَرِحِينَ مُسْتَبْشِرِينَ مَعَ عِبَادِكَ الصَّالِحِينَ، مَعَ الَّذِينَ
أَنَعَمَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ مِنَ النَّبِيِّينَ وَالصِّدِّيقِينَ وَالشُّهَدَاءِ
وَالصَّالِحِينَ وَ حَسُنَ أُولَئِكَ رَفِيقًا ذَلِكَ الْفَضْلُ مِنْ
اللَّهِ وَ كَفَى بِاللَّهِ عَلِيمًا.

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ حَقًّا حَقًّا، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ تَعْبُدًا وَ رُقًّا، لَا
إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَ لَا نَعْبُدُ إِلَّا إِيَّاهُ، مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ وَ لَوْ
كَرِهَ الْكَافِرُونَ.

إِنَّ الصَّفَا وَالْمَرْوَةَ مِنْ شَعَائِرِ اللَّهِ، فَمَنْ حَجَّ الْبَيْتَ أَوْ
اعْتَمَرَ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِ أَنْ يَطَّوَّفَ بِهِمَا وَ مَنْ تَطَوَّعَ خَيْرًا
فَإِنَّ اللَّهَ شَاكِرٌ عَلِيمٌ.

Okunuşu: Allahu ekberu kebîrâ, vel-
hamdu lillahi kesîrâ, ve subhanellahil-azîm
ve bi-hamdihil-kerîm, bukreten ve esîla, ve

minel-leyli fescud lehu ve sebbihhu leylen tevîla.

La ilahe illellahu vahdeh, enceze va'deh, ve nesara abdeh, ve hezemel-ahzabe vahdeh, la şey'e kablehu ve la ba'deh, yuhyî ve yumît, ve huve hayyun dâim, la yemûtu ve la yefûtu ebeda. Bi-yedihîl-hayr, ve ileyhîl-mesîr, ve huve ala kulli şey'in kadîr.

Rabbiğfir verhem ve'fu ve tekerrem ve tecavez emma te'lem, inneke te'lemu mala ne'lem, inneke entellahul-eazzul-ekrem.

Rabbi neccina minen-nari salimîne, ğanimîne, ferihîne, mustebşirîn, mea ibadi-kes-sâlihîn, meallezîne en'amellahu aleyhim minen-nebiyyîne ves-siddîkîne veş-şuhedai ves-salihîn, ve hesune ulaike refîka, zalikel-fazlu minellah, ve kefa billahi alîma.

La ilahe illellahu hakken hakka. La ilahe illellahu teabbuden ve rikka. La ilahe illellahu ve la na'budu illa iyyah, muhlisîne lehud-dîn ve lev kerihel-kafirûn.

İnnes-Safa vel-Mervete min şeairillah,
femen haccel-Beyte evi'temere fe la cuna-
he aleyhi en yettevefe bihima, ve men te-
tevvea hayren fe-innellahe şakirun alîm.

Anlamı: Hakkıyla Allah en büyüktür. Hamd tümüyle Allah'a mahsustur. Yüce Allah her türlü eksiklikten münezzehtir ve ben sabah akşam o kerim zata hamd etmekteyim. Gecenin bir kısmında O'na secde et ve geceleyin uzunca O'nu kutsa. Allah'tan başka ilah yoktur; tektir O. Vaadini gerçekleştirdi, kuluna (Hz. Muhammed'e) yardım etti ve tek başına bütün hizipleri hezimete uğrattı. O'ndan önce bir şey yok, O'ndan sonra da. O, diriltir ve öldürür. Kendisi de daima diridir, ölmez ve asla yok olmaz. Hayır O'nun elindedir, dönüş O'nadır ve O her şeye kadirdir.

Rabbim, bizi bağışla; bize acı; bizi affet; bize ikramda bulun ve bildiğin günahlarımızdan geç. Hiç kuşkusuz, sen, bizim bilmediğimiz şeyleri bilirsin. Sen, en aziz, en kerim olan Allah'sın.

Rabbim, bizi salim, kazançlı ve sevinçli olarak cehennem ateşinden kurtar; iyi kullarınla, Allah'ın kendilerine nimet verdiği peygamberler, sıddıklar, şehidler ve salihlerle birlikteliği nasip eyle bize. Ne güzel arkadaşlardır bunlar.

Bu, Allah'ın bir lütfudur. Her şeyi bilen olarak Allah yeter. Allah'tan başka ilah yoktur. Bu bir gerçek, bir haktır. Allah'tan başka ilah yoktur. Biz O'nun kulları ve köleleriyiz. Allah'tan başka ilah yoktur. Yalnız O'na ibadet ederiz. Kâfirler istemese de dini yalnız O'na özgüleriz.

Şüphesiz, Safa ile Merve Allah'ın nişanelerindedir. Kim hac veya umre niyetiyle Beytullah'ı ziyaret ederse, onları tavaf etmesinde kendisine bir günah yoktur. Kim gönüllü olarak bir hayır işlerse, hiç kuşkusuz, Allah onun mükâfatını verir; O her şeyi bilendir.

<https://t.me/caferilikcom>

www.caferilik.com

Sa'yın İkinci Şavtının Duası
(Merve'den Safa'ya Giderken)

اللَّهُ أَكْبَرُ اللَّهُ أَكْبَرُ، اللَّهُ أَكْبَرُ وَ لِلَّهِ الْحَمْدُ، لَا إِلَهَ إِلَّا
اللَّهُ الْوَاحِدُ الْأَحَدُ الْفَرْدُ الصَّمَدُ، الَّذِي لَمْ يَتَّخِذْ صَاحِبَةً
وَلَا وَلَدًا، وَ لَمْ يَكُنْ لَهُ شَرِيكٌ فِي الْمُلْكِ، وَ لَمْ يَكُنْ
لَهُ وَلِيٌّ مِنَ الذَّلِيلِ، وَ كَبِيرُهُ تَكْبِيرًا.

اللَّهُمَّ إِنَّكَ قُلْتَ فِي كِتَابِكَ الْمُنْزَلِ: أَدْعُونِي
أَسْتَجِبْ لَكُمْ، دَعْوَتَاكَ رَبَّنَا، فَاعْفِرْ لَنَا كَمَا أَمَرْتَنَا،
إِنَّكَ لَا تَخْلِفُ الْمِيعَادَ، رَبَّنَا إِنَّا سَمِعْنَا مُنَادِيًا يُنَادِي
لِلْإِيمَانِ أَنْ آمِنُوا بِرَبِّكُمْ فَآمَنَّا، رَبَّنَا فَاعْفِرْ لَنَا ذُنُوبَنَا وَ
كَفِّرْ عَنَّا سَيِّئَاتِنَا وَ تَوَفَّنَا مَعَ الْأَبْرَارِ، رَبَّنَا وَ آتِنَا مَا وَعَدْتَنَا

عَلَى رُسُلِكَ وَلَا تُخْزِنَا يَوْمَ الْقِيَامَةِ، إِنَّكَ لَا تُخْلِفُ
الْمِيعَادَ، رَبَّنَا عَلَيْكَ تَوَكَّلْنَا وَ إِلَيْكَ أُنْبَأُ وَ إِلَيْكَ
الْمَصِيرُ.

رَبَّنَا اغْفِرْ لَنَا وَ لِإِخْوَانِنَا الَّذِينَ سَبَقُونَا بِالْإِيمَانِ، وَ لَا
تَجْعَلْ فِي قُلُوبِنَا غِلًّا لِلَّذِينَ آمَنُوا، رَبَّنَا إِنَّكَ رَؤُوفٌ
رَحِيمٌ. رَبِّ اغْفِرْ وَارْحَمْ وَاعْفُ وَتَكَرَّمْ وَتَجَاوَزْ عَمَّا
تَعَلَّمَ، إِنَّكَ تَعَلَّمُ مَا لَا نَعْلَمُ، إِنَّكَ أَنْتَ اللَّهُ الْأَعَزُّ
الْأَكْرَمُ.

إِنَّ الصَّفَا وَالْمَرْوَةَ مِنْ شَعَائِرِ اللَّهِ، فَمَنْ حَجَّ الْبَيْتَ أَوْ
اعْتَمَرَ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِ أَنْ يَطُوفَ بِهِمَا وَ مَنْ تَطَوَّعَ خَيْرًا
فَإِنَّ اللَّهَ شَاكِرٌ عَلِيمٌ.

Okunuşu: Allahu ekber, Allahu ekber,
Allahu ekber ve lillahil-hamd. La ilahe illel-
lah, el-vahidul-ehedul-ferdus-samed, ellezî
lem yettehiz sâhibeten ve la veleda ve lem

yekun lehu şerikun fil-mulk, ve lem yekun lehu veliyyun minez-zulli ve kebbirhu tek-bîra.

Allahumme inneke kulte fî kitabikel-munzel: Ud'ûnî estecib lekum. Deevnake rabbena, feğfir lena kema emertena, inneke la tuhliful-mîad. Rabbena innena semi'na munadiyen yunadî lil-îman en aminû bi-rabbikum fe-amenna. Rabbena feğfir lena zunûbena ve keffir enna seyiyatina ve teveffena meal-ebrâr.

Rabbena ve atina ma veedtena ala rusulik, ve la tuhzina yevmel-kıyameti, inneke la tuhliful-mîad. Rabbena aleyke tevekelna ve ileyke enebna ve ileykel-mesîr.

Rabbeneğfir lena ve li-ihvaninel-lezîne sebekûna bil-îman, ve la tec'el fî kulûbina ğillan lillezîne amenû.

Rabbena inneke reûfun rehîm. Rabbiğfir, verham, va'fu ve tekerrem ve tecavez emma te'lem, inneke te'lemu ma la ne'lem, inneke entellahul-eazzul-ekrem.

Innes-Safa vel-Mervete min şeairillah, femen haccel-Beyte evi'temera fe la cuna-

he aleyhi en yettevefe bihima ve men te-
tevvea hayren fe-innellahe şakirun alîm.

Anlamı: Allah en büyüktür. Allah en büyüktür. Allah en büyüktür. Hamd Allah'a mahsustur. Allah'tan başka ilah yoktur; birdir; tektir; her şeyin kendisine muhtaç olduğu tek ihtiyaçsız zattır; ne bir eş, ne de bir çocuk edinmiştir; mülk ve yönetimde ortağı olmamış, acizlik yüzünden de yardımcısı bulunmamıştır. O halde Tekbir getirerek O'nun büyüklüğünü dile getir.

Allah'ım, sen indirdiğin kitabında buyurmuştun ki: "Bana yalvarıp yakarın (dua edin), size icabet edeyim." Rabbimiz, işte sana yalvarıyoruz (dua ediyoruz), öyleyse vaad ettiğin gibi bizi bağışla. Hiç şüphe yok ki sen sözünden dönmezsın.

Rabbimiz, doğrusu biz, "Rabbimize inanın" diye imana çağırın bir dâvetçiyi işittik ve iman ettik. Rabbimiz, artık bizim günahlarımızı bağışla, kötülüklerimizi sil ve canımızı iyilerle beraber al. Rabbimiz, re-

sullerinin vasıtasıyla bize vaat ettiğın şeyleri de ver bize ve kıyamet günü bizi rezil etme. Hiç kuşku yok, sen sözünden dönmezsin. Rabbimiz, yalnız sana güvendik, yalnız sana yöneldik, dönüş de yalnız sanadır.

Rabbimiz, bizi ve bizden önce iman etmiş kardeşlerimizi bağışla; kalplerimizde iman edenlere karşı bir kin bırakma. Rabbimiz, şüphesiz sen çok şefkatli, çok merhametlisin. Rabbimiz, bizi bağışla, bize acı, bizi affet, bize ikramda bulun ve bildiğın günahlarımızdan geç. Hiç kuşkusuz, sen, bizim bilmediğımız şeyleri bilirsin. Sen, en aziz, en kerim olan Allah'sın.

Şüphesiz, Safa ile Merve Allah'ın nişanelerindedir. Kim hac veya umre niyetiyle Beytullah'ı ziyaret ederse, onları tavaf etmesinde kendisine bir günah yoktur. Kim gönüllü olarak bir hayır işlerse, hiç kuşkusuz, Allah onun mükâfatını verir; O her şeyi bilir.

Sa'yın Üçüncü Şavtının Duası (Safa'dan Merve'ye Giderken)

اللَّهُ أَكْبَرُ اللَّهُ أَكْبَرُ، اللَّهُ أَكْبَرُ وَ لِلَّهِ الْحَمْدُ، رَبَّنَا أَتِمِّمْ
لَنَا نُورَنَا وَاعْفِرْ لَنَا، إِنَّكَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ. اَللّٰهُمَّ
إِنِّي أَسْأَلُكَ الْخَيْرَ كُلَّهُ عَاجِلَهُ وَ آجِلَهُ، وَ أَسْتَغْفِرُكَ
لِذَنْبِي وَ أَسْأَلُكَ رَحْمَتَكَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ.

رَبِّ اغْفِرْ وَارْحَمْ وَاعْفُ وَ تَكَرَّمْ وَ تَجَاوَزْ عَمَّا
تَعْلَمُ، إِنَّكَ أَنْتَ اللَّهُ الْأَعَزُّ الْأَكْرَمُ. رَبِّ زِدْنِي عِلْمًا وَ
لَا تُزِغْ قَلْبِي بَعْدَ إِذْ هَدَيْتَنِي وَ هَبْ لِي مِنْ لَدُنْكَ
رَحْمَةً، إِنَّكَ أَنْتَ الْوَهَّابُ.

اَللّٰهُمَّ عَافِنِي فِي سَمْعِي وَ بَصَرِي، لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ.

اَللّٰهُمَّ اِنِّىْ اَعُوْذُ بِكَ مِنْ عَذَابِ الْقَبْرِ، لَا اِلٰهَ اِلَّا اَنْتَ
 سُبْحَانَكَ اِنِّىْ كُنْتُ مِنَ الظّٰلِمِيْنَ. اَللّٰهُمَّ اِنِّىْ اَعُوْذُ
 بِكَ مِنَ الْكُفْرِ وَالْفَقْرِ. اَللّٰهُمَّ اِنِّىْ اَعُوْذُ بِرِضَاكَ مِنْ
 سَخَطِكَ وَبِمَعَاْفَاتِكَ مِنْ عِقُوْبَتِكَ، وَ اَعُوْذُ بِكَ
 مِنْكَ، لَا اَحْصِيْ ثَنَاءً عَلَيْكَ، اَنْتَ كَمَا اَثْنَيْتَ عَلٰى
 نَفْسِكَ، فَالِكَ الْحَمْدُ حَتّٰى تَرْضٰى.

اِنَّ الصّٰفَا وَالْمَرْوَةَ مِنْ شَعَائِرِ اللّٰهِ، فَمَنْ حَجَّ الْبَيْتَ اَوْ
 اعْتَمَرَ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِ اَنْ يَطُوْفَ بِهِمَا وَ مَنْ تَطَوَّعَ خَيْرًا
 فَاِنَّ اللّٰهَ شَاكِرٌ عَلِيْمٌ.

Okunuşu: Allahu ekber, Allahu ekber,
 Allahu ekber, ve lillahil-hamd. Rabbena et-
 mim lena nûrena, veğfir lena, inneke ela
 kulli şey'in kadîr.

Allahumme innî es'elukel-hayre kullehu,
 âcilehu ve acileh, ve esteğfiruke lizenbî ve
 es'eluke rehmeteke, ya erhemer-râhimîn.
 Rebbiğfir, verhem, ve'fu ve tekerrem ve te-

cavez emma te'lem, inneke entellahul-e-ezzul ekrem. Rebbî zidnî ilmen, vela tu-ziğ kalbî be'de iz hedeytenî ve heb lî min le-dunke rehmeten, inneke entel vehhab.

Allahumme afinî fî sem'î ve beserî, la ilahe illa ente. Allahumme innî eûzu bike min ezabil kabr, la ilahe illa ente, subhaneke innî kuntu minez-zâlimîn. Allahumme innî eûzu bike minel-kufri vel fakr. Allahumme innî eûzu birizâke min sehatike ve bi-muafatike min ukûbetik, ve eûzu bike minke. La uhsî senaen eleyk, ente kema esneyte ela nefsik, felekel-ham-du hetta terzâ.

İnne's-Sefa vel-Mervete min şeairillah, femen heccel Beyte evi'temere fela cunah-e eleyhi en yettevefe bihima ve men tetevvee hayren feinne'llahe şakirun elîm.

Anlamı: Allah en büyüktür, Allah en büyüktür, Allah en büyüktür. Hamd Allah'a mahsustur.

Rabbimiz, nurumuzu bizim için tamamla ve bizi bağışla. Hiç şüphesiz, sen her şeye kadirsin. Allah'ım, senden şimdiki ve

gelecekteki bütün hayırları istiyorum; günahlarımı bağışlamamı niyaz ediyorum ve rahmetini diliyorum, ey merhametlilerin en merhametlisi. Rabbim, bizi bağışla, bize acı, bizi affet, bize ikramda bulun ve bildiğin her günahımızdan geç. Hiç kuşkusuz, sen, bizim bilmediğimiz şeyleri bilirsin. Sen, en aziz, en kerim olan Allah'sın.

Rabbim, ilmimi artır; beni hidayet ettikten sonra kalbimi kaydırma ve kendi kайдından bana bir rahmet bağışla. Hiç şüphe yok ki, sen bol bol bağışta bulunansın.

Allah'ım, işitme ve görmede bana sağlık ver. Senden başka ilah yoktur. Allah'ım, kabir azabından sana sığınırım. Senden başka ilah yoktur; tesbih ederim seni. Kuşkusuz, ben nefesine zülmedenlerden oldum.

Allah'ım, küfürden ve yoksulluktan sana sığınırım. Allah'ım, gazabından rızana, cezandan affına sığınırım. Senden sana sığınırım. Sana bir övgü sayamam. Sen, nasıl kendini övmüşsen, öylesin. O halde, razı olana kadar sana hamd olsun.

Şüphesiz, Safa ile Merve Allah'ın nişanelerindedir. Kim hac veya umre niyetiyle Beytullah'ı ziyaret ederse, onları tavaf etmesinde kendisine bir günah yoktur. Kim gönüllü olarak bir hayır işlerse, hiç kuşkusuz, Allah onun mükâfarını verir. O her şeyi bilir.

Sa'yın Dördüncü Şavtının Duası (Merve'den Safa'ya Giderken)

اللَّهُ أَكْبَرُ اللَّهُ أَكْبَرُ، اللَّهُ أَكْبَرُ وَ لِلَّهِ الْحَمْدُ. اَللّٰهُمَّ اِنِّى
اَسْئَلُكَ مِنْ خَيْرِ مَا تَعَلَّمُ، وَ اَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ مَا تَعَلَّمُ،
اِنَّكَ اَنْتَ عَلَّامُ الْغُيُوبِ. لَا اِلهَ اِلَّا اللهُ الْمَلِكُ الْحَقُّ
الْمُبِينُ، مُحَمَّدٌ رَسُوْلُ اللهِ الصَّادِقُ الْوَعْدُ الْاَمِينُ.

اَللّٰهُمَّ اِنِّى اَسْئَلُكَ كَمَا هَدَيْتَنِى لِلْاِسْلَامِ اَنْ لَا
تَنْزِعَهُ مِنِّى حَتَّى تَتَوَفَّانى عَلَيْهِ وَ اَنَا مُسْلِمٌ. اَللّٰهُمَّ اجْعَلْ
فِى قَلْبِى نُورًا، وَ فِى سَمْعِى نُورًا، وَ فِى بَصْرِى نُورًا.
اَللّٰهُمَّ رَبِّ اشْرَحْ لِى صَدْرِى وَ يَسِّرْ لِى اَمْرِى. وَ اَعُوذُ
بِكَ مِنْ شَرِّ وَ سَاوِسِ الصَّدْرِ وَ شَتَاتِ الْاَمْرِ وَ فِتْنَةِ

الْقَبْرِ. اَللّٰهُمَّ اِنِّىْ اَعُوْذُ بِكَ مِنْ شَرِّ مَا يَلِجُ فِى اللَّيْلِ، وَ
مِنْ شَرِّ مَا يَلِجُ فِى النَّهَارِ، وَ مِنْ شَرِّ مَا تَهْبُّ بِهٖ الرِّياحُ،
يَا اَرْحَمَ الرَّاحِمِيْنَ.

سُبْحَانَكَ مَا عَبَدْنَاكَ حَقَّ عِبَادَتِكَ يَا اَللّٰهُ، وَ مَا
ذَكَرْنَاكَ حَقَّ ذِكْرِكَ يَا اَللّٰهُ. رَبِّ اغْفِرْ وَاَرْحَمْ وَاغْفُ
وَ تَكْرَمْ وَ تَجَاوِزْ عَمَّا تَعْلَمُ، اِنَّكَ تَعْلَمُ مَا لَا نَعْلَمُ،
اِنَّكَ اَنْتَ اَللّٰهُ الْاَعَزُّ الْاَكْرَمُ.

اِنَّ الصِّفَا وَالْمَرْوَةَ مِنْ شَعَائِرِ اَللّٰهِ، فَمَنْ حَجَّ الْبَيْتَ اَوْ
اعْتَمَرَ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِ اَنْ يَطْوِفَ بِهِمَا وَ مَنْ تَطَوَّعَ خَيْرًا
فَاِنَّ اَللّٰهُ شَاكِرٌ عَلِيْمٌ.

Okunuşu: Allahu ekber, Allahu ekber, Allahu ekber, ve lillahi'l hamd. Allahumme innî es'eluke min hayri ma te'lem, ve eûzu bike min şerri ma te'lem, inneke ente el-lamu'l-ğuyûb. La ilahe illellahu'l-hakku'l- mu-

bîn. Muhemmedun resûlullah, es-sâdiku'l ve'du'l-emîn.

Allahumme innî es'eluke kema hedeytenî lil-İslam, en la tunziehu minnî, hetta teteveffanî eleyhi ve ene muslim. Allahum-mec'el fi kalbî nuren ve fî sem'î nuren, ve fî beserî nura. Allahumme rebbişreh lî sedrî ve yessir lî emrî ve eûzu bike min şerri vesavis'is-sedri ve şetatil-emri ve fitneti'l-kabr.

Allahumme innî eûzu bike min şerri ma yelicu fil-leyli ve min şerri ma yelicu fin-nahari ve min şerri ma tehubbu bihir-riyah, ya erhemer-rahimîn.

Subhaneke ma ebednake hakke ibade-tike ya Allah. Subhaneke ma zekernake hakke zikrike ya Allah.

Rebbiğfir verhem ve'fu ve tekerrem ve tecavez emma te'lem, inneke te'lemu ma la ne'lem, inneke ente'llahu'l-eezzul ekrem.

İnnes-Sefa vel-Mervete min şeairi'llah, femen hecce'l-Beyte evi'temere fela cuna-he eleyhi en yettevefe bihima, ve men te-tevvee hayren feinnellahe şakirun elîm.

Anlamı: Allah en büyüktür. Allah en büyüktür. Allah en büyüktür. Hamd Allah'a mahsustur.

Allah'ım, senden, bildiğin her hayırdan istiyorum; bildiğin her şerden sana sığınıyorum ve bildiğin tüm günahlarımı bağışlamanı diliyorum. Hiç şüphesiz, sen, tüm gizlilikleri hakkıyla bilensin.

Allah'tan başka ilah yoktur; meliktir, mutlak saltanat sahibidir; apaçık haktır O. Vaadinde sadık, her yönden güvenilir (emin) olan Muhammede Allah'ın resulüdür.

Allah'ım, senden, beni İslam'a hidayet ettiğin gibi, ölünceye kadar onu benden almamanı ve beni ancak müslüman olarak öldürmeni niyaz ediyorum. Allah'ım, kalbimde bir nur, kulağымda bir nur ve gözümde bir nur yarat. Allah'ım, ey Rabbim, göğsümü açıp genişlet ve işimi bana kolaylaştır. Göğüste meydana gelen vesveselerin şerrinden, işlerin dağınıklığından ve kabir azabından sana sığınırım. Allah'ım, gece veya gündüz, meydana gelen şeylerin

şerrinden ve rüzgarların esmesiyle gelebilecek şerlerden sana sığınırım, ey merhametlilerin en merhametlisi.

Münezzehsin sen; sana hakkıyla ibadet edip kulluk yapmadık, ey Allah. Münezzehtir sen; seni hakkıyla zikredip anmadık, ey Allah. Rabbim, bizi bağışla; bize acı; bizi affet; bize ikramda bulun ve bildiğin günahlarımızdan geç. Hiç kuşkusuz, sen, bizim bilmediğimiz şeyleri bilirsin. Sen, en aziz, en kerim olan Allah'sın.

Şüphesiz, Safa ile Merve Allah'ın nişanelerindedir. Kim hac veya umre niyetiyle Beytullah'ı ziyaret ederse, onları tavaf etmesinde kendisine bir günah yoktur. Kim gönüllü olarak bir hayır işlerse, hiç kuşkusuz, Allah onun mükâfatını verir. O her şeyi bilir.

Sa'yın Beşinci Şavtının Duası (Safa'dan Merve'ye Giderken)

اللَّهُ أَكْبَرُ اللَّهُ أَكْبَرُ، اللَّهُ أَكْبَرُ وَ لِلَّهِ الْحَمْدُ. سُبْحَانَكَ
مَا شَكَرْنَاكَ حَقَّ شُكْرِكَ يَا اللَّهُ، سُبْحَانَكَ مَا أَعْلَى
شَانِكَ يَا اللَّهُ. اَللّٰهُمَّ حَبِّبْ اِلَيْنَا الْاِيْمَانَ، وَ زَيِّنْهُ فِى
قُلُوْبِنَا، وَ كَرِّهْ اِلَيْنَا الْكُفْرَ وَالْفُسُوْقَ وَالْعِصْيَانَ، وَ اجْعَلْنَا
مِنَ الرَّاشِدِيْنَ.

رَبِّ اغْفِرْ وَارْحَمْ وَاعْفُ وَ تَكْرَّمْ وَ تَجَاوِزْ عَمَّا
تَعْلَمُ، اِنَّكَ تَعْلَمُ مَا لَا نَعْلَمُ، اِنَّكَ اَنْتَ اللهُ الْاَعَزُّ
الْاَكْرَمُ. اَللّٰهُمَّ قَبْنِ عَذَابِكَ يَوْمَ تَبْعَثُ عِبَادَكَ. اَللّٰهُمَّ
اهْدِنِىْ بِالْهُدٰى، وَ نَقِّنِىْ بِالتَّقْوٰى، وَ اغْفِرْ لىْ فِى الْاٰخِرَةِ

وَالأُولَى. اَللّهُمَّ اِبْسُطْ عَلَيْنَا مِنْ بَرَكَاتِكَ وَ رَحْمَتِكَ وَ
فَضْلِكَ وَ رِزْقِكَ. اَللّهُمَّ اِنِّى اَسْئَلُكَ النِّعَمَ الْمُقِيمَ
الَّذِى يَحُولُ وَ لَا يَزُولُ اَبَدًا.

اَللّهُمَّ اجْعَلْ فِى قَلْبِى نُورًا، وَ فِى لِسَانِى نُورًا، وَ عَن
يَمِينِى نُورًا، وَ مِنْ فَوْقِى نُورًا، وَ اجْعَلْ فِى نَفْسِى نُورًا،
وَ عَظْمِ لى نُورًا، رَبِّ اشْرَحْ لى صَدْرِى، وَ يَسِّرْ لى
أَمْرِى.

اِنَّ الصِّفَا وَ الْمَرْوَةَ مِنْ شَعَائِرِ اللّهِ، فَمَنْ حَجَّ الْبَيْتَ اَوْ
اَعْتَمَرَ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِ اَنْ يَطَّوَّفَ بِهِمَا وَ مَنْ تَطَوَّعَ خَيْرًا
فَاِنَّ اللّهُ شَاكِرٌ عَلِيمٌ.

Okunuşu: Allahu ekber, Allahu ekber,
Allahu ekber, ve lillahil hamd. Subhaneke,
ma şekernake hakke şukrike ya Allah.
Subhaneke, ma e'la şe'neke ya Allah.

Allahumme hebbib ileynel-iman, ve zey-
yinhû fî kulûbina ve kerrih ileynel-kufre vel-
fusûke vel-isyan, vec'elna miner-râşidîn.
Rebbiğfir verhem ve'fu ve tekerrem ve
tecavez emma te'lem, inneke te'lemu ma
la ne'lem, inneke entellahu'l eezzul ekrem.

Allahumme kinî ezabeke yevme teb'esu
ibadek. Allahumme'hdinî bilhuda ve nak-
kinî bittakva, veğfirlî fil-ahireti vel-ûla. Alla-
humme'bsut eleyna min berekatike ve reh-
metike ve fezlîke ve rizkik. Allahumme innî
es'eluken-neîmel-mukîmel-lezî yehûlu ve
la yezûlu ebeda.

Allahummec'el fî kalbî nûren ve en ye-
mînî nûren ve min fevkî nûren, vec'el fî
nefsî nûren ve ezzim lî nura. Rebbişrehlî
sedrî ve yessir lî emrî.

İnnes-Sefa vel-Mervete min şeairillah,
femen heccel Beyte evi'temere fela cuna-
he eleyhi en yettevefe bihima, ve men
tetevee hayren fe inne'llahe şakirun elîm.

Anlamı: Allah en büyüktür; Allah en
büyüktür. Allah en büyüktür. Hamd Allah'a
mahsustur. Münezzehsin sen; sana hakkıy-

la Őukretmedik, ey Allah. Munezzehsin sen; Őanın ne kadar yucedir, ey Allah.

Allah'ım, bize imanı sevdik; onu gönüllerimizde süsle. Küfrü, kötülüğe sapmayı ve isyanı bize çirkin göster ve bizi rüşde erenlerden kıl.

Rabbim, bizi bağışla; bize acı; bizi affet; bize ikramda bulun ve bildiğin her günahımızdan geç. Hiç kuşkusuz, sen, bizim bilmediğimiz Şeyleri bilirsin. Sen, en aziz, en kerim olan Allah'sın. Allah'ım, kullarını dirilteceğin günde beni azabından koru. Allah'ım, hidayetle beni hidayet et, takvayla beni temizle ve ahirette de, dünyada da beni bağışla. Allah'ım, bereketlerin, rahmetin, fazlın ve rızkından nasibimizi bol eyle. Allah'ım, senden, asla deęiŐmeyen ve ebediyen yok olmayan kalıcı nimeti istiyorum.

Allah'ım, kalbimde bir nur, kulağımda bir nur, gözümde bir nur, dilimde bir nur, sağımda bir nur ve yukarımda bir nur yarat. Nefsimde de bir nur yarat. Bana büyük bir

nur ver. Rabbim, göğsümü açıp genişlet ve işimi bana kolaylaştır.

Şüphesiz, Safa ile Merve Allah'ın nişanelerindedir. Kim hac veya umre niyetiyle Beytullah'ı ziyaret ederse, onları tavaf etmesinde kendisine bir günah yoktur. Kim gönüllü olarak bir hayır işlerse, hiç kuşkusuz, Allah onun mükâfatını verir. O her şeyi bilir.

Sa'yın Altıncı Şavtının Duası
(Merve'den Safa'ya Giderken)

اللَّهُ أَكْبَرُ اللَّهُ أَكْبَرُ، اللَّهُ أَكْبَرُ وَ لِلَّهِ الْحَمْدُ. لَا إِلَهَ إِلَّا
اللَّهُ وَحْدَهُ، صَدَقَ وَعْدُهُ، وَ نَصَرَ عَبْدَهُ، وَهَزَمَ الْأَحْزَابَ
وَحْدَهُ، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَ لَا نَعْبُدُ إِلَّا إِيَّاهُ، مُخْلِصِينَ لَهُ
الدِّينَ وَ لَوْ كَرِهَ الْكَافِرُونَ.

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ الْهُدَى وَالتَّقَى وَالعِفَافَ وَالعِغْنَى.
اللَّهُمَّ لَكَ الْحَمْدُ كَالَّذِي تَقُولُ وَخَيْرًا مِمَّا نَقُولُ. اللَّهُمَّ
إِنِّي أَسْأَلُكَ رِضَاكَ وَالجَنَّةَ، وَ أَعُوذُ بِكَ مِنْ سَخِطِكَ
وَالنَّارِ وَ مَا يُقْرَبُنِي إِلَيْهَا مِنْ قَوْلٍ وَفِعْلٍ أَوْ عَمَلٍ.

اللَّهُمَّ بِنُورِكَ اهْتَدَيْنَا، وَبِفَضْلِكَ اسْتَعَيْنَا، وَ فِي
 كَنَفِكَ وَ أَنْعَامِكَ وَ عَطَائِكَ وَ إِحْسَانِكَ أَصْبَحْنَا وَ
 أَمْسَيْنَا، أَنْتَ الْأَوَّلُ فَلَا قَبْلَكَ شَيْءٌ، وَالْآخِرُ فَلَا بَعْدَكَ
 شَيْءٌ، وَالظَّاهِرُ فَلَا فَوْقَكَ شَيْءٌ، وَالْبَاطِنُ فَلَا شَيْءٌ
 دُونَكَ. نَعُوذُ بِكَ مِنَ الْفَلَسِ وَ الْكَسَلِ وَ عَذَابِ الْقَبْرِ
 وَ فِتْنَةِ الْغَيْبِ، وَ نَسْأَلُكَ الْفَوْزَ بِالْجَنَّةِ. رَبِّ اغْفِرْ وَارْحَمْ
 وَاعْفُ وَ تَكَرَّمْ وَ تَجَاوَزْ عَمَّا تَعَلَّمْ، إِنَّكَ تَعَلَّمْ مَا لَا
 نَعَلَّمْ، إِنَّكَ أَنْتَ اللَّهُ الْأَعَزُّ الْأَكْرَمُ.

إِنَّ الصَّفَا وَالْمَرْوَةَ مِنْ شَعَائِرِ اللَّهِ، فَمَنْ حَجَّ الْبَيْتَ أَوْ
 اعْتَمَرَ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِ أَنْ يَطَّوَّفَ بِهِمَا وَ مَنْ تَطَوَّعَ خَيْرًا
 فَإِنَّ اللَّهَ شَاكِرٌ عَلِيمٌ.

Okunuşu: Allahu ekber, Allahu ekber,
 Allahu ekber ve lillahil hamd. La ilahe il-
 lellahu vehdeh, sedeka ve'deh, ve nesere
 ebdeh, ve hezemel ehzabe vehdeh. La ila-

he illellah, ve la ne'budu illa iyyah, muhlisîne lehud-dîn, ve lev kerihel kafirûn. Allahumme inni es'elukel huda vet tuka vel ifafe vel ğinâ.

Allahumme lekel hamdu kellezî tekûlu ve hayren mimma nekûl. Allahumme innî es'eluke rizake vel-cennete, ve eûzu bike min sehatike ven-nar ve ma yukerribunî ileyha min kavlin ve fi'lin ev emelin.

Allahumme binûrike ihtedeyna ve bifezlike isteğneyna ve fî kenefike ve en'amike ve etâike ve ihsanike esbehna ve emseyna. Entel-evvelu, fela kableke şey'un, vel-ahiru fela be'deke şey'un, vez-zahiru fela şey'e fevkake, vel-batinu fela şey'e dûnek.

Neûzu bike minel felsi evil-keseli ve ezabil-kabri ve fitnetil-ğina, ve nes'elukel-fevze bil-cenneti. Rebbiğfir, verhem, ve'fu ve tekerrem ve tecavez emma te'lem, inneke te'lemu ma la ne'lem, inneke entel-lahul-eezzul-ekrem.

İnnes-Sefa vel-Mervete min şeairillah, femen heccel Beyte evi'temere fela cuna-

he eleyhi en yettevefe bihima ve men tetevee hayren feinnellahe şakirun elîm.

Anlamı: Allah en büyüktür. Allah en büyüktür. Allah en büyüktür. Hamd Allah'a mahsustur.

Allah'tan başka ilah yoktur; tektir O. Vaadini gerçekleştirdi, kulunu (Hz. Muhammed'i) zafere ulaştırdı ve tek başına bütün hizipleri hezimete uğrattı.

Allah'tan başka ilah yoktur. O'ndan başkasına ibadet etmeyiz, yalnız O'na ibadet ederiz. Kâfirler istemese de dini yalnız O'na özgüleriz. Allah'ım, senden, hidayet, takva, iffet ve zenginlik istiyorum.

Allah'ım, bizim dediğimizden daha iyi olan senin dediğin bir biçimde hamd sana mahsustur. Allah'ım, senden, hoşnutluğunu ve cenneti istiyorum. Gazabın-dan, cehennem ateşinden ve beni ona yaklaştıracak söz, fiil ve amelden sana sığınıyorum. Allah'ım, senin nurunla hidayete ermişiz; senin lütfunla zengin olmuşuz ve senin ko-

ruman altında, senin nimetlerin, bağışın ve ihsanın sayesinde sabahlayıp akşamlamaktayız.

Sensin evvel; senden önce bir şey yok. Sensin âhir; senden sonra bir şey yok. Sensin zâhir; senden üstte bir şey yok. Sensin bâtın; senden altta bir şey yok.

İflastan, tembellikten, kabir azabından ve zenginliğin fitnesinden sana sığınırız. Senden, cenneti kazanmayı istiyoruz. Rab-bim, bizi bağışla; bize acı; bizi affet; bize ikramda bulun ve bildiğin her günahımızdan geç. Hiç kuşkusuz, sen bizim bilmediğimiz şeyleri bilirsin. Sen, en aziz, en kerim olan Allah'sın.

Şüphesiz, Safa ile Merve Allah'ın nişanelerindedir. Kim hac veya umre niyetiyle Beytullah'ı ziyaret ederse, onları tavaf etmesinde kendisine bir günah yoktur. Kim gönüllü olarak bir hayır işlerse, hiç kuşkusuz, Allah onun mükâfatını verir. O her şeyi bilir.

Sa'yın Yedinci Şavtının Duası (Safa'dan Merve'ye Giderken)

اللَّهُ أَكْبَرُ اللَّهُ أَكْبَرُ، اللَّهُ أَكْبَرُ كَبِيرًا وَالْحَمْدُ لِلَّهِ كَثِيرًا.
اللَّهُمَّ حَبِّبْ إِلَيَّ الْإِيمَانَ، وَزَيِّنْهُ فِي قَلْبِي، وَكَرِّهْ إِلَيَّ
الْكُفْرَ وَالْفُسُوقَ وَالْعِصْيَانَ، وَاجْعَلْنِي مِنَ الرَّاشِدِينَ.
رَبِّ اغْفِرْ وَارْحَمْ وَاعْفُ وَتَكَرَّمْ وَتَجَاوَزْ عَمَّا تَعَلَّمَ،
إِنَّكَ أَنْتَ اللَّهُ الْأَعَزُّ الْأَكْرَمُ.

اللَّهُمَّ اخْتِمْ بِالْخَيْرَاتِ أَجَالَنا، وَحَقِّقْ بِفَضْلِكَ أَمَالَنا
وَسَهِّلْ لِبُلُوغِ رِضَاكَ سُبُلَنَا، وَحَسِّنْ فِي جَمِيعِ
الْأَحْوَالِ أَعْمَالَنا. يَا مُنْقِذَ الْغَرَقِيِّ، يَا مُنْجِيَ الْهَلْكَى، يَا
شَاهِدَ كُلِّ نَجْوَى، يَا مُنْتَهَى كُلِّ شَكْوَى، يَا قَدِيمَ

الْإِحْسَانَ، يَا دَائِمَ الْمَعْرُوفِ، يَا مَنْ لَا غِنَى بِشَيْءٍ عَنْهُ وَ
لَا بُدَّ لِكُلِّ شَيْءٍ إِلَيْهِ.

اللَّهُمَّ إِنِّي عَائِدٌ بِكَ مِنْ شَرِّ مَا أَعْطَيْتَنَا، وَمِنْ شَرِّ مَا
مَنْعْتَنَا. اللَّهُمَّ تَوَفَّنَا مُسْلِمِينَ، وَالْحَقَّنَا بِالصَّالِحِينَ، غَيْرَ
خَزَايَا وَ لَا مَفْتُونِينَ. رَبِّ يَسِّرْ وَ لَا تَعَسِّرْ، رَبِّ أْتِمِّمْ
بِالْخَيْرِ.

إِنَّ الصَّفَا وَالْمَرْوَةَ مِنْ شَعَائِرِ اللَّهِ، فَمَنْ حَجَّ الْبَيْتَ أَوْ
اعْتَمَرَ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِ أَنْ يَطُوفَ بِهِمَا وَمَنْ تَطَوَّعَ خَيْرًا
فَإِنَّ اللَّهَ شَاكِرٌ عَلِيمٌ.

Okunuşu: Allahu ekber, Allahu ekber,
Allahu ekberu kebîra, velhamdu lillahi ke-
sîra.

Allahumme hebbib ileyyel îman, zeyyin-
hu fî kalbî ve kerrih ileyyel kufre vel-fusûke
vel-isyan, vec'elnî miner-raşidîn.

Rebbiğfir, verhem, ve'fu ve tekerrem ve tecavez emma te'lem, inneke ente'llahul-e-ezzul-ekrem.

Allahumme'htim bil-hayrâti âcalena ve hakkik bifezlike âmalena ve sehhil li-bulûğî rizâke subulena ve hessin fî cemîil-ehvali e'malena.

Ya munkizel-ğerka, ya munciyel-helka, ya şahide kulli necva, ya munteha kulli şekva, ya kadîmel-ihsan, ya dâimel-me'rûf, ya men la ğina bişey'in enhu, vela budde likulli şey'in ileyhi.

Allahumme innî aizun bike min şerri ma e'teytena ve min şerri ma mene'tena.

Allahumme teveffena muslimîn ve elhikna bis-salihîn, ğeyre hazâyâ ve la meftûnîn. Rebbi yessir ve la tuessir. Rebbi et-mim bilhayr.

İnnes-Sefa vel-Mervete min şeairillah, fe men heccel-Beyte evi'temere fela cunah eleyhi en yettevefe bihima ve men te-tevvee hayren feinnellahe şakirun elîm.

Anlamı: Allah en büyüktür. Allah en büyüktür. Büyük olarak Allah en büyüktür. Hamd tümüyle Allah'a mahsustur.

Allah'ım, bana imanı sevdin; onu gönlümde süsle. Küfrü, kötülüğe sapmayı ve isyanı bana çirkin göster ve beni rüşde erenlerden kıl.

Rabbim, bizi bağışla; bize acı; bizi affet; bize ikramda bulun ve bildiğin her günahımızdan geç. Hiç kuşkusuz, sen bizim bilmediğimiz şeyleri bilirsin. Sen, en aziz, en kerim olan Allah'sın. Allah'ım, ömrümüzü hayırlı işlerle sona erdir; arzumuzu fazl-u keremine taalluk ettir; hoşnutluğunu kazanma yollarını bize kolaylaştır ve bütün durumlarda iyi amellere muvaffak eyle bizi; ey boğulanları kurtaran; ey helak olanlara necat veren; ey her raz-u niyaza tanık olan, ey her şikayetin son mercii, ey ihsanı kadîm olan, ey iyiliği dâim olan, ey yerini hiçbir şey doldurmayan, ey her şey için gerekli olan, ey her şeyin rızkını veren ve ey her şeyin en son ereği!

Allah'ım, bize verdiklerinin şerrinden ve bizden esirgediklerinin şerrinden sana sığınırım. Allah'ım, bizi müslüman olarak öldür ve bizi rezil olmadan, fitneye uğramadan salihlere kavuştur. Rabbim, kolaylaştır, zorlaştırma. Rabbim, hayırla sona erdir.

Şüphesiz, Safa ile Merve Allah'ın nişanelerindedir. Kim hac veya umre niyetiyle Beytullah'ı ziyaret ederse, onları tavaf etmesinde kendisine bir günah yoktur. Kim gönüllü olarak bir hayır işlerse, hiç kuşkusuz, Allah onun mükâfatını verir. O her şeyi bilir.

İÇİNDEKİLER

Takdim.....	5

1. Bölüm / 9

Temettü Umresi.....	11
Temettü Umresinin Amelleri.....	11
Temettü Umresinin Vakti.....	12
Temettü Umresinin Amellerinin Yerleri	12
İhram	13
Nasıl İhrama Girilir?	13
İki Hüküm	14
İhramlıya Haram Olan Şeyler	15
Ortak Haramlar.....	15
Sadece Erkeklerle Haram Olan Şeyler	17
Sadece Kadınlara Haram Olan Şeyler	17
Tavaf	18
Tavaf Hükümleri	18
Tavaf Namazının KılınıŞ Şekli	23
Tavaf Namazının Vakti	23

Tavaf Namazının Yeri.....	23
Safa ve Merve Arasında Sa'y.....	28
Taksir.....	31

2. Bölüm / 33

Umre Taksirinden Hac İhramına Kadar.....	35
İhram	37
Hac İhramının Yapılış Şekli.....	37
Hac İhramının Vakti.....	37
Hac İhramının Yeri	37
Arafat'ta Vakfe	39
Müzdelife'de Vakfe.....	42
Son Cemreyi Taşlamak	45
Kurban Kesmek.....	49
Saç Tıraşı Veya Taksir	51
Mekke Amelleri.....	53
Dikkat Edilmesi Gereken Birkaç Nokta	54
Geceyi Mina'da Geçirmek	56
Üç Cemreyi Taşlamak	58
Taşlama Vakti	58
Taşlamanın Şekli.....	59
Taşlama Sırası	59
Çocuklar, Hac ve Umre Amelleri	61
Birkaç Mesele	63

Amellerin Tertibi	66
Temettü Umresi Amellerinin Tertibi	66
Temettü Haccı Amellerinin Tertibi	66
Müstehap Tavaf	68
Vedâ Tavafı	68

3. Bölüm / 69

İhram Hâlindeki Haramların Kısımları	71
İhram Hâlindeki Yasaklar	72
Keffaretleli Haramlar ve Keffaretleri	72
Keffareti Olmayan Haramlar	75
İhram Hâlindeki Haramlarla İlgili Açıklamalar.....	77
Ortak Haramlar	77
1- Güzel Koku Kullanmak.....	77
2- Aynaya Bakmak	80
3- Süs Amacıyla Yüzük Takmak ve Kına Sürmek ..	82
Kına Sürmek	82
4- Vücuda Yağ Sürmek	84
Yağ Yemek (İhramlı İken)	84
5- Bedenin Kollarını Veya Tüylerini Temizlemek...	86
6- Bedenden Kan Çıkarmak	88
7- Tırnak Kesmek	90
8- Diş Çektirmek	91
9- Harem'in Ağaç ve Bitkisini Kesmek Veya Yerinden Sökmek	92

Erkeklerle Ait Haramlar	94
1- Dikili Elbise Giymek	94
2- Ayakların Üzerini Tamamen Örtten Bir Şeyi Giymek.....	96
3- Başın Tamamını Veya Bir Kısmını Örtmek.....	98
4- Gölge Altına Girmek	100
Kadınlara Ait Haramlar	104
1- Süs Takmak	104
2- Yüzü Örtmek.....	105

4. Bölüm / 107

Umre ve Haccın Adap ve Müstehapları.....	109
Umrenin Müstehapları.....	109
İhramdan Önce	109
İhrama Girerken	110
Telbiyenin Müstehapları	112
Telbiye Ne Zaman Kesilir?	114
İhramın Mekruhları	114
Mescid-i Harama Girmenin Adabı	114
Tavafin Adap ve Müstehapları.....	120
Tavaf Namazının Müstehapları.....	127
Sa'yden Önceki Müstehaplar.....	128
Sa'yın Müstehap Amelleri.....	130
Haccın Adap ve Müstehapları	135
Arafat'ta Vakfenin Bazı Müstehap Amelleri	135

Müzdelif'e'de Vakfe Yapmanın Müstehapları.....	146
Cemreleri Taşlamanın Müstehapları:	149
Kurban Kesmenin Müstehapları.....	150
Mina'daki Müstehaplar	151
Mekke'deki Diğer Müstehap Ameller.....	152
Dikkat Edilmesi Gereken Bazı Önemli Hususlar..	155
Birkaç Mesele.....	156
Medine Ziyaretleri	158
Mescid-i Nebi İle İlgili Açıklama.....	158
Bâki Mezarlığıyla İlgili Açıklama.....	160
Ziyaretnâmeler	165
Resulullah'ın (s.a.a) Ziyareti.....	165
Hz. Fatıma'nın (s.a) Ziyareti.....	169
Bâki'deki Ehlibeyt İmamları'nın Ziyareti	172
Camia-i Sağıra Ziyareti	179
Tavaf Duaları	183
Tavafın Birinci Şavtının Duası.....	183
Tavafın İkinci Şavtının Duası.....	185
Tavafın Üçüncü Şavtının Duası.....	187
Tavafın Dördüncü Şavtının Duası	189
Tavafın Beşinci Şavtının Duası	191
Tavafın Altıncı Şavtının Duası	192
Tavafın Yedinci Şavtının Duası	193
Sa'y Duaları.....	195

Sa'yın Birinci Şavtının Duası	195
Sa'yın İkinci Şavtının Duası	200
Sa'yın Üçüncü Şavtının Duası	205
Sa'yın Dördüncü Şavtının Duası	210
Sa'yın Altıncı Şavtının Duası	220
Sa'yın Yedinci Şavtının Duası.....	225

İslamî
Vahdet
Manifestosu

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الحمد لله رب العالمين والصلاة والسلام علي سيد
البشرية ومقتداها محمد النبي الأمين وآله الطاهرين
وصحبه الميامين ومن تبعهم باحسان الى يوم الدين

İslam dininin, Müslümanlara bir emanet olduğu; onu ve mukaddesatını savunmanın tüm herkesin görevi olduğuna inanarak; İslam dininin İslamî vahdetle sonuçlanan tüm işlere bağlı kalınmasına vurgu yapmasının ümmet arasında kardeşlik ilişkilerini sağladığını; akılcı mantığı ve diyalog dilini yaygınlaştırdığını; işbirliğini, dayanışmayı, gönül birliğini ve İslam'ın yüce maslahatlarını gerçekleştirdiğini ve İslam düşmanlarının, dünya müstekbirliğinin ve Siyonizm'in değerler kültürü, İslam ümmetinin çıkarları ve bağımsızlığına geniş ve namertçe saldırılarını ve tüm maddi ve manevi güçleri bu saldırılara ve düşmanlıklara karşı seferber etme zaruretinin boyutlarını dikkate alarak bu bildirgeyi imzalayan biz bilginler ve düşünürler,

geçmiş Müslüman âlimlerin Mekke-i Mükerrime, Amman, Kahire, vs.de attıkları değerli adımların bilincinde olarak aşağıdaki temeller, ilkeler ve yöntemlere derin iman ve bağlılığımıza vurgu yaparak başkalarını da ona bağlı olmaya davet ediyoruz.

İLKELER:

Bir:

İslam, son din ve insanlığın tek yüceliş yolu ve Müslümanlara verilen bir emanettir. Müslümanlar onu yaşamlarının tüm alanlarında uygulamalı, onu ve kutsallarını korumalı ve yüce maslahatlarını tüm maslahatlardan üstün tutmalıdır.

İki:

Kur'an-ı Kerim ve **sünnet-i şerif-i nebevî** (sav.) İslami yasmada ve diğer öğretilerde iki temel kaynaktır ve tüm İslam mezhepleri bu iki kaynağın hüccet oluşu ve hakkaniyeti ve diğer kaynakların itibarının bu iki kaynaktan kaynaklandığı ve onlara dayandığı konusunda görüş birliği içerisindedirler.

Üç:

Aşağıdaki ilkelere ve rükünlere iman etmek, Müslümanlığın kriteridir:

a) Yüce Allah'ın yegâne olduğuna iman etmek (Tevhid).

b) Nübüvvete ve Resul-ü Ekrem Hazreti Muhammed'in (s.a.v) hakkaniyetine ve onun sünnetinin dinin iki esas kaynaklarından biri olduğuna iman etmek.

c) Kur'an-ı Kerim'e, kavramlarına ve ahkâmına İslam dininin ilk kaynağı olarak iman etmek.

d) Dinin tüm mezhepler tarafından ittifakla kabul edilen kesin hükümlerini inkâr etmemek ve İslam'ın namaz, zekât, oruç, hac, cihad,... gibi erkanına teslim olmak.

e) Mead'a iman etmek.

Dört:

İçtihadın meşruiyeti, tartışma ve araştırma özgürlüğü: İslam dini İslamî kaynaklar çerçevesinde içtihat ilkesini resmîyete tanırken fikrî ihtilafı da benimsemiştir. Dolayısıyla Müslümanlar, kendi aralarındaki içtihatların çeşitlili-

ğini doğal karşılayıp birbirinin düşüncesine saygı göstermelidirler.

Beş:

İslam ümmetinin vahdeti ve Müslümanların maslahatları ve çıkarlarını korumak çok önemli bir ilkedir ve İslamî kardeşlik Müslümanlar arasında işbirliği, alışveriş ve dayanışma için genel bir temel sayılır.

Altı:

Aşağıdaki işler ulema ve düşünörlere farzdır:

1. Bugünkü İslamî toplumun durumunu dinî kardeşlik, iyilik yapmak ve takvada işbirliği, tek bir safta sorunlara karşı direnmek, hakka ve sabretmeye tavsiyede bulunmak, tefrika ve sür-tüşmeden ve Müslümanların zafiyetine sebep olacak her şeyden uzak durmak bakımından risaletin ilk çağındaki durumun şartlarına yakınlaştırmak için çaba sarf etmek.

2. İslam mezhep imamlarının birbirine karşı davranışlarını örnek almak ve onları bu günkü mensupları arasında yaygınlaştırmak.

3. Müslümanlar arasında dayanışma kültü-

rünü yaygınlaştırmak. Öyle ki onların tümü kendi aralarındaki fikrî anlaşmazlıkları kabul edip, bu anlaşmazlıkların doğal içtihadın bir sonucu olduğunu kabul etmeleridir.

Yedi:

“İslami uyanış” ve “diriliş” hareketini takviye etmek ve yönlendirmek “ulema” ve “bilginler”in vazifesidir. Müslümanların birbirileri ile daha fazla “yakınlaşması” ve “dayanışma” içinde olması amacıyla din büyüklerinin sabit ve kesin İslamî ilke ve değerler çerçevesinde “İslamî kardeşlik” ve “dinî bağlılığa” vurgu yapmaları gerekir.

TAKRİB ZEMİNİ:

Sekiz:

“İslam Mezheplerini yakınlaştırma”, “Takrib” hareketi İslam mezhepleri mensuplarının tüm hayat alanlarını kapsamaktadır. “Fıkıh”, “akaid”, “ahlak”, “kültür” ve “tarih” gibi alanların tümünü içeriyor.

Genel Programlar:

Dokuz:

Daha önce belirtilenlere ek olarak “İslam Mezheplerinin Yakınlaştırılması” hedefini gerçekleştirmek için aşağıdaki hususlar gereklidir:

1. Müslümanların **ittifak** içinde oldukları tüm alanlarda tam işbirliği zarureti.

2. Kelimetullah'ın yücelmesi ve beşerî saadetin tek yolu, “İslam dini”nin tam uygulanması yolunda tüm maddi ve manevi güçlerin seferber edilmesi.

3. İslam düşmanlarına karşı uyumlu ve tek bir tutum sergileme zarureti, özellikle tüm İslam ümmetini ilgilendiren konularda, örneğin Filistin vs. meseleler gibi.

4. Müslümanların bir birini tekfir ve tefsik (fasık ilan) etmek ve birbirini bidat ile suçlamaktan sakınmaları. Biz İslamî kaynaklar çerçevesinde içtihadın meşruiyetine inanan Müslümanlar olarak bu ilkenin elzemlerini ve sonuçlarını da benimsemeliyiz, hatta başkalarının içtihadî görüşlerinin bizim inancımıza göre yanlış olsa

bile. Dolayısıyla ihtilaflarla ilgili yargılarımızı iman ve küfür düzeyinden doğru ve yanlış düzeyine değiştirmeliyiz. Nitekim başkalarını, söyledikleri veya düşüncelerinin ortaya koyduğu manadan dolayı tekfir etmek -ki bizim kanaatimize göre dinin usulünü inkâr etmekle sonuçlanıyor, lakin onların kendileri bile bu elzemleri kabul etmiyor- caiz değildir.

5. İslam'da içtihadın çeşitliliğini kabul etmenin sonucu olarak ihtilafları saygı ile karşılamak.

6. Başkalarının mukaddesatına saygısızlık etmemek: İslam dini diğer dinlerle ilişkilerinde bir nevi dini sabırlılığı tavsiye ediyor ve Müslümanlardan başkalarının fikrî mukaddesatına ve batıl inançlarına saygısızlık etmemelerini istiyor ve bu noktadan hareketle Müslümanların arasındaki ilişkilerde, İslamî izleyicilerin mukaddesatına saygısızlık etmekten sakınmaya ve Resulullah'ın pak Ehlibeyt'i ve ameli doğru sahbesine saygı göstermeye vurgu yapıyor.

7. Kurumlar ve hükümetler insanların zafiyet ve ihtiyaçlarından suistifade ederek onlara belli bir mezhebi dayatmamalı, sözü edilen ilkelere

göre muteber İslamî mezhepleri resmîyete tanıyarak mensuplarını tüm vatandaşlık haklarından yararlandırmalıdır.

8. Şahsî işlerle ilgili meselelerde şahsî hükümlere uyma özgürlüğü: İslamî mezheplerin mensupları tabi oldukları mezhebin kurallarına bağlıdırlar. Ancak kamu düzeni ile ilgili konularda tabi oldukları ülkenin yürürlükteki yasalarına uymaları gerekir

9. Kur'an-ı Kerim, her türlü korkutma, tehdit ve ortamı germekten uzak olarak hakikatin açığa çıkması amacıyla Müslümanları kendi aralarında mantığa dayalı diyaloga davet ettiği için, Müslümanlar kendi aralarındaki meseleler ve sorunları mantık ve ahlak ölçülerine uyararak diyalog yoluyla çözümlenmek ve bu yolda somut adımlar atmak ve kendi hayatlarında takrib ve yakınlaşmada pratik adımlar atmaya mükelleftirler.

10. Müslümanlar arasında anlaşmazlık konusu olan tarihî, akidevi ve fikhî meselelerin tartışılması ve fikir teatisinin yapılma kapısı her zaman için açıktır ve bu mesele konunun uzmanları ve ulema tarafından kardeşlik, tarafsızlık il-

kelerine dayalı olarak yapılmalıdır. Bunun için akidevi, fikhî ve tarihî konularda gerekli diyalog ve fikir teatisi için ilgili özel merkezler oluşturulmalıdır.

11. İslamî vahdet fikhî, ihtilaf ölçüleri ve fıkhta hedefe dayalı tartışma, belli bir konuya has kelimeler ve tefsir, karşılıklı saygıya dayalı bir ortamda tatbik ve karşılaştırma ve birbirinin görüşlerini alaya almamayı öğretmek.

12. Kitap ve sünnete bağlı eğitim mekteplerinin, aşırı maddeciliğe eğilimin azaltılması ve İslamî ilkelere habersiz bilinçsiz ve şuursuz eğilimlerin aldaticılığının engellenmesi yönünde yeniden ihya edilmesi.

13. Mezhep âlimleri, itidal ve ılımlı metodların yaygınlaşmasına gayret göstermeleri ancak tüm bilimsel araçlar ve metodların devreye sokulması, mülakatlar, bilimsel oturum ve konferansların düzenlenmesi ile mümkün olabilmektedir. Bu arada unutulmamalıdır ki mezhepler arasındaki farklılıklar ve ihtilaflar, tezat ihtilaflar olmayıp tekâmülü gerektiren ihtilaf türlerindedir.

14. Kitap ve sünnete ters düşen aşırı fikrî mektep ve eğilimlere karşı mücadele etmek. Gruplar ve eğilimlerin İslamî şartlarıyla ilgili olarak daha önceki maddelerde zikredilmiş şartları dikkate almak gerekir.

15. Muhtelif mezheplere mensup kimselerin suçsuz insanları katliam etmek, değerlere saldırmak, fertlerin haysiyetini karalamak, zenginlikleri yok etmek gibi sorumsuzca ve yanlış davranışları karşısında mezhebin ileri gelenleri kendilerini onlardan beri ilan etmeleri, Müslümanlar arasındaki anlaşmazlık ve ihtilafların daha da derinleşmesine yol açan sebeplerin ortadan kaldırılması yönünde ortak kararlar alınması zaruretini daha fazla hissettirmektedir. Ayrıca Müslümanlar arasında fitnecilik alevini körükleyen ve Müslümanların dağınıklığına sebep olan meselelerden kaçınmak gerekir.

16. Fetva verme yetkisi, Kitap ve sünnet-i Resulü (s.a.v) tanıyıp bilenler ve onlardan kaynaklanan fıkıh ve usul gibi ilimlerden anlayan ve bu kaynaklara dayanarak şer'î hükümleri istinbat eden kimselere münhasır olmalıdır.